

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 50

Poznań, sobota dnia 31 stycznia 1931

Rok XXVI

Wnioski z Genewy

W najbliższą środę p. min. Zaleski ma mówić w senackiej komisji spraw zagranicznych o ostatniej sesji Radw Ligi Narodów. Oświadczenie rządu w sprawie uchwał, jakie zapadły w Genewie, winno stać się podstawą do ogólnej dyskusji na temat naszej polityki wobec mniejszości niemieckiej i wobec Niemiec. Polityka, jaką prowadzono dotychczas na tym odcinku, skończyła się, powiedzmy otwarcie, ciężką porażką.

Nawet prasa prorządowa bardzo nieśmiało i w tonie bardzo minorowym pisze o uchwale Rady Ligi Narodów. Pociesza się ona tem, że p. Curtius nie wysunął konkretnie postulatu rewizji granic, choć zrobił w tym kierunku wyraźną bardzo aluzję, oraz że Rada Ligi nie udzieliła Polsce oficjalnej nagany. Tego rodzaju pocieszanie się jest bardzo nieprzekonywujące. Można przecież wymyślić jeszcze okropniejsze nieszczęścia, jakie mogłyby spaść na Polskę w Genewie, a do których z tych, czy innych powodów nie doszło. Jeżeli nie było w Genewie dyskusji o rewizji granic, to jest zasługą wysiłków dyplomacji francuskiej, która odpowiednio odziałała na Anglię, a Niemcom zaczęła mówić o... kredytach. A jeżeli chodzi o wyraźną „oficjalną nagana”, to dotychczas Rada Ligi udzieliła jej jedynie Libberji za handel murzynami.

Na ogół jednak tak przykrej uchwały, jak ostatniej z d. 24 stycznia, nie zanotowała chyba nasza dyplomacja od czasów konferencji w Spa w r. 1920. Nic też dziwnego, że całe Niemcy z wyjątkiem Hitlera, którego może uspokoiła dopiero wojna z Polską, są z uchwał genewskich zadowolone i o dymisji p. Curtiusa, o której głośno było przed Genewą, nie się teraz nie słyszy.

Dlaczego uchwały genewskie są przykre? Najpierw z wewnętrznego punktu widzenia. Rząd polski przyznał w Genewie, że konwencja genewska wobec mniejszości niemieckiej została pogwałcona i zapowiedział udzielenie satysfakcji. Poza tem rząd polski zgodził się na przyjęcie od Rady Ligi następującego, bardzo niemiłego pouczenia: „Trzeba zwłaszcza, by w żadnym wypadku jakakolwiek władza, a im wyżej jest ona postawiona, tem silniej ciąży na niej to zobowiązanie — nie mogła być posądzona o branie udziału w walkach politycznych, zwłaszcza gdy dotyczą one mniejszości”. To jest już wyraźne monitum pod adresem systemu rządzenia w państwie polskim.

Otóż p. Zaleski mógłby być nieco ostre wystąpienia niemieckiego, gdyby był oświadczył, że to, co spotykało w wyborach Niemców, nie było niczem specjalnym, gdyż dotyczyło mniej więcej wszystkich ugrupowań politycznych, z wyjątkiem partji prorządowej. To się nie stało. I dziś skutek jest taki, że różne pisma prorządowe piszą o konieczności „uspokojenia umysłów na Śląsku”, wyrażają „troskę o praworządność względem mniejszości w Polsce”, piszą, że należy „uniikać wszelkiego tonu nienawiści” względem Niemców i t. d. Czy więc skutkiem a-

Proces lotników polskich w Opolu

Zeznania oskarżonych — Nie było świadomego przekroczenia granicy — Prokurator pruski domaga się kary dwóch tygodni więzienia

Opole, 31. 1. (Tel. wł.). Dziś przed sądem ławniczym w Opolu odbywa się proces przeciwko lotnikom polskim, którzy dnia 10 b. m. zbłądzili wskutek zawieruchy śnieżnej i lądowali w Opolu, gdzie zostali przez władze niemieckie aresztowani i do dnia dzisiejszego przebywają w więzieniu opolskim.

Głównym oskarżonym jest sierżant Hugo Wolf z 2 pułku lotniczego w Krakowie. Wolf pochodzi ze Świętochłowic, wychowany jest jednak w Szopienicach, gdzie dotąd mieszkają jego rodzice. Pogłoski, jakoby był urodzony w Zgorzelicach powstały stąd, że W. służył tam w pułku artylerji podczas wojny światowej. Jest on żonaty z Gertrudą Snopkówną z Katowic siostrą znanych w Polsce bokserów — braci Snopków, ojcem dwojga dzieci.

Wolf znany jest w kołach sportowych na Śląsku i cieszy się dużą popularnością.

Opole, 31. 1. (Tel. wł.) Rozprawa rozpoczęła się przy wypełnionej sali. M. in. obecny jest przedstawiciel polskiego ministerstwa spraw zagranicznych oraz niemieckiego urzędu spraw zagranicznych.

Z zeznań oskarżonych wynika, że stracili oni z powodu złej pogody orientację i przypuszczali, iż miasto, nad którym krążyli, to Toruń a nie Opole. O bytności kanclerza Brueninga w Opolu nie wiedzieli.

Oskarżony Wolf stwierdza, że kompas jego funkcjonujący początkowo bardzo dobrze, w drodze się popsuł,

na skutek czego w okolicy Spały stracił orientację.

Oskarżony Imiela zeznaje, iż miał polecenie dostarczenia samolotu do Torunia. Już przed startem stwierdził, że busola nie funkcjonuje, ponieważ jednak na miejscu nie było innej, otrzymał polecenie lecieć za Wolfem. Posiadał poprawną mapę, na której jednak z powodu braku busoli nie mógł się orjentować. Początkowo orjentując się według torów kolejowych, wiedział, że lecą we właściwym kierunku, później jednak, skoro spadł śnieg, stracił orientację, zdając się zupełnie na Wolfa.

Wkrótce zauważył, że w locie Wolfa objawia się pewne niezdecydowanie, co doprowadziło go do wniosku, że tem samem i on stracił orientację. Na zaptanie, czy wiedział o pobycie kanclerza Brueninga, stwierdza, że gazet nie czyta, wobec czego o tem nie wiedział. Jego przełożony Wolf, który pierwszy wylądował, dawał mu znaki z ziemi, których Imiela jednakże nie zrozumiał i krótko po tem sam wylądował.

Po zamknięciu postępowania dowodowego prokurator wniósł o ukaranie Wolfa za „lekkomyślne” naruszenie przepisów lotniczych dwutygodniowym więzieniem zaliczeniem aresztu śledczego. Co do osk. Imieli, prokurator wniósł o uwolnienie go od winy i kary.

Wyrok w tej chwili jeszcze niewiadomy.

T. zw. konieczności państwowe

które „musily” do wydania bez upoważnienia ustawy 809 milionów złotych

Warszawa, 31. 1. (Tel. wł.) Z przebiegu obrad wczorajszego posiedzenia plenarnego, Sejmu, o którym donosiliśmy już pokrótce, należy podkreślić przemówienie pos. Rymara (Kl. Narod.), dotyczące wydatków pozabudżetowych w roku 1927 i 1928. Pos. Rymar stwierdził, iż budżet na rok następny uwzględnił tę sumę, tj. 589 milj., jako wydatek stały, a mimo to rząd domaga się zanotowania dalszych przekroczeń w wysokości 220 milj. Niektóre z tych wydatków rząd wolał dokonać bez Sejmu, a to ze względu na ich popularny charakter, jak np. na Gdynię itp. Druga grupa wydatków na przyjęcia federantów, na samochody, na założenie gazety pomorskiej i poznańskiej, na drugi

dom zdrojowy w Krynicy, który dotąd jeszcze nie jest dokończony, budzi liczne zastrzeżenia, gdyż nie może być uznana za nagłą konieczność państwową.

Mówca wnosi rezolucję, że owe przekroczenia budżetu były wyraźnem naruszeniem ustawy skarbowej, że nie mają charakteru konieczności państwowej i że dalsze powiększenie budżetu o 200 milj. byłoby finansowo błędną gospodarką i przyczyniłoby się do zaostrenia kryzysu.

Wnioski stronnictw opozycyjnych oraz rezolucję posła Rymara odrzucono głosami większości rządowej, a projekt ustawy przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

tału niemieckiego w Genewie będzie to, że mniejszość niemiecka w stosunku do znacznych odłamów polskich ma być uprzywilejowana?

Tego rodzaju dysproporcja byłaby z punktu widzenia narodowego niemożliwa do utrzymania. P. B. Koskowski w „Kurjerze Warszawskim” słusznie zwraca uwagę, że wnioski, jakie wysnuć można z Genewy, „mogą być zrealizowane wyłącznie w ramach ogólnej polityki wewnętrznej. W przeciwnym razie — pisze — byłyby w Polsce dwie polityki wewnętrzne: jedna specjalna, obowiązująca wobec mniejszości narodowych, a druga — obowiązująca wobec pozostałego ogółu obywateli”. Niemców nie wolno było „nienawidzieć”, jak to zaleca „Dzień Polski”, a Polaków byłoby wolno „nienawidzieć”.

Otóż uprzywilejowanie niemieckiej mniejszości jest najbardziej przykrą i bolesną stroną całego zagadnienia. Może być ono usunięte jedynie przez równomierne traktowanie wszystkich obywateli państwa. Czy możemy bowiem dopuścić do paradoksalnej sytuacji, aby większość polska w obronie swoich praw powoływała się na położenie mniejszości narodowych? Tego twórcy traktatów o mniejszościach napewno nie przewidzieli! Na dysproporcję, jaka zachodzi między zachowaniem się w Genewie p. Zaleskiego, a oświadczeniem w Sejmie p. Sławka w sprawie Brześcia, zwrócił już uwagę nawet prorządowy „Czas”. Oby ta dysproporcja nie była złą wskazówką na przyszłość. Oby Niemcy, nie zorientowawszy się, że są w Polsce war-

wą uprzywilejowaną, nie chcieli tego wyzyskiwać dla swoich, znanych celów. Kryją się tu bardzo wielkie niebezpieczeństwa dla państwa.

Trzeba będzie jeszcze pomówić o wnioskach z Genewy z punktu widzenia polityki zagranicznej. Ale o tem następnym razem.

Z Paryża otrzymujemy w tej sprawie następującą korespondencję:

Miarodajna opinja europejska tak była przerażona groźnemu chmurami polsko-niemieckiego nieporozumienia, spowodowanego zajściami na Śląsku, iż uważa, że po ostatniej sesji genewskiej atmosfera europejska znacznie się wyjaśniła. Dlatego też, aby zadowolić obydwie strony, mówi się, że p. Zaleski okazał niezmiernie dużo taktu, a p. Curtius w ostateczności znacznie więcej umiarkowania, aniżeli można się było spodziewać po pierwszym jego wystąpieniu.

Ciekawym probierzem w ocenie sytuacji będą jednak niektóre głosy francuskiej prasy lewicowej, która podkreśla „wielką wartość symboliczną” decyzji genewskich, co niezawodnie, według niej będzie miało duże konsekwencje w przyszłości.

Po raz pierwszy, pisze „Populaire”, organ socjalistów francuskich, Rada Ligi Narodów oświadczyła, że zamierza bronić praw mniejszości narodowych. Stwierdziła ona złamanie przez Polskę traktatu, gwarantującego prawa mniejszości niemieckiej i zastrzegła sobie prawo, by ją informowano o wykonaniu przyrzeczeń, uczynionych przez p. Zaleskiego. Słowem Rada Ligi wyraziła konieczność czuwania nad mniejszościami narodowymi. Jeżeli się pomyśli, pisze dalej organ p. Bluma, o uprzywilejowanej sytuacji, jaką Polska „niesłusznie” zajmuje w łonie Ligi Nar., i o tem, że jest ulubionym sprzymierzeńcem Quai d'Orsay (sic), to należy przyznać, że postanowienia Rady mają duże znaczenie. W ten sposób bowiem „dyktatorski rząd warszawski” otrzymał stosowne ostrzeżenie. Dla powyższych powodów jako też ze względu na przyszłą konferencję rozbrojenia, bilans Genewy w rozumieniu II-ej międzynarodówki po raz pierwszy nie przedstawia się źle.

W tym samym duchu wypowiada się „Republique”, naczelny organ radykalny. Sztydzi ona przedewszystkiem z francuskich narodowców, którzy pretensje niemieckie z powodu wypadków na Górnym Śląsku uważają za skandaliczne. Zaangażowali się oni w twierdzeniu, że stanowisko Polaków, było bez zarzutu... a tymczasem sam p. Zaleski musiał uznać słuszność części pretensyj.

Słusznie też zaznacza znany publicysta Pertinax, że dr. Curtius nie mógł żywić żadnych złudzeń co do satysfakcji, jakie mu zostaną przyznane. Nie tyle bowiem ubiegał się on o decyzję Rady, co raczej o sposobność poruszenia całego świata przeciwko Polsce z myślą zahaczenia o kwestję granic wschodnich.

Niemniej jednak pewien jest, że jeżeli Berlin z równą śmiałością mógł wystąpić przed forum międzynarodowym przeciw Polsce, to tylko dzięki wypadkom, jakie rozegrały się na Górnym Śląsku w czasie ostatnich wyborów. Stanowisko ministra Zaleskiego było niezawodnie trudne, ale też jego defensywa bardzo wymowna.

I. Briares.

Składajcie ofiary na pomnik Najsw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu! Zebrane pieniądze wracają znów przez pracę przy budowie do społeczeństwa. Konto nasze w P. K. O. nr. 207 470

GEBETHNER i WOLFF

KSIĘGARNIA i SKŁAD NUT MUZYCZNYCH
POZNAŃ — ULICA FR. RATAJCZAKA NR. 36

poleca

Berg Bengt. Mój skrzydlaty przyjaciel, tłumaczył Antoni Czekalski, z wieloma ilustracjami na papierze zwykłym w kartonie. Toż na papierze kredowym	zł. 9.—
zł. 15.—
Dos Passos John. Manhattan Transfer, z przedmową Sinclaira Lewisa, powieść	zł. 14.—
zł. 9.—
Frey A. M. Apteczka polowa, powieść	
Galsworthy John. Biała maipa, cz. pierwsza trylogii p. t. „Nowoczesna Komedja” powieść	zł. 12.—
zł. 12.—
— Srebrna łyżka, cz. druga trylogii, powieść	
Gerbaull Alain. W pogoni za słońcem, dziennik okrętowy, cz. I-sza z New Yorku do Tahiti, z wieloma ilustracjami, przełożył Szwykowski	zł. 6.50
zł. 7.—
— Na powrotnej drodze, cz. II z Tahiti do Francji, licznie ilustrow.	
Grey Zane. Tor stalowego smoka, powieść, przełożył z angielskiego Jerzy Maryusz Taylor	zł. 6.40
zł. 12.—
Hemingway Ernest. Pożegnanie z bronią, powieść	zł. 7.—
zł. 14.—
Luckner Feliks. Djabeł morski, powieść, przełożył Wł. Umiński	
Mortęski Henryk. Takim jest życie, powieść, str. 801	
Ossendowski F. A. Gasnące słońce, podróż po Palestynie, Syrii i Mezopotamji, z licznymi ilustracjami	zł. 25.—
zł. 13.80
zł. 8.40
zł. 9.—
Perzyński Wł. Klejnoty, powieść	
Szczucka Zofja. Dzień dzisiejszy, powiastka współczesna	
— Legnickie pole, powieść	
Weysenhoff J. Puszcza, powieść, z 10 ilustracjami Kamila Mackiewicz, na pięknym bezdrzewnym papierze	zł. 20.—
zł. 25.—
zł. 10.—
Toż w oprawie płóciennej	
Zweig Stefan. Józef Fouché, powieść biograficzna	zł. 30.—
Chłędowski Kazimierz. Rzym, Ludzie Baroku, z licznymi ilustracjami nowe wydanie	zł. 9.—
Czapliński Wł. Eug. Opozycja Wielkopolska po krwawym potopie (1660—1668)	
Loziński Władysław. Prawem i lewem, obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII wieku, tom I-szy „Czasy i ludzie”, tom II-gi „Wojny prywatne” z licznymi ilustracjami	zł. 50.—
zł. 32.—
zł. 42.—
zł. 24.—
Mereżkowski D. S. Napoleon, na piękn. papierze bezdrzew., z ilustr. Toż w oprawie płóciennej, bogato złoconej	
Milewski Korwin Hipolit. Siedemdziesiąt lat wspomnień (1855—1925)	
W walkach i więzieniach, pamiętniki Stanisł. Szumskiego 1812—1848, z 17 ilustracjami, wydał Henryk Mościcki	zł. 12.—
- Zamówienia z prowincji załatwia się odwrotną pocztą.
Katalogi na żądanie gratis.

Samorząd i konstytucja

Podczas obrad komisji budżetowej Sejmu nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych referent poseł Polakiewicz zapowiedział, że przygotowywane są nowe ustawy samorządowe, zmieniające dotychczasowy stan w duchu jakiegoś bliżej nieokreślonego „solidaryzmu społecznego”. W przyjętej przez czynniki kompetentne nomenklaturze była to zapowiedź t. z. „wielkich ustaw samorządowych”. Na tem samem posiedzeniu wiceminister spraw wewnętrznych p. Korsak oświadczył, że rząd wniosie do Sejmu „małe ustawy samorządowe”, oparte na dotychczasowej konstytucji.

Sprzecznosc między temi dwiema deklaracjami wyrównał p. Polakiewicz na posiedzeniu komisji administracyjnej w ten sposób, że najpierw będą wniesione „małe ustawy, a potem dopiero „wielkie”.

Różnica między „wielkimi”, a „małymi” ustawami samorządowymi zajmujemy się szczegółowo innym razem. Tymczasem zwracamy uwagę na ujawnione w powyższych deklaracjach zamiary obozu rządowego, ponieważ rzucają one ciekawe światło na jego stosunek do zagadnienia ustroju państwa.

Wiadomo powszechnie, że oficjalnym powodem rozwiązania poprzedniego Sejmu i przeprowadzenia nowych wyborów była sprawa zmiany konstytucji. Wyraźnie było to powiedziane w dekreście, rozwiązującym Sejm poprzedni, i w orędziu na otwarcie nowego. — Potwierdził to samo niedawno p. Zaleski w Genewie.

Już po otwarciu obecnego Sejmu dowiedzieliśmy się, że rząd programu zmiany konstytucji niema i nie będzie przygotowywał, czekając na inicjatywę klubu B. B., który także niczego jeszcze nie opracował, a dopiero wybrał jakąś komisję, która tą sprawą ma się zająć.

Są to wszystkie manewry polityczne, mające osłonić istotny stan rzeczy, polegający na tem, że cała sprawa spoczywa w ręku p. Piłsudskiego, który przed wyjazdem na Maderę w jednym z wywiadów ujawnił swoją koncepcję „trzech sprężyn”, czyli stosunku wzajemnego prezydenta, Sejmu i rządu. Publicyści i fachowcy konstytucyjni obozu rządowego (zwłaszcza konserwatyści) uczepili się tej koncepcji i rozpoczęli na jej temat dyskusję, która jednak nie wywołała żadnego zainteresowania.

Gdyby nie było innych dowodów po-

wierzchności, z jaką obóz rządowy traktuje tak ciągle przez siebie reklamowane zagadnienie zmiany ustroju, to wystarczyłby sam fakt zwołania tego zagadnienia do wzajemnego stosunku władz naczelnych z pominięciem innych, nie mniej kapitalnych kwestyj. Jedną z takich kwestyj jest sprawa samorządu terytorjalnego, która w państwach, mających — jak Polska — poważny odsetek obcych narodowości i trudne położenie geograficzne, wysuwa się na czoło zagadnień ustrojowych.

Rozumieli to twórcy konstytucji marcowej, którzy podstawy samorządu terytorjalnego zamieścili w najbardziej zasadniczym artykule 3. ustawy konstytucyjnej, regulującym stosunek między rządem, Sejmem i samorządem. Obóz narodowy odnosi się krytycznie do tego artykułu, gdyż zdaniem jego zakres działalności samorządu terytorjalnego jest w nim za szeroko ujęty, nie mniej jednak stoimy na stanowisku, że bez zasadniczego rozstrzygnięcia tego problemu nie można poważnie mówić o jakiejś trwałej i wzmacniającej naszą państwowość zmianie ustroju.

Dopóki sprawa konstytucji nie była aktualna (w drugim Sejmie), a życie domagało się uregulowania spraw samorządowych, obóz narodowy brał udział w pracach nad ustawami samorządowymi, mając na oku ciągle tę ideę przewodnią, aby z jednej strony nie dopuścić do zbyt autonomicznego traktowania art. 3. konstytucji w stosunku do kresów wschodnich, a z drugiej bronić dobrze prosperującego samorządu ziem zachodnich.

Skoro jednak obecnie sprawa zmiany konstytucji (nie tylko „rewizji”) wysuwana jest na czoło zagadnień państwowych, jest dla nas rzeczą zupełnie niezrozumiałą, poco ma się uchylać jakies „małe”, czy nawet „wielkie” ustawy samorządowe, gdy zasada, na której one mają być oparte, jest ruchoma, a właściwie — nie istnieje?

Prosta, naturalna logika rzeczy wymaga ustalenia najpierw w konstytucji zasadniczych podstaw samorządu, a dopiero potem budowania na nich szczegółowych ustaw. Jeśli obóz rządowy ma inny na tę sprawę pogląd, to może on być wypływem jednej z następujących dwóch ewentualności:

1) ogólny balagan, skutkiem którego komisja p. Polakiewicza robi swoje, a p. Makowskiego także swoje, nie oglą-

dając się jedna na drugą;

2) fikcyjność hasła zmiany ustroju, z której wynika potrzeba „małych” ustaw samorządowych, opartych na dotychczasowej konstytucji.

Tak wygląda rzecz w teorii. W praktyce jest zapewne trochę balaganu i trochę fikcji, a najczęściej gry na zwłokę celem odwrócenia uwagi społeczeństwa od tego, o czem się nie chce mówić i radzić, a mianowicie od — mizerji gospodarczej.

M. K.

Ból w krzyżu (Lumbago)

uśmierza domowa kuracja Piszcząnskimi kompresami mulowym „Gamma”. Sprzedawca we wszystkich aptekach i drogerjach. Informacja: Biuro Piszcząnski, Poznań, ul. Masztalarska 7. Tel. 18-95. Tw 963

Dlaczego ks. prał. Świeykowski nie przyjął Orderu Niepodległości

Ks. prał Świeykowski ogłasza w „Głosie Narodu” następujące uzasadnienie, dlaczego odmówił przyjęcia Orderu Niepodległości:

Przez grono profesorów uniwersytetów polskich, przez szereg stowarzyszeń, związków, kół mających w poszanowaniu ustawy państwowe, prawo człowieka, godność narodu, przez szereg dzienników i czasopism krajowych i zagranicznych w obronie sprawiedliwości występujących, a wreszcie i przez wnioski w Senacie i Sejmie warszawskim, domagające się wytoczenia śledztwa w sprawie Brześcia, dostatecznie osądzoną została... z jaką postępowano wobec więźniów brzeskich...

Jedynie nasze władze ustawodawcze: Sejm i Senat w sposób, nie świadczący zgola o cywilnej odwadze, polegającej na nazywaniu złego złem, znaczną większością nie raczyły dopatrzyć się niczego, coby w tej... a naród polski wobec całego świata zniestawiającej sprawie zasługiwało na sprawiedliwą ocenę, a więc choćby na przeprowadzenie dochodzeń, by wyświecić prawdę czy fałsz zarzutów podnoszonych przez gros społeczeństwa...

Co więcej! jakgdyby bucie czy zacietrzewieniu tych panów nie miało być żadnych uczciwych granic, „bohater Brześcia” spotyka się z zaszczytami i honorowaniem zamiast ze śledztwem, jak tego „iustitia vera, quae est fundamentum regnorum” by wymagała...

Herbatka urządzana dlań — to do prawdy takt pierwszej klasy, który do historii przejść powinien: Order Niepodległości zawieszany na piersi, w

której szlachetnie myślący człowiek od września 1930 napróżno szlachetnego serca szuka, — świadczy, że protesty społeczeństwa najzupełniej słusznie przeciwko... metodom wobec więźniów brzeskich stosowanym, odbijają się jakgdyby groch od najtwardszego muru...

Wobec tego nie pozostaje nic innego, jak tylko aby część społeczeństwa inaczej nieco, bo po ludzku myśląca, odgradziła się jak najsilniej od tych panów... Tem jedynie powodowany zdecydowałem się w dniu 27 b. m. przesać do kuratorium okręgu szkolnego w Krakowie, od którego otrzymałem zawiadomienie o przyznaniu mi prawa do medalu Niepodległości, następujące pismo:

„Do Prezydium Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego w Krakowie.

„Szczując ponad wszystko świętą tradycję dobrego imienia narodu polskiego, a równocześnie nie mając ani chęci ani odwagi rościć sobie pretensji do „takich zasług”, jakie w ostatnich miesiącach położył świeżo odznaczony Orderem Niepodległości „bohater Brześcia”, z prawdziwą przyjemnością zrzekam się przyznanego mi piśmem tu dołączonym z 24/8. 1929 l. 2418/28/29 prawa do medalu Niepodległości; nie miałbym bowiem zgola ochoty figurować w jednym spisie z tego rodzaju „bohaterami”, którzy przed całym kulturalnym światem... dobre imię Polski. — Gorlice, 27 stycznia 1931”.

„(—) Ks. Bronisław Świeykowski, tajny podkomorzy J. Św. i emeryt katecheta”.

Młodzież Wszechpolska i Obóz Wielkiej Polski (grupa akademicka)

urządza we wtorek, dn. 3 lutego, o godz. 20 w lokalu przy św. Marcynie 65, (nad kinem Colosseum)

Zebranie kandydatów

z referatami pp.: mag. Jana Zdzitowieckiego n. t. „Prawdy idcowe wśród młodzieży akademickiej” i Jana Wyganowskiego n. t. „Struktura życia młodzieży akademickiej”. Symoatycy mile widziani.

Wpływ Brześcia na Genewę

„Journal de Genève” w artykule „Polska w Genewie” zajmuje się sprawami polskimi w związku z ostatnią sesją Rady Ligi Narodów. Artykuł utrzymany jest w „stylu genewskim”, to znaczy przyznaje w pewnej części słuszność Polsce, względnie Niemcom, a w pewnej części udziela obu państwom nagan. Naogół jednak autor artykułu, który omawia również sprawę pacyfikacji Małopolski wschodniej, nie szczędzi Polsce przestróg i „dobrych rad”.

Między innymi artykuł zawiera taką uwagę:

„Mamy w każdym razie nadzieję, że nie udzieli się orderu wojewodzie śląskiemu, tak jak odznaczyło się komendanta Brześcia”.

W związku z tem znamieną korespondencję z Genewy zamieścił w „Rzeczpospolitej” p. Kazimierz Smogorzewski, pozostający w bezpośrednim kontakcie z oficjalnymi sferami polskimi zagranicą i usposobiony bardzo przychylnie względem dzisiejszego systemu i ministra Zaleskiego. Pisał on:

szego systemu i ministra Zaleskiego. Pisał on:

„Mielismy w Genewie do poźknięcia „paszlet” mielada, a musieliśmy go spożyć w przykryj atmosferze Brześcia, o którym każdy cudzoziemiec, interesujący się polityką, jest dziś dokładnie poinformowany... Wielkie straty moralne przynoszą nam opinje obcych, dotyczące zachwiania się poczucia, prawa i poniewierania godności ludzkiej w Polsce”.

Odszczepieniec

Warszawa, 31. 1. (Tel. wł.) Sąd biskupi diecezji tarnowskiej wydał wyrok, skazujący na karę degradacji zamieszkałego w Krakowie ks. Marcina Władysława Farena. Faron przeszedł do Kościoła Narodowego, gdzie został nawet mianowany „biskupem” tego Kościoła. (w)

Na tle ciężkiego kryzysu w przemyśle śląskim.

Warszawa, 31. 1. (Tel. wł.) Związek pracodawców górniczo-hutniczych na Śląsku wypowiedział zbiorową umowę pracownikom umysłowym, zatrudnionym w ciężkim przemyśle od 30 kwietnia b. r. (w)

XI. Bal „Bratniej Pomocy”

Uniwersytetu Poznańskiego
dzisiaj w auli uniwersyteckiej

Fala procesów politycznych

Echa powrotu b. więźnia brzeskiego Mastka do Krakowa — Na rozprawie brak głównych świadków oskarżenia, dwóch komisarzy policyjnych — Kobieta w roli obrońcy

Kraków, 31. 1. (Tel. wł.) W Krakowie rozpoczął się wczoraj proces przeciwko członkom organizacji P. P. S., oskarżonym o niedozwolone manifestacje z powodu przyjazdu b. więźnia brzeskiego Mastka. Sala rozpraw tutaj sądu okręgowego jeszcze nigdy nie widziała takich tłumów, żadnych przysłuchania się niezwykle rozprawie.

Jak wiadomo, przy rozpędzaniu tłumów w czasie ówczesnych manifestacji policja poturbowała kilku dziennikarzy krakowskich. Fakt ten wywołał wówczas wielkie wzburzenie.

Wśród licznych obrońców zajął

miejsce dr. Steinbergowa w charakterze obrończyni. Jest to pierwszy w Krakowie występ kobiety w roli obrońcy.

Po ściągnięciu generaljów od oskarżonych, przewodniczący rozprawy sędzia Kauzal odroczył rozprawę, motywując decyzję tym, że świadkowie komisarz P. P. Berent i komisarz Różdżyński nie przybyli na rozprawę.

Fakt niezjawienia się głównych świadków oskarżenia wywołał na sali zrozumiałe wrażenie i liczne komentarze.

Następna rozprawa odbędzie się najprawdopodobniej w kwietniu.

Za „przemówienia antyrządowe“

Kraków, 31. 1. (Tel. wł.) Równocześnie odbył się w Krakowie drugi proces przeciwko znanej literatce Marji Dynowskiej i Stanisławowi Frontowi, sekretarzowi chrześcijańskich związków zawod., którym

zarzucono, iż wygłosili na wiecu mowy antyrządowe. Front został w wyniku rozprawy niewinny, natomiast Dynowska skazana została na 3 dni aresztu lub 60 zł grzywny. Dynowska liczy lat 60.

W obronie rasy (!) — atak na murzyna

Alarmy nacjonalistycznych pism niemieckich z powodu nominacji murzyna na wiceministra kolonii francuskich

Berlin, 31. 1. (Tel. wł.) Mianowanie deputowanego z Senatu, murzyna Daigne na wiceministra kolonii wywołało głośne echo na łamach niemieckiej prasy nacjonalistycznej. Dzienniki wczorajsze zapewniają całe kolumny, uderzając na alarm i wzywając narody europejskie do protestu przeciw „niekulturalnemu“ posunięciu rządu francuskiego.

Organ Hugenberg „Lokal-Anzeiger“ z tupetem ironizuje, że „nie można Francji pozazdrościć takiego rekordu“.

W „świątym“ oburzeniu przewyższył jednak wszystkie dzienniki organ Adolfa Hitlera „Völkischer Beobachter“. Hitler staje w obronie... godności Europy, nominację murzyna nazywa „skandalicznym afrontem“ dla tej Europy. A na końcu pisze:

„Przez tę zdradę w stosunku do ra-

sy białej („Rassenverrat“), Francja dała nowy dowód, że nie jest zdolną przemawiać w imieniu Europy. Dla nas Niemców tem większą hańbę stanowi fakt, iż murzyn zasiada w gronie naszych ciemniejszych. Panie ministrze Curtius, jak długo czekać mamy na to, aby pan rozpoczął pertraktacje z tym murzynem z Senegalu, celem wyżebrania ulg dla niewolników planu Younga?“

Tego rodzaju sztuczne oburzenia niemieckiej prasy nacjonalistycznej zasługują tem bardziej na potępienie, iż właśnie niedawno b. gubernator wschodnio - afrykańskich kolonii niemieckich dr. Schnee wystosował buńczuczny protest, wysuwający nanowemu rzeszenia niemieckie do uzyskania kolonii zamorskich.

Klub Narodowy w sprawie uposażeń

— Chodzi przede wszystkim o zlikwidowanie nadmiernych „remuneracyj“, różnych dodatków „specjalnych“, „representacyjnych“ i podobnych synekur

Warszawa, 31. 1. (Tel. wł.) Na wczorajszym posiedzeniu komisji budżetowej Sejmu pos. Rymar stawiał imieniem Klubu Narod. następujące wnioski do ustawy skarbowej: do art. 4. (mówiącego o dodatkach miesięcznych do uposażeń urzędniczych — red.). Dodaje się następujące ustępy:

1) dodatków tych nie pobierają posłowie i senatorowie oraz funkcjonariusze państwowi pierwszej, drugiej i trzeciej kategorii uposażeń, jedynie z tem zastrzeżeniem, że uposażenia te nie mogą spaść niżej uposażeń najwyższego szczebla bezpośrednio niższej kategorii piąc;

2) uposażenia pracowników kontraktowych i administracji przedsiębiorstw państwowych, monopoliowych nie mogą przekraczać więcej, niż o 50 proc. norm uposażeniowych etatowych funkcjonariuszów administracji państwa;

3) wszelkie wynagrodzenia dodatkowe, pobierane przez funkcjonariuszów państwowych przedsiębiorstw i monopoli, remuneracje, specjalne dodatki, dodatki reprezentacyjne wynagrodzenia za nadzór i udział w wia-

dzach różnych instytucji itd. nie mogą łącznie wynosić więcej, niż 50 proc. wysokości uposażenia zainteresowanego pracownika;

4) uposażenia funkcjonariuszy państwowych i osób wojskowych, pełniących służbę zagranicą, ustala w granicach preliminarza budżetowego p. minister Spr. Zagr. w porozumieniu z min. Skarbu.

Poprawka do art. 6-go: zamiast słów: „gdy nastąpiła konieczność, wymagająca natychmiastowego asygnowania sum ze skarbu państwa“ ma być: „tylko w czasie, gdy sesja Sejmu jest zamknięta, wzgl. gdy Sejm jest rozwiązany, a nastąpiła klęska żywiołowa lub inny nagły wypadek tego rodzaju, że odroczenie wydatków, z nim związanych, na czas potrzebny do zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej lub na czas do zebrania się nowego Sejmu mogłoby przynieść niepowetowane szkody państwu“.

„Za ściśle przestrzeganie przepisów, zawartych w art. 5-tym i 6-tym są ministrowie odpowiedzialni osobiście“.

Kopalnia śmierci w Whitehaven

4 katastrofy w ciągu 8 lat — 84 ofiary

Londyn, 31. 1. (PAT). Katastrofa w kopalni węgla Haiga w Whitehaven wywołuje publiczne narzekania na oplakany stan kopalń w Wielkiej Brytanji, albowiem katastrofa obecna jest 4-tą z rzędu w ciągu 8 lat w tej samej kopalni, która zwana jest powszechnie „kopalnią śmierci“. W 1922 r. znalazło śmierć w katastrofie tej kopalni 39 górników. W 1927 r. eksplozja zabiła 4 górników. W 1928 r. poniesli śmierć członkowie komisji, badającej stan tej kopalni w liczbie 13 osób. Dotąd więc, w ciągu 8 lat w czasie 4 katastrof w kopalni Haiga w Whitehaven poniosły śmierć 84 osoby.

W r. 1910 w sąsiadującej z kopalnią Haiga kopalni Wellington zdarzyła się katastrofa, która spowodowała śmierć 140 górników. Whitehaven położone jest nad brzegiem morza a kopalnia Haiga znajduje się częściowo pod dnem morskim.

Rozkaz Hitlera

Monachium, 30. 1. (Tel. wł.) W organie hitlerowców pojawiło się następujące rozporządzenie Adolfa Hitlera: Ze względu na ogólne ciężkie położenie zabraniam niniejszem z nacjonalistyczną wrażliwością wszystkim

partyjnym organizacjom urządzania rozrywek karnawałowych i balów, jak również i udziału w nich. Tam, gdzie podobne zabawy zostały zapowiedziane, pozwalam zamienić je na „wieczory niemieckie“, utrzymane w duchu nacjonalistycznym.

W imię bezstronności

W numerze porannym z dnia 29 stycznia r. b. zamieściliśmy nadesłane nam sprawozdanie z rozprawy karnej przeciwko p. Wyganowskiemu na tle politycznym. Sprawozdanie to — jak stwierdziliśmy obecnie — nie było obiektywne. Szczególnie nie podawało ono przyczyny, dla której sąd uznał za wskazane zarządzić przymusowe doprowadzenie oskarżonego. Sędzia p. Powidzki zaznaczył, że w Domu Akademickim nie przyjęto wezwania na sąd i oświadczone, że oskarżony wyprowadził się bez podania adresu, podczas kiedy wywiad stwierdził następnie, że oskarżony w Domu Akademickim jednakowoż mieszkał.

Nie wkraczając na tem miejscu w meritum sprawy, a przede wszystkim w pytanie, czy oskarżony istotnie w jakikolwiek sposób wpływał na nieprzyjęcie wezwania na sąd w Domu Akademickim, uzupełniamy referat z rozprawy sądowej z własnej inicjatywy w sensie powyższym w imię bezstronności.

Kurs złotego Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.9075 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.915 zł.

Kurs mark i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mk w dewizach 211.58 do 211.88 zł, gotówką 211.18 zł, za 100 guldenów gd. w dewizach 172.86 do 173.12 zł, gotówką 172.52 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 31. 1. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 694.5 gr. (118.2 f w h.); b) pszenicy 744 gr. (126.4 f w h.); c) jęczmienia przemiałowego 667 gr. (113.1 f w h.); d) owsa 568.5 gr. (78.1 f w h.)

„Ceny transakcyjne“

Zyto 45 tonn par. Poznań	17.55
Zyto 360 tonn par. Poznań	17.50
Zyto 200 tonn par. Poznań	17.40
Zyto 15 tonn par. Poznań	17.30

Usposobienie słabe.

„Ceny orjentacyjne“

Pszonica	20.50 — 21.25
Usposobienie słabe.	
Jęczmień przemiałowy	19.25 — 20.75
Usposobienie słabe.	
Jęczmień browarowy	25.00 — 27.00
Usposobienie spokojne.	
Owies	19.00 — 20.00
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia wł. work. 65%	27.50
Usposobienie słabe.	
Mąka pszen 65% wł. work.	36.50 — 39.50
Usposobienie słabe.	
Otręby żytnie	11.50 — 12.50
Otręby pszenne	12.50 — 13.50
Otręby pszenne (grube)	14.50 — 15.50
Rzepak	41.00 — 43.00
Gorzycza	45.00 — 50.00
Wyka latowa	28.00 — 31.00
Peluszka	30.00 — 33.00
Groch Victoria	26.00 — 31.00
Lubin niebieski	19.00 — 21.00
Lubin żółty	27.00 — 30.00
Seradela	55.00 — 62.00
Koniczyna czerwona	200.00 — 300.00
Koniczyna biała	330.00 — 370.00
Koniczyna szwedzka	1.00 — 210.00
Koniczyna żółta odluszczone	110.00 — 125.00
Koniczyna żółta w łuskach	58.00 — 65.00
Tymoteusz	80.00 — 100.00
Rajgras angielski	95.00 — 110.00
Tatarska	24.00 — 27.00

Ogólne usposobienie słabe.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 580 tonn, pszenicy 450 tonn, jęczmienia 75 tonn, owsa 180 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 31. 1. 1931 r.

Zakończenie miesiąca giełdowego nastąpiło spokojnie przy tendencji utrzymania.

Z papierów państw. płacono za 5 proc. poż. konwers. 46% proc., za premjówki dolarowe 52.— (za sztuke 5-dol.) i za poż. inwestycyjną 93.— Z pap. lokacyjnych Pozn. Ziem. Kredyt. oddawano 8 proc. listy dolarowe (stare) po 90 proc. (przy dew. 8.90) i płacono za 4 proc. listy zast. konw. 36 proc. Dopytywano się o 6 proc. listy żytnie po 16.50, jednakże nie było oddawców.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych doszło do notowania jedynie Bankiem Polskim, za który płacono 149.— Mniejszą ilość R. Maya handlowano po 30.— i po tym kursie było dalsze zaofiarowanie.

Cedule Urzędowa Giełdy Poznańskiej.
Papiery procentowe:
 (Kurs w procentach nominalu).
 5% Pożyczka konwersyjna 46% P.
 8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 90% O.
 4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 36% P.
 (Kurs w złotych)
 5% Pożyczka premjowa seria II 52.— P.
 4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 93.— P.
Akcje bankowe:
 (Kurs w złotych za 1 akcje).
 Bank Polski I em. 149.— P.
 Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 31. 1. 1931 r.

Waluty	Gotówka		
	Dewizy: trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124.39	124.70	124.08
Holandja	358.60	359.50	357.70
Gdańsk	173.21	173.64	172.78
Londyn	43.32 1/4	43.43	43.21 1/2
Nowy Jork	8.914	8.934	8.894
Nowy Jork kabel	8.923	8.943	8.903
Paryż	34.96 1/2	35.05	34.88
Szwajcaria	172.39	172.62	171.96
Sztokholm	238.85	239.45	238.25
Włochy	46.70	46.82	46.58
Berlin	212.05		

Tendencja utrzymana.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż bud.	50.50
5% poż premj. dol.	54.00 55.00
5% poż konw.	48.00
6% poż. dol.	69.75

Akcje w złotych:

Bank Polski	0.00 — 153.00
Bank Zachodni	0.00 — 70.00
Lilpop	0.00 — 20.00
Norblin	0.00 — 30.00
Starachowice	0.00 — 11.50
Haberbusch	102.00 — 101.00

Tendencja niejednolita.

Komentarz

Z papierów państwowych mocniejsza dolarówka i 6 proc. dolarówka. Dla listów zastawnych tendencja mocniejsza, dla akcji przeważnie utrzymana. Z bankowych mocniejszy Bank Polski, utrzymany Zachodni, z metalurgicznych wszystkie utrzymane, cokolwiek słabsze Starachowice.

PLÓDY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 31. 1. 1931 r.

Pszonica march 75—76 kg.	268.00 — 268.00
Tendencja mocniejsza.	
Zyto march 70—71 kg.	156.50 — 158.50
Tendencja spokojna.	
Jęczmień march. brow. od st. załadowania	204.00 — 213.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastwenny i przemysłowy	190.00 — 204.00
Tendencja spokojna.	
Owies march od st. załad.	140.00 — 147.00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszena	30.25 — 37.50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia przemiał do 60%	23.60 — 26.50
Tendencja nieco mocniejsza.	
Ospra pszena	11.00 — 11.25
Tendencja spokojna.	
Ospra żytnia	9.50 — 10.00
Tendencja nieco mocniejsza.	
Groch drobny jadalny	22.00 — 24.00
Groch pastwenny	19.00 — 21.00
Peluszka	22.00 — 24.00
Bób polny	17.00 — 18.00
Wyka	18.00 — 21.00
Lubin niebieski	13.00 — 15.00
Lubin żółty	20.00 — 23.00
Seradela nowa	52.00 — 58.00
Makuch rzepakowy	9.00 — 9.50
Makuch lniany	15.70 — 16.00
Wytloki suche paryt. Berlin	6.50 — 6.80
Srót Soja	13.90 — 14.20

Ogólna tendencja spokojna.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 31. 1. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę	47.05 — 47.225
Noty wielkie	46.875 — 47.275

Klub Narodowy wobec ustawy skarbowej

W czasie obrad nad ustawą skarbową w sejmowej komisji budżetowej zabrał głos poseł Roman Rybarski, który oświadczył m. in.:

Zgadza się na to, co mówiłem sam 3 lata temu, że nie można robić wielkich inwestycji z pieniędzy podatkowych, a co teraz proponuje p. referent gen. Opóźnienie w rozpoznaniu tej sprawy wyrządziło jednak wielkie szkody.

Mylnie cyfry

Zagadnienie gospodarcze Polski postawił referent na tle ogólnej konjunktury i twierdził, że nasze przesilenie przebiega łagodniej niż w wielu innych krajach europejskich. Ale cyfry porównawcze, na których się opierał, są mylne. Statystyka bezrobocia angielskiego uwzględnia bezrobocia ogólne i częściowe, nasza tylko ogólne, przytem nasza statystyka nie jest zupełna, w r. 1927 opuszczono robotników wiejskich, meljoracyjnych, a dziś bezrobocie na wsi jest większe niż parę lat temu. — Prócz tego nie wszystkich bezrobotnych u nas się rejestruje. Nasza wytwórczość jest w znacznym stopniu wytwórczością drobną, średnią. Zagranicą ilość produkcji rzemieślniczej jest słaba. U nas bezrobocia rzemieślnicze nie rejestruje się wcale.

Czy u nas lepiej

Teza, że w Polsce powinno być lepiej niż zagranicą, świadczy, że rząd zanadto ulega teorji i opinjom instytutu badania konjunktur. Popelnia nieostrożność, bo jednak prawdziwa polityka i prawdziwa twórczość zawsze muszą wyprzedzać teorję. Statystyka wogóle w tych kwestiach popelnia ten błąd, że usiłuje do warunków powojennych zastosować pojęcia o klasycznym przebiegu t. zw. falowania życia gospodarczego, ustalone przed wojną.

Istota kryzysu światowego

Zagadnienie kryzysu światowego, moim zdaniem, nie jest tylko zagadnieniem wahanja się konjunktury, lecz przede wszystkim zagadnieniem struktury powojennej świata. Już przed wojną zarzósował się koniec złotego okresu państw przemysłowych, które dążyły wciąż do otwierania sobie nowych rynków. Rynki te już przed wojną zaczęły u siebie też rozwijać przemysł, ta tendencja wzmożła się po wojnie. Anglja i Niemcy, które po wojnie nastawiły się na wielkie inwestycje, dziś nie mogą znaleźć zbytu. Prócz tego powiększała się ilość ziemi zajętej pod uprawę i stało się tak, że Europa nie ma komu sprzedawać swoich produktów przemysłowych, a równocześnie ma za tanie środki żywności i niektóre surowce. — Jest kryzys rolny, którego również nie możemy traktować jako kryzysu konjunktury.

Zmniejszyć zakres działania państwa

Moim zdaniem, trzeba gospodarstwo nasze przystosować na mniejszą skalę, a z tego wynikną pewne wnioski i dla gospodarstwa państwowego. Mam tu na myśli oszczędności, ale nie w tem rozumieniu, że się dziś trochę oszczędzi, aby czekać czasu, kiedy znowu pójdziemy całą falą naprzód. Chcąc naprawdę uzdrowić gospodarstwo, trzeba zmniejszyć na trwałe zakres działania państwa w dziedzinie gospodarczej i w związku z tem mieć naprawdę mniejszy budżet publiczny. Tego się nie uniknie — przez kredyty można to tylko odroczyć.

Moglibyśmy się urządzić inaczej, gdyby opanowanie rynku wewnętrznego szło naprzód szybszym krokiem, niż idzie. Musi nastąpić pewna rewizja kosztów produkcji, w których obciążenia publiczne grają też rolę. I te obciążenia zrewidować należy. Można tę sprawę wciąż odkładać z punktu widzenia skarbowego, lecz nie z punktu widzenia gospodarczego.

Bezrobotni są wszędzie, ale zagranicą są zasoby kapitału płynnego, które dziś nie znajdują korzystnej lokaty dla siebie, my zaś tego kapitału płynnego nie mamy. Taka jest różnica. Dlatego nie można się pocieszać tem, że także przed pałacem Buckinghamskim śpią bezrobotni. Cała kwestja sprowadza się do siły wewnętrznej kapitalizacji.

Rewizja świadczeń publicznych

Rewizja świadczeń publicznych jest jednym z niezbędnych pierwiastków tej reformy. Inaczej na popychana przez rząd niżka cen da duży wynik niecelowości. Są bowiem dwa rodzaje niżki cen: jedna usprawiedliwiona gospodarczo i druga — plajciarska. Bankructw oficjalnych jest mało, ale jest dużo do-

browolnych, podlegających na ugodzie z wierzycielami. Trzeba też mieć na uwadze, że handel detaliczny, to kwestja nietylko ekonomiczna, lecz i społeczna. Drobny kupiec to jest często ucieczką człowieka zdeklasowanego i zagrożonego bezrobociem. Wierzę, że można skutecznie i prawidłowo pod względem kalkulacyjnym obniżyć kosztu produkcji, ale trzeba zwolnić połowę robotników w przemyśle i dwie trzecie pośredników w handlu.

Nawet gdyby się zjawily pozorne objawy pomyślności, to będzie to ludzenie się jeszcze bardziej zawodne niż w latach 1926 i 1927.

Czy majątek państwa się powiększa?

Referent mówi, że jest przeciwnikiem etatyzmu i że rząd ścieśnia etatyzm. Ale b. minister skarbu Czechowicz powiedział, że majątek państwowy powiększył o 2 miljardy. Więc czy majątek państw się zwiększa, czy zmniejsza? Uważam, że statystyka p. referenta nie jest ścisła. Chciałbym zobaczyć obliczenie dochodu społecznego w Polsce, na które można polegać. Stosunek wartości majątku państw. w środkach komunikacji do ogólnego majątku narodowego, wydaje mi się optymistycznym w jednym kierunku, a pesymistycznym w drugim. Jeżeli się mówi, że niema u nas więcej etatyzmu, niż w Niemczech i Francji, to zważmy, że majątek narodowy Francji obliczono na 600 miliardów franków przedwojennych. Gdzież jest ten majątek państwowy we Francji, któryby wynosił 10 procent tego, a więc 60 miliardów?

Uprawnienia państwa w życiu gospodarczym

Zagadnienie etatyzmu, to nietylko zagadnienie ilości przedsiębiorstw państwowych, to — równocześnie i uprawnienia państwa i wpływ jego na życie gospodarcze. Prawnie biorąc, w Polsce możemy wprowadzić nietylko etatyzm, ale i komunizm. Wystarczy, by rada min. na wypadek jakiegoś niebezpieczeństwa uchwaliła — do czego ma prawo formalne — że poszczególne majątki przejmują. Taki jest stan prawny. Weźmy kwestję regulacji cen. Klasyczny przykład: biuro sprzedawcy cegły. B. G. K. udzielił kredytu dla rzekomego obniżenia ceny cegły, a w końcu czytamy, że to biuro zlikwidowano, ponieważ wywołało nadprodukcję cegły, której nikt nie chciał kupić. To typowa działalność interwencyjna państwa. Czasami kupuje się fabrykę bez wiedzy ministra skarbu, jak było z fabryką sukna w Białymstoku, za poprzedniego ministra skarbu. Czy banki państwowe nie interesują się bardzo intensywnie prasą w Polsce? Czasami inicjatywa wychodzi od samych przemysłowców. Niedorozwój wytwórczości prywatnej w porównaniu z państwową jest niebezpieczny. I w rolnictwie jest analogiczna tendencja.

Dwa systemy rządzenia

Istnieją dwa systemy rządzenia. Albo się rządzi już nie systemem etatyzmu, lecz wytwórczością kolektywną organizowaną przez państwo, czy to typu rosyjskiego, czy tego, do którego w niektórych działach zbliżają się Włochy, albo też musi się pójść w kierunku indywidualistycznym. W polowie drogi nie należy się zatrzymywać. Muszą być stworzone ogólne warunki, nietylko gospodarcze, ale i polityczne, aby wytwórczość mogła oddychać.

O zniesieniu 10-procentowego dodatku

Co się tyczy 10 proc. dodatku do danin, to zdaniem mówcy zniesienie tego dodatku jest minimum niezbędnego znizenia obciążenia podatkowego. Obecna metoda stopniowego urealniania budżetu nie wydaje mi się najlepsza natomiast uważałby za wskazane, ażeby było zapewnienie, że w najbliższych trzech latach żadna danina publiczna nie będzie podwyższona.

OSTRZEZENIE!

Tylko dobre się nasładowuje i fałszuje. Dlatego musisz chronić się przed bezwartościowymi nasładownictwami żądać wyraźnieznaczonych od dziesiątek lat czekoladek przeczyszczających

DARMOL

Nr. rej. M. S. W. 1199.

Na każdej tabletkie znajduje się napis Darmol J. Brady.

Do nabycia we wszystkich aptekach!

Zw. 300

Dalsze protesty w sprawie Brześcia

Akces dalszych organizacji akademickich.

Otrzymujemy następujące oświadczenie:

„Niżej podpisane towarzystwa zgłaszają akces do oświadczenia lwowskich towarzystw akademickich w sprawie brzeskiej:

„Akademickie Koło Wilnian we Lwowie”.

„Akademickie Koło Lubliniaków im. St. Łopacińskiego.”

„Związek Studentów Wydziału Ogólnego Politechniki Lwowskiej.”

Akademickie Koło Przemyslan we Lwowie ogłasza, że solidaryzuje się całkowicie z oświadczeniem polskiej młodzieży akademickiej w sprawie Brześcia.

Uchwały zebrań Stron. Narodowego

Na zebraniu Stron. Narodowego, które odbyło się w Dopiewie (pow. poznański) uchwalono ostry protest w sprawie Brześcia.

Niedawno odbyło się w Krakowie liczne zebranie w sprawie Brześcia, zwołane przez Stronnictwo Narodowe. Na zebraniu tem uchwalono ostrą rezolucję we wspomnianą sprawę.

Imienne głosowanie w sprawie Brześcia

Którzy posłowie głosowali za wnioskiem Klubu Narodowego, a którzy przeciw

Za

Za wnioskiem Klubu Narodowego głosowało 150 następujących posłów:

Arciszewski T., Balicka, Choromański, A. Kamiński, Lech, Kawecki, Karkowski, Komarnicki, Jaźwiński, dr. Bielecki, Czapiński, Mikołajewski, Reger, Wyrzykowski, Chyb, T. Matuszewski, Jan Nosek, Barlicki, Nowicki M., K. Dobrowolski, Lasota, Rosumek, Witkowski, Stępek, Łosiński, Godlewski, Szpringerowa, Duro, Pac, Szerkowski, Strzelęski, Matłosz, Kuliński, Wojtasik, Pawłowski, Wrona, Poniakowski, Kotarski Jan, Róg, Puljan, Dzierżawski, Bojanowski, Kornecki, Sachs, Rutka, Szturmowski, Mazur, Staniszkis, ks. Błaszczak, Jasiukowicz, dr. Stefan Dąbrowski, Makólski, St. Stroński, Miłik, Maryański, Trampczyński, Wierczak, Zwierzyński, Kepczyński, Śledziński, Rogowski, Białoskórski, Pużak, Zaremba, Dubois, Świątkowski, Z. Piotrowski, Bień, S. Zieliński, Karpiński, Grossmannówna, Sacha, Kuliszewicz, Margul, Krzciuk, Poprawa, Bardziński, Roj, Piróg, Rząsa, Rottenstreich, Pawlak, Łucki, Maks, Malinowski, Rosmarin, Bryła, Rybarski, Grzeczmarowski, Wachnuk, Niedziałkowski, Berzowski, Górczak, Pełowska, Rożek, Gruszczyński, Baran, Leśniewski, Pięstrzyński, Czerwtyński, Zahajkiewicz, Dembiński, Czukur, Peleński, Haluszczyński, Terszakowec, Bilak, Wetykanowicz, Kuzyk, Jaworski, Sobczyk, Późniak, Nowodrowski, Stahl, Rymar, Grützma-cher, Stypułkowski, Wróbel, Chrystowski, Haremski, Petrycki, Osada, Stachnik, Faustyniak, Chądzyński, Kozubski, Bogusławski, Nosek Jan, Wł. Fijałkowski, Madejczyk, Januszewski, Michałkiewicz, Brzeziński, Cardini, Mikołajewski, Jankowski, Krzyżowski, ks. Szajdelski, Cześcik, Liwo, Ladyka, Franc, Roguszcak, Matczak, Dziduch, Sommerstein, Danecki, Przanowski, Graczykowski, Zbracki, B. Jankowski, T. Czernicki, Arciszewski.

Przeciw

Przeciw wnioskowi Klubu Narodowego głosowali:

Tebinka, Boczoń, Perkowicz, Różka, Wysłouch, Małynicz, Szaniawski, Walewski, Polkowski, Waszkiewicz, Cizak, Kwinto, Jeszke, Stefan Dąbrowski, Stępiński, Brokowski, Hanebach, Wędrzigołski, Dabulewicz, Pola-kiewicz, Lazarski, Stroński Zdzisław, Morawski, Minkowski, Boerner, Miedziński, Hołówo, Radziwiłł, Jędrzejewicz, Koperski, Horzyca, Zuchowski, Pimonow, Kozłowski, Prystor, Kühn, Sławek, Pieracki, Kielak, Podoski, Kleszczyński, Dobrzański, Dolanowski, Puzyński, Paschalski, Snopczyński, Gliński, Krasicki, Bogdani, Janowski, Serafimowicz, Stefanik, Mroczkowski, Wierzbicki, Bura, Starzyk, Gąsior, Birkenmayer, Berbecka, K. Michalski, Teleszyński, Henisz, Sokol, Ekiert, Br. Wojciechowski, Seidler, Bałabanówna, Marczyńska, Wolska, Dyboski, Łaguna, Gwiżdż, Długosz, Dzieduszycki Wł., Grodzicki, Habuda, Galica, Szajer, Pewny, Pilsudski, Moraczewska, Sa-

najca, Morzulcki, Gettel, Hyla, L. Tomaszewicz, Siedlecki, Gosiewski, Wasniewska, Bierczyński, Laskowski, Borecki, Kirtiklisowa, Dratwa, Mackiewicz, Bzowski, Kuc, Szymanowski, Gorzkowski, Płoczek, Panaszek, Czerwiński, Koc, Lipiński, Stankiewicz, Stępowski, ks. Żongołłowicz, Starzyński, Wolczyński, Burzyński, Meduna, Grzesik, Gdula, Szyszko, ks. Czuj, Marjan Malinowski, Wawrzynowski, Gawlik, Rakowski, Hołyński, Wartalski, Szawlewski, Ignacy Tomaszewicz, Biluchowski, Grzymała, Siciński, Tolpycho, Straszynski, Dobosz, Czuma, Jarosz, Gorczyca, Karkoszka, Pączek, Rubel, Osiński, Car, Lubomirski, Byrka, Madeyski, Czapski, Tyszkiewicz, Schimmel, Janusz Kozłowski, W. Wojciechowski, Stangreclak, Hass, Rudziński, Krawczyński, Radliński, Różański, Gałazkiewicz, Sowiński, Kamiński, Czernichowski, Jaworska, F. Lechnicki, Parniewski, Markiewicz, Ulrych, Różak, Konieczko, Puławski, Dąbrowski Jan, Klich, Jaeger, Jurczyk, Wiślicki, Limberger, Ostrowski, St. Domaszewicz, Ziętek, Krzeszowski, Kociuba, Duch, Kryński, Pacholczyk, Waryński, Idzikowski, Rudowski, Pochmarski, Bętkowski, Wojtaszko, Waligóra, Koniarek, Blyskosz, Pers, Siemiński, Promis, A. Jankowski, Prac-ki, Stroynowski Avenarjusz, Choński-Dzieduszycki, Minberg, Kosydar-ki, Marjan Dąbrowski, Kobiernik, Reus, E. Bogusławski, Jaroszewicz, Szpiganowicz, Jakowicki, Jaroszewiczowa, Fichna, Chamiec, Skrypnik Poniatowski, Godlewski, Serożyński, Burda, Chowaniec, Psarski, Smulikowski, Świeżawski, Syta, Starzak, Pomanowski, Piekarski, Surzyński, Krychniak, Kuźma, Sieradzki (jeden podpis nieczytelny).

Z Stronnictwa Narodowego

Koło Stronnictwa Narodowego w Główniej, chcąc zainteresować szerokie koła miejscowego obywatelstwa sprawami obozu narodowego i umożliwić im uczęszczania na zebrania, przeniosło swe zebrania do sali p. Jankowskiego przy ul. Główniej, a więc w centrum przedmieścia położonej. Istotnie też w ub. czwartek w tejże sali zebranie Koła odbyło się z dużym zainteresowaniem członków, sympatyków oraz znacznej liczby pań.

Prezes Koła p. Stelmazyk po zaga-
jeniu zebrania udzielił głosu p. pułkownikowej Krzyżagórskiej, która w treściwym referacie przedstawiła rolę kobiety w Polsce odrodzonej, zyskując ogólny posłuch zebranych. Zkolei p. prof. Rakowski wygłosił bardzo aktualny referat, na temat prac obozu narodowego na terenie izb ustawodawczych. Referat ten wzbudził żywe zainteresowanie zebranych. Poza dyskusją jaka się nad referatami wywiązała, podano szereg komunikatów organizacyjnych, przyzem p. pułkownikowa wskazała, że obowiązkiem pierwszorzędym kobiety Polki jest popieranie i kupowanie tylko wyrobów czysto polskich.

W końcu zebrania uchwalono jednomyślnie stanowczą rezolucję w sprawie Brześcia.

Protestancki profesor teologii katolikiem.

(KAP.) Dr. Erik Peterson, profesor teologii protestanckiej na uniwersytecie w Bonn, został przyjęty na łono Kościoła katolickiego. Nawrócenie się tak wybitnego uczonego w kołach protestanckich i liberalnych wywołało wielkie wrażenie.

P. P. MYŚLIWI!

Informacyjny Kalendarz Myśliwiński na rok 1931. Wydawnictwo Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich, jest do nabycia za zł. 4.— w składzie broni

J. Specht Nast. Poznań, Fr. Ratajczaka 3.
Pw 8698-4.161

WZROST DO SKŁADKI
REVUE
Tw 890

Kochające matki żądają tylko Emulsję tranową „Erbe”, która stanowi skuteczny środek leczniczy i odżywczy u dzieci przy krzywicy, słabości i rozmięczeniu kości (osteomalacia), niezycie oskrzeli, gruźlicy płuc i wogóle w tych wypadkach, gdy dla organizmu wskazanem jest pełnowartościowy środek odżywczy. Emulsja tranowa „Erbe” jest również preparatem wybitnie wzmacniającym dla osób dorosłych i osłabionych wiekiem i rekonwalescentów. Do nabycia w aptekach i drogerjach.
Pw 7-482-49-86

Proces o organizowanie zamachu na Piłsudskiego

W wydaniu porannem podaliśmy depeszę, przedstawiającą pokrótce przebieg drugiego dnia procesu o organizowanie zamachu na Piłsudskiego.

Resumé pierwszego dnia procesu przedstawia się — według warszawskiego „ABC” — następująco:

Dzień wczorajszy wysunął na czoło osobę niejakiego Pórzyckiego, który zeznaje jako świadek, a nie jako oskarżony, a który według zgodnych zeznań innych oskarżonych w organizowaniu „piątki” zamachowej magna pars fuit.

Oskarżeni Trochimowicz i Białkowski zeznali, że to właśnie Pórzycki wciągnął ich do „piątki”. Trochimowicz zeznał nadto, że Pórzycki był tym, który dostarczył mu broni. Okazało się przytem z zeznań samego Pórzyckiego, że był on w ścisłym kontakcie z władzami, za pośrednictwem aptekarza Rutkowskiego komunikował się z gen. Dań-

Drugi dzień procesu

Zeznania Burawskiego

Drugi dzień procesu rozpoczęło od przesłuchania świadka Burawskiego Kazimierza, wywiadowcy policyjnego, do którego Pórzycki zwracał się z różnymi informacjami o P. P. S.

Burawski zeznaje:

— Wczoraj 9 października nawiązałem kontakt z niejakim Pórzyckim. Powiedział o inwigilacji przez P. P. S. p. Szymborskiego z M. S. Wewn. i napomknął, że następnego dnia wieczorem przy ul. Leszno odbędzie się małe zebranie. Dopytywałem się, co to za zebranie, gdyż już poprzednio mówił mi on o organizowaniu „piątek”. Nie chciał bliżej powiedzieć. Prosił mnie, żebym nikomu o jego informacji nie mówił i żebym sam udał się na miejsce, wskazując mi ulicę Leszno.

— Wziąłem ze sobą wywiadowców: Bogusławskiego i Delestowicza. Przed oznaczoną godziną czekaliśmy, jak było powiedziane, na Lesznie. Wywiadowców nie wtajemniczyłem w naszą zadanie, każąc im baczenie patrzeć na wszystko, co się dokoła dzieje oraz stosować się do moich poleceń i znaków. Purzycki powiedział mi, że gdyby zaszła potrzeba zaarrestowania kogoś idącego z nim, to da mi znak przez założenie obu rąk na plecy. Jeżeli zaś będą szli i nic takiego ważnego nie będzie, to zdejmie czapkę i strzepliwie ją. W restauracji Purzycki mówił mi, że nie wie dokładnie dokąd pójdą.

„Mętne” informacje Purzyckiego

— Co za zadanie miało owo zebranie? — pyta przewodniczący.

— Nie wiem.

— Czy nie mówił bliżej Purzycki o tem?

— Nie. On mi zawsze dawał mętne, mgliste informacje. Pytałem go poco takie zebranie ma się odbyć, lecz nic z niego nie mogłem wydobyć.

— Czy pan nie mógł się dowiedzieć, czy też on nie wie wiedział?

— Tego nie wiem, bo zawsze w rozmowach Purzycki starannie ukrywał najważniejsze szczegóły. Nawet nie wskazał mi numeru domu na Lesznie, gdzie ma nastąpić owo zebranie. Musiałem polegać na własnym rozumie. Domyślałem się, że ponieważ w grę wchodzi tu P. P. S., zebranie może mieć miejsce koło domu metalowców przy ulicy Leszno 53. Purzycki dodał, że zebranie trwać będzie najwyżej 20 minut i że jeżeli nic ważnego nie zajdzie, to możemy się spotkać na Tłomackim koło wodociągu t. zw. „Grubej Kaśki” vis-à-vis synagogi.

— Nazajutrz jak było powiedziane, udałem się na miejsce. Najpierw zauważyłem na rogu Solnej i Leszna jakiegoś wysokiego mężczyznę. Był to Trochimowicz. Później nadszedł miodu Białkowski i Purzycki. Udałem się z nimi. Ruchu na ulicy nie było. Mogłem więc dobrze obserwować. Weszli do domu pod nr. 55. Oczekiwałem ze 20 minut. Nie było żadnego rezultatu. Nikt nie wychodził. Wzwałem wtedy bliżej do siebie wywiadowcę i mówiłem, że pewno „nawalił” i żarty sobie robią z urzędu śledczego.

— W duchu sobie pomyślałem, że Purzycki udał się napewno na zebranie dzielnicowe P. P. S., a mnie wystawił na dudka, jak to często się zdarzało. Gdy nadeszła godzina 7, niktogo nie widziałem, zebrałem moich wywiadowców wsiedliśmy w tramwaj, jadąc na plac Teatralny. Tam rozstałem się z wywiadowcami, a sam innym tramwajem pojechałem napowrót na Tłomackie. Pomimo to, że czekałem kwadrans, Purzycki nie

celem i bezpośrednio znosił się z komisarzem policji Banko. Z bliższych okoliczności tych stosunków przed samym Pórzyckiego, przypartego do muru pytaniami obrony i przewodniczącego, wynikaloby, że Pórzycki był poprostu agentem policji.

To jeden moment, dominujący we wczorajszym posiedzeniu sądu.

Drugi moment — to zeznania głównego oskarżonego Jagodzińskiego. Zaznaczył on przed sądem, że przystąpił do całej tej sprawy jedynie w tym celu, by zdemaskować prowokatorów, o których wciśnięciu się do partji dowiedział się. Podejrzenia miał przedewszystkiem co do Pórzyckiego i dlatego polecił mu zorganizować „piątkę” i udawał, że przygotowuje jakąś poważną akcję, by się przekonać, czy zawiadomi on o tem policję. Podejrzenia okazały się słuszne.

nadszedł. W biurze jeszcze czekałem na niego do godz. 10 wiecz.

„Starosta”

— Dopiero na drugi dzień, gdy przyszedłem na służbę, dyżurny wywiadowca oświadczył mi, że dzwonił do mnie jakiś osobnik, mówiąc, że telefonuje ze „starostwa”.

— To już dawniej zetkaliście się ze sobą? — pyta przewodniczący.

— Tak i umówiliśmy się na przyszłość, że dla konspiracji Purzycki używać będzie pseudonim „starosta”. Jeszcze raz zadzwonił do mnie tego dnia i spotkaliśmy się na mieście. Powiedział mi wówczas, że celem zbiórki było dokonanie zamachu na Piłsudskiego. Oświadczyłem mu: „Sprawa jest poważna, musi się pan skomunikować z moim zwierzchnikiem”. Nie wymieniał mi żadnego nazwiska, lecz zapytałem, czy zgadza się na to. Odpowiedział, że tak. Wybraliśmy sobie zatem spotkanie w cukierni Starorypińskiego na Ordynackiej, każąc mu czekać tam na siebie, a sam udałem się do urzędu śledczego.

W biurze akurat był komisarz Bańko z p. Szymborskim z M. S. Wewn. Zameldowałem pocichu o co chodzi i powtórzyłem jeszcze raz przy p. Szymborskim. Komisarz Bańko polecił mi zetknąć go z Purzyckim.

W mieszkaniu Burawskiego

— Pojechałem po niego i weszliśmy razem do cukierni na Nowym Świecie 68. Kazałem mu tam wejść pierwszemu po pewnej chwili sam wszedłem, a następnie znalazł się sam i komisarz Banko. Wobec tego, że przeskadzano nam w cukierni w rozmowie, postanowiliśmy przejść gdzieś indziej. Chcieliśmy rozmowę naszą uzupełnić nawet w aucie, ale toby trwało za długo. Zapropnowałem więc udanie się do mnie do mieszkania. Tam Purzycki zaczął opowiadać o wszystkim. Mówił o owoch trzech zbiórkach, na które przychodziła „piątka”.

— Czy 9 października wiedział już pan, że przedtem były dwie zbiórki? — pyta przewodniczący.

— Nie wiedziałem, nic mi o tem Purzycki nie mówił. Nie wspomniał nawet, że sam należy do „piątki”. Mówił tylko, że tworzą się „piątki”.

— Tak że całokształt opowiedział dopiero w mieszkaniu pańskim?

— Tak, przedtem nic nie mówił.

— Purzycki przedstawił nam, że poznał za pośrednictwem b. posła Dziegielewskiego pewnego jegomościa, którego nazwiska nie wymieniał. Nawet pseudonimu jego nie zakomunikował nam. Mówi, że spotkał się z nim i wtedy padło pytanie, czy Purzycki ma pewnych ludzi. Nieznajomy polecił mu sięgnąć owoch ludzi na Długą 19 i tam wygłosił przemówienie, że partja jest zaskoczona i potrzebuje ludzi zdecydowanych, którzyby wzięli się na czyn, że kto nie czuje się, żeby nie przychodził.

Pierwszy odpadł Chrościński, mówiąc, że na robotę z bronią jest za stary i nie będzie mógł uciekać. Wycofał się więc. Nieznajomy mówił, że robota jest z siódmkami (rewolwerami). Wszyscy umieli obchodzić się z bronią.

Na trzeciej zbiórce Purzycki mówił, że zastał nieznane osobnika, którego w dalszym ciągu nazwiska nam nie wymieniał i nieznany miał oświadczyć że czas przejść do czynnej roboty. Przytem zwrócił się do Purzyckiego takimi słowy:

„Towarzysz jest zdenerwowany napewno z przagnienia czynu. Ja jestem stary praktyk, ja to rozumiem, bo mam za sobą doświadczenia”.

Właściciel domu — urzędnikiem?

Nowoczesny szarwark

W tych dniach władze policyjne poznańskie rozesały właścicielom domów pisma z załączonymi dwoma formularzami deklaracji o podjęciu się obowiązków meldunkowych według nowego systemu. Pismo to wywołało wśród właścicieli domów niemiłą sensację, gdyż przypominało im, że muszą się podjąć nowych, ciężkich i niemiłych obowiązków, nie mających nic wspólnego z ich interesami gospodarczymi, a jednak nakładających bardzo poważną odpowiedzialność karną. Nawet godziny urzędowania mają zakomunikować władzom.

Otrzymałmy w tym kierunku cały szereg zapytań, na które odpowiemy zbiorowo. Przedewszystkiem, czy władze policyjne uprawnione są żądać deklaracji tego rodzaju, i czy mogą właścicieli domów zmusić do odprawiania „godzin urzędowych”, dalej, czy obowiązek meldunkowy rozciąga się także na krótkie wyjazdy, bez zmiany miejsca zamieszkania, jak przedstawia się kwestja odpowiedzialności właściciela domu za niedokonanie meldunku, o ile sam nie otrzymał zawiadomienia i t. d. i t. d.

Prawo zasadnicze, a mianowicie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o ewidencji i kontroli ruchu ludności z 16 marca 1928 r., zostało ogłoszone w najbliższym okresie „radosnej twórczości” 19 marca 1928 r., a więc przed dwoma prawie laty. Było więc zasadniczo dosyć czasu, aby starać się o zmianę prawa. Rozporządzenie wykonawcze min. spraw wewnętrznych z 16. 10. 30, wprowadzające w życie postanowienia meldunkowe z dniem 1 stycznia 1931 wyszło dnia 4 grudnia 1930, tak, że i wówczas jeszcze było można w drodze regulaminu (§ 46 p. 3 rozp. wyk.) dla miasta Poznania i wogóle gmin b. zab. pruskiego wprowadzić obowiązek dostarczania meldunków bezpośrednio do władz przez zainteresowanych z omińnięciem właściciela domu, czem pod względem proceduralnym utrzymałoby się w zasadzie stan dotychczasowy. To się niestety nie stało.

Mówimy niestety, gdyż stan dotychczasowy nie był idealny, nie był jednak zły. Dla potrzeb rzeczywistych wystarczył najzupełniej, dawał zato mało pola biurokracji. A wystarczał, mimo, że w praktyce wiele postanowień prawnych nie wykonywano wcale. Czy kto kiedy zgłaszał przyjazd gości, którzy przybyli na dłużej niż 24 godziny, jak przepisuje § 14 rozp. policyjnego z 23 listopada 1906 o obowiązku meldunkowym? Czy zgłaszał krewnych w siódmym tygodniu pobytu? Czy kiedykolwiek właściciel domu zatroszczył się o to, czy lokator zadośćuczynił obowiązkowi meldunkowemu, choć w myśl § 6 wspomnianego rozporządzenia policyjnego był w drugim rzędzie do tego zobowiązany? I słusznie zupełnie ta część obowiązków poszła nieomal w zapomnienie, bo poza zużyciem papieru i atramentu dane o bycicie przejezdnych (z wyjątkiem hoteli i pensjonatów), mają znaczenie chyba tylko dla statystyki. I to jeszcze bardzo problematyczne. Dla porządku publicznego jest to bez najmniejszego pożytku, bo kto chce się ukryć przed władzami, ten będzie to umiał zrobić tak samo przy nowym systemie, jak przy dawnym.

W nowym systemie niepotrzebne meldunki jeszcze zaostrzono. Na podstawie art 16 rozp. min. spraw wewnętrznych zaprowadził nawet obowiązek wymeldowywania osób wyjeżdżających „bez względu na to, czy będzie to zmiana miejsca zamieszkania (wyprowadzenie się) adresu (przeprowadzka) czy pobytu (wyjazd na niedzielę do krewnych na prowincji)”, i to dla wszystkich miejscowości, będących siedzibą władz wojewódzkich i powiatowych. Przyjazd zgłaszać trzeba wszędzie, jeżeli przebywa się więcej niż 24 godziny. Ciekawa rzecz, ile papieru zużyje się w ten sposób na podróże n. p. komiwojażerów.

Los właścicieli domów nie jest obecnie do pozazdrosczenia. Przedewszystkiem w konsekwencji art. 11 rozporządzenia każdy właściciel musi znać dokładnie stosunki personalne wszystkich osób, przebywających w jego domu, bo ma obowiązek zgłaszania, nawet jeżeli lokator, pracodawca, czy głowa rodziny ze swej strony właściciela domu nie zawiadomi. Tego rodzaju interesowanie się właściciela domu stosunkami swych lokatorów musi z natury rzeczy nastąpić niesłychaną ilością okazji do konfliktów. Ponadto nad właścicielem do-

mu ciąży, jak miecz Damoklesa, w każdej chwili groźne postanowienie art. 25 p. 2, które zagraża grzywną do 2000 złotych lub aresztem do 4 tygodni temu, kto... „choćaby bez zlej woli, ale bez należytego zbadania, czyni w księgach meldunkowych wzgl. rejestrach, listach, niezgodne z rzeczywistością stanem rzeczy zapisy... i t. d.” Właściciel będzie więc musiał badać prawdziwość tego, co mu lokatorzy oświadczą, i to pod osobistą odpowiedzialnością.

Najważniejsze zaś, że na właściciela domu, wzgl. zarządzającego, nakładają się obowiązki, które nie pozostają w żadnym związku z tem, co jest jego gospodarczym zamiarem: osiągania renty z kapitału, inwestowanego w nieruchomości. Istnieje w całym cywilizowanym świecie zasada, że nie można wymagać pracy bez wynagrodzenia, i jedynymi wyjątkami powszechnie uznanymi są: służba wojskowa, w imię wyższych, bezwzględnych konieczności, i honorowe funkcje sądowe (funkcje opiekuńcze, sędzięgo handlowego i t. p.). Tam konieczność, tu honor obywatelski. Obowiązki te obciążają wszystkich obywateli równomiernie. A tu mamy obowiązek wyjątkowy dla właścicieli domów. Jeżeli nie jest on sprzeczny z literą Konstytucji, to z jej duchem w każdym razie. A z ducha prawa rzymskiego nie narodził się napewno, o czem zresztą świadczą analogiczne instytucje w b. zaborze rosyjskim.

W wiekach średnich znano powszechnie świadczenia osobiste na rzecz państwa. Nazywano je rozmaicie. Najdłużej zachowała się nazwa szarwarku. Takim szarwarkiem jest w istocie swej dla właściciela domu nowy obowiązek meldunkowy.

Odpowiadamy na postawione nam pytania: deklaracji, rozesyłanych przez miejski urząd policyjny w Poznaniu, nie znajdujemy ani w prawie głównym, ani w rozporządzeniu wykonawczym. Konieczność złożenia deklaracji zachodzi tylko, o ile właściciel domu obowiązki meldunkowe chce przekazać osobie trzeciej (art. 9 zd 2). O godzinach urzędowych w rozporządzeniach nic nie ma. Ze względów praktycznych będą jednak konieczne. Przyjezdnych, przebywających dłużej, niż 24 godziny, należy zameldować w ciągu następnych 24 godzin. W Warszawie, siedzibach województw i władz powiatowych wyjazd przyjezdnych należy również odmeldowywać. Dla krewnych nie ma żadnych ulg, co było dotychczas. Dotyczy to wszystko oczywiście mieszkań prywatnych, dla hoteli i pensjonatów obowiązki meldunkowe pozostały w rozmiarach dotychczasowych, częściowo nowy jest obowiązek meldunkowy zakładów i pielgrzymek. Wyprowadzka i zmiana adresu podlega zgłoszeniu w ciągu 48 godzin.

Na koniec należy zwrócić uwagę na charakterystyczny art. 16 rozp. Prez.:

Minister spraw wewnętrznych może ze szczególnych względów bezpieczeństwa zarządzić wyjątkowe obostrzenie przepisów meldunkowych na pewnych obszarach lub w pewnych miejscowościach (n. p. miejscowości przygraniczne, rejony forteczne itp.).

Obostrzenia te mogą polegać na:
a.) ustanowieniu obowiązku wymeldowania się osób wyjeżdżających, bez względu na to, czy będzie to zmiana miejsca zamieszkania, adresu, lub pobytu. (art. 8.)

Na proste zarządzenie ministra spraw wewnętrznych trzeba więc będzie zawiadamiać władze nawet o najkrótszym wyjeździe z obrębu gminy. adr.

Sztab Al Capone.

Boston, 31. I. (PAT). W wygłoszonym tu przemówieniu członek komisji bezpieczeństwa cywilnego w Chicago Albert Bruner oświadczył, iż znany przywódca przemytników alkoholu Al Capone ma na swym żołdzie 6.000 urzędników oraz że 80 proc. urzędników i sędziów Chicago zaliczyć należy do kategorii przestępców kryminalnych.

Obiad na cześć króla szwedzkiego Gustawa.

Sztokholm, 31. I. (Tel. wł.). Poseł Rplitej Polskiej w Sztokholmie K. Rozwadowski wydał obiad na cześć króla szwedzkiego Gustawa. Król przybył w towarzystwie wielkiego marszałka dworu, szambelana osobistego i adiutanta.

Ekscelencja — murzyn

Nowy rząd francuski p. Piotra Lavała ma swoją sensację — kolorową. Oto podsekretarzem stanu w ministerstwie kolonii został poseł Diagne, murzyn czystej krwi i pełnej czarnej barwy. Wypadek to pierwszy w dziejach parlamentaryzmu francuskiego, murzyni bowiem poslowali już nieraz, ale nigdy jeszcze nie byli członkami rady ministrów.

W czerwonej sali Pałacu Burbońskiego uderzają widza na galerji dwie czarne plamy na ławach poselskich. Są nimi dwaj posłowie murzyni, a mianowicie p. Candace, poseł z Gwadelupy, i wspomniany już p. Diagne,

poseł ze Senegalu. Kolor skóry jest może podobny, ale pokrywa on dwie zgola odmienne indywidualności.

Pan Candace jest tegi, gruby, gwałtowny, ma potężny głos i bardzo ożywioną gestykulację. P. Diagne jest szczupły, smukły i pod każdym względem bardziej dyskretny od swego kolegi po barwie skóry. P. Candace niejednokrotnie klepie bezceremonialnie i hulaśliwie białych kolegów po brzuchu czy po ramieniu. P. Diagne spaceruje z nimi pod rękę po kuluarach, prowadząc ciche, poufne rozmowy. Przedstawiciel Gwadelupy jest zaborczy i brutalny. Poseł ze Senegalu jest giętki i ugrzeczniony. Dzięki temu doszedł dalej aniżeli tamten.

Diagne był już w czasie wojny komisarzem rządu w Senegalu dla spraw rekrutacji żołnierzy. Przewodniczył grupie masonów. P. Candace znów przez pewien czas stał na czele centralnej frakcji „lewicy radykalnej”. Na początku tej sesji kandydował na stanowisko wiceprezydenta Izby Deputowanych. Jeden z białych jego kolegów powiedział mu wtedy: „Nie możesz zostać wiceprezydentem”. — „Dlaczego?” — „Nie mógłbyś przewodniczyć na posiedzeniu nocem. Byłbyś niewidzialny!”

P. Candace rzeczywiście przepadł, ale nie z tego kolorowego powodu. Nie cieszy się sympatją Izby, zwłaszcza zaś lewej jej strony. Ostatnie wybory na Gwadelupie były krwawe, jak to zwykle tam bywa, bez względu na to, czy chodzi o nowego posła do parlamentu, czy też o radę gminną. Krew murzyńska jest gorąca, zarzuty, że strona przeciwna dopuściła się nadużyć wyborczych, są częste i gwałtowne. Mieszkańcy tej starej kolonii francuskiej, jedyni z pośród mieszkańców kolonii francuskich, mają pełne prawa obywatelstwa — w Senegalu mają je jedynie wybrani, najbardziej dojrzały.

Szczęśliwi posiadacze tytułu „obywatela francuskiego” są pod każdym względem równouprawnieni z białymi Francuzami. Równouprawnienie to ma charakter nie tylko teoretyczny, ale i praktyczny, nie tylko polityczny, ale i towarzyski. Pojęcie obywatela francuskiego ma sens bardziej państwowy, niż narodowy, oznacza asymilację kulturalną i uczuciową danej jednostki, jej adaptację przez naród francuski, który daje takiemu człowiekowi pełnię praw, bez względu na jego pochodzenie, wyznanie i kolor skóry. Tytuł i stanowisko obywatela francuskiego jest największym w oczach Francuza zaszczytem, jak to w swoim czasie było w państwie rzymskim z tytułem „obywatela rzymskiego”. W ramach tego obywatelstwa kwestja barwy skóry tak ważna dla Amerykanina, czy Anglika, traci dla Francuza wszelkie znaczenie.

I dlatego p. Diagne, czarny Francuz, dzięki stanowisku, które sobie zdobył, dzięki sympatji, którą się cieszy, ma miejsce i głos we francuskiej radzie ministrów. W. J.

Możliwe jest jednak, że dojazd do przyszłego portu rybackiego na jeziorze Zarnowieckim dalby się zabezpieczyć. Wówczas polskie rybołówstwo morskie posiadałoby doskonałą bazę.

Budowa portu rybackiego pod Wielką Wsią jest dzisiaj w sferze projektów, chociaż port taki jest bardzo potrzebny, wprost jest to konieczność dnia. Do czasu powstania w Wielkiej Wsi i okolicznych wsiach polskiej floty rybackiej, z portu tego korzystaliby po realizacji w pierwszej mierze kutry niemieckie, które, jak powiedziano, w czasie nieprzyjaznych wiatrów nie mogą zawijać do portu w Lebie. Później port w Wielkiej Wsi byłby narzędziem w polskim ręku.

Fob.

Kłeska bezrobocia

Dn. 26 b. m. w Chodzieży doszło do krwawych wypadków. W godzinach przedpołudniowych zebrało się przed magistratem kilkuset bezrobotnych. W tym samym czasie żony i dzieci bezrobotnych zebrały się przed starostwem powiatowym. Kiedy delegacja żon bezrobotnych udała się do starosty p. Dąbrowskiego z prośbą o chleb i mleko dla swych dzieci, na korytarzach starostwa zaczęła interwenjować policja, która karabinami i szabłami zaczęła odierać tłum matek i dzieci. Tłum został wyparty z gmachu a na rzeszę, oblegając starostwo, rzuciła policja bomby gazowe. Wynikiem zajścia jest spora liczba rannych, między którymi znajduje się 78-letni staruszek, powstaniec Jan Milke.

Według zestawień urzędowych znajduje się w Chodzieży 557 bezrobotnych, w Ujściu 313, w Szamocinie 63, w Margoninie 41 i w Budzynie 30, — czyli razem w powiecie 1004 (są to liczby zarejestrowane).

Ostatnio powstał komitet powiatowy niesienia pomocy bezrobotnym oraz komitety lokalne w głównych ośrodkach bezrobocia.

Komitety te postanowiły zwrócić się z apelem do całego społeczeństwa o dobrowolne datki pieniężne i w naturaljach. Poza tem umieszczone mają być w lokalach urzędowych i różnych innych instytucjach oraz w redakcjach skarbnik dla dobrowolnych ofiar pieniężnych.

Na zebraniu konstytucyjnym wspomnianego komitetu omawiano także nawiązanie kontaktu z przedstawicielami bezrobotnych w sprawie niesienia pomocy tylko koniecznie potrzebującym. Od urzędzenia kuchni ludowych odstąpiono zupełnie prócz dalszego dożywiania dzieci szkolnych, których liczba w Chodzieży wynosi 210.

Pocieszającym było oświadczenie przedstawiciela fabryki porcelany, który oświadczył, że w krótkim czasie około 100 robotników będzie mogło wrócić do pracy.

Sejmik Wojewódzki

Na dorocznej IX z rzędu sesji poznańskiego sejmiku wojewódzkiego, której obrady zakończyły się w dniu wczorajszym wieczorem, zatwierdzono wszystkie sprawy objęte porządkiem obrad. Zebranie plenarne, któremu przewodniczyli marszałek sejmiku adwokat dr Banaszak i wicemarszałek Nosek, trwało od godz. 10 do godz. 17.30 z przerwą obiadową. Doroczna sesja zamknął w im. wojewody poznańskiego nacelnik wojewódzkiego wydziału samorządowego p. Trzczeński.

Po przyjęciu sprawozdań zatwierdzono rachunki roczne głównej administracji Krajowego Ubezpieczenia Ognia i Krajowego Ubezpieczenia na Życie. Głównym zadaniem sejmiku było jednak, jak corocznie, zatwierdzenie budżetu Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego na rok 1931-32. Budżet nowy nie wykazuje zasadniczych zmian cyfrowych w porównaniu z budżetem zeszłorocznym, to też nie drukowano go jak zwykle w osobnym formularzu, a zaznaczono jedynie zmiany. Ogólna cyfra budżetowa Pozn. Wojew. Zw. Komunalnego wyraża się w sumie 25 028 377 zł. Z tej sumy na budżet administracyjny przypada 15 037 425 zł, na budżet zakładów wojewódzkich 7 455 061 zł i na budżet przedsiębiorstw wojewódzkich 2 535 891 zł. Dotacja roczna ze skarbu państwa wynosi 2 741 000 zł. Wniosek budżetowy uzasadniał p. dr. Juljusz Trzczeński.

Najistotniejsze zmiany w wydatkach budżetowych wypływają ze zwiększenia kredytu na wojewódzką i wyższą komisję dyscyplinarną, dalej kredyt 50 tys. zł na spłatę i amortyzację długu w związku z wykonaniem budżetu nadzwyczajnego na rok 1930-31. Wreszcie

nowy kredyt w wysokości 40 tys. zł na izbę wojewódzką do dyspozycji wojewody i obniżenie dochodów w zakładach psychiatrycznych w związku z wprowadzeniem nowej taryfy opłat zatwierdzonej przez ministerstwo spraw wewnętrznych. To są najistotniejsze zmiany. Ponadto w ramach budżetu samego dokonano pewnych przesunęć wewnętrznych, bez większego znaczenia.

Sprawa zmiany podstawy wymiaru podatku wojewódzkiego

Jednym z bardzo doniosłych punktów obrad była sprawa wymiaru podatku wojewódzkiego, t. zn. na utrzymanie urzędów Starostwa Krajowego. Według obowiązujących ustaw ustala się najpierw wydatki Pozn. Związku Wojewódzkiego a następnie dochody. Różnicę pokrywa się w 2/5 dotacją skarbu państwa, a 3/5 podatkami samorządów powiatowych i miejskich.

Wymiar tych podatków był przedmiotem długotrwałej dyskusji sejmiku zeszłorocznego. Bardzo nieznaczna większość ustanowiono nowy statut, według którego odciążono samorządy powiatowe 400 000 złotych, obciążając tą samą kwotą zarządy samorządy miejskie. Zrzeszenia samorządów miejskich demonstrowały gorąco przeciwko tej uchwale i w konsekwencji tego ministerstwo spraw wewnętrznych statutu odnośnego nie zatwierdziło. Z tych powodów sejmik tegoroczny musiał się tą sprawą ponownie zajmować. Tym razem doszło do zupełnego porozumienia i jednomyślnie uchwalony został statut, który odciąża samorządy powiatowe kosztem samorządów miejskich o kwotę ca 100 000 zł.

SPORT

Gry sportowe

Warszawa — Poznań. W meczu w Łoszykowie, który odbędzie się w hali „Ośrodek” w niedzielę o godz. 17, barw Poznania będzie bropiła drużyna w następującym składzie: Dera, Kasprzak, Paluch, Mikrus, Niesiołowski, Patrykont, Mały (AZS), Busza i Dereziński (Warta). Skład drużyny Warszawy jeszcze nie znany, nie ulega jednak wątpliwości, że reprezentacja stołeczna będzie oparta o mistrzowską drużynę Polonii, zastąpionej graczami „YMCA” i „AZS”. Jako przedmecz tych zawodów odbędzie się o godz. 16 mecz pad „AZS” — „Sokol”.

„Polonia” — „AZS”. Ponieważ reprezentacja Warszawy będzie się składała w głównej mierze z graczy Polonii — doskonała ta drużyna rozegra w poniedziałek w hali „Ośrodek” zawody z mistrzem Polski „AZS” wystąpi w swym reprezentacyjnym składzie.

Hokej na lodzie

Zjazd drużyn na mistrzostwa światowe w Krynicy już się rozpoczął. Pierwsza przyjechała drużyna szwedzka, wczoraj drużyna kanadyjska „Manitoba”, a dziś rano zespół Stanów Zjednoczonych. Wszystkie drużyny zostaną pomieszczone w pierwszorzędnym pensjonacie Drużyna USA w składzie 11 osób zamieszka w hotelu „Lwi-gród”. Zespół polski, który przyjechał do Krynicy w ubiegłą niedzielę odbywa codziennie trening na stadionie lodowym. W piątek zjechał do Krynicy świętyni reprezentacyjny gracz polski Adamowski, który obecnie kierownictwo sportowe polskiej drużyny. Udział jego w zawodach stoi jeszcze pod znakiem zapytania. — Uwagę przyjeźdźców zwraca wspaniałe przybrane miasto. Ulice, stadion i budynki udekorowane są flagami wszystkich narodowości biorących udział w turnieju. Rozpoczął się zjazd gości. Mnóstwo wycieczek zagranicznych jak n. p. czeskosłowackich przybyło specjalnie pocingami. Frekwencja publiczności — bardzo duża. 1/3 część miejsc na stadionie została sprzedana w abonamencie.

Łyżwiarstwo

Pierwsze w tym sezonie zawody o mistrzostwo „Ośrodek” odbędą się w poniedziałek o godz. 11 na „Przeładku” w następujących konkurencjach: jazda figurowa, 200 m i 400 m dla młodzieży szkolnej, 500 m, 1000 m, 1500 m i 3000 m dla panów. Zawody mające charakter propagandowy dostępne są również dla niestowarzyszonych, których zgłoszenia przyjmuje się na miejscu.

Piłka nożna

Dwa razy po 10 minut trwać będzie każde spotkanie niedzielnego turnieju błyskawicznego o cenny puhar firmy St. Frankowski przy ul. Fr. Ratajczaka. O zwycięstwie może zdecydować nie tylko technika, lub rutyna, ale również i szczęście. Zatem wyniki turnieju błyskawicznego stoją pod znakiem zapytania, co budzi zrozumiałe zainteresowanie wśród publiczności, która zapewne pośpieszy tłumnie w niedzielę o godz. 13.30 na stadion miejski.

Polski port rybacki nad otwartym morzem

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Gdynia, w styczniu.

Preliminarz na rok 1931-32 przewiduje wydatek 250.000 zł na budowę portu rybackiego nad otwartym morzem, w pobliżu Wielkiej Wsi.

W roku ubiegłym dokonano na wybrzeżu, pomiędzy Hallerowem i Wielką Wsią, wierceń terenowych. Suma, wyznaczona w tegorocznym budżecie, służyć ma na koszt dalszych badań i studjów. Budowa chociaż najskromniejszego portu wyniosłaby przynajmniej kilkanaście milionów.

Sprawa budowy portu rybackiego nad otwartym morzem nie jest rzeczą nową. Polska konsumuje znaczne ilości ryb, które w przeważającej większości sprowadza się z zagranicy. Polskie rybołówstwo morskie nie stoi jeszcze wysoko. Poza jedną rządową „Starnią” nie posiadamy większych statków rybackich, zaś ilość motorowych kutrów, chociaż stale wzrasta, nie jest jeszcze dostateczna. Rybacy nasi, zamieszkali nad otwartym morzem, na przestrzni prawie 50 km, mają tylko małe łodzie żaglowe, z których łowić mogą tylko blisko brzegu, gdzie nie zawsze znajduje się ryba.

By mieć połowy duże i pewne, należy ryby szukać dalej w morzu i na to trzeba większych łodzi motorowych i statków rybackich, a co najważniejsze, odpowiedniego portu, w którym flota rybacka mogłaby się chronić w razie burzy i gdzie mogłaby stać przebywać.

Port rybacki w Helu, doskonały pod każdym względem, nie rozwiązuje problemu polskiego rybołówstwa morskiego. Od Helu aż do Karwi kuter motorowy nie znajdzie nigdzie schronienia. Port rybacki nad otwartym morzem jest istotnie konieczny. Wśród różnych projektów wysunięto już w swoim czasie sprawę zamienienia jeziora Zarnowieckiego na port rybacki. Jezoro długie na 10 km, szerokie na 1½ km i głębokie do 15 metrów oddalone jest od wybrzeża morskiego o niecałe pięć kilometrów i połączone z

morzem rzeczką Piaśnicą. Stosunkowo niewielkim kosztem można by pogłębić i umocnić brzegi Piaśnicy i w ten sposób uzyskać obszerne i wygodne pomieszczenie dla floty rybackiej, nawet największej, jaką by Polska mogła stworzyć. Jezioro jest chronione od wschodu i zachodu wzgórzami, dochodzącymi do kilkudziesięciu metrów wysokości, dalej okoliczne, czystopolskie wioski, jak Zarnowiec, Lubków, Nadole i Kartoszyn, posiadają pełne zrozumienie dla spraw rybackich. Ludność tych wiosek z radością powitalaby utworzenie wielkiego portu rybackiego na jeziorze Zarnowieckim i oddałaby chętnie młodzież na kutry rybackie, które na bliższych i dalekich morzach pracowałyby nad gospodarstwem wzmocnieniem Polski.

Przeciw portowi rybackiemu na jeziorze Zarnowieckim przemawiają dwa względy. Pierwszy to bliskość granicy niemieckiej. Wzgląd ten upada przy bliższym rozpatrzeniu, ponieważ nasza północna granica z Niemcami nie jest fortyfikowana i, ponieważ przy obecnych środkach komunikacji może być obojętnym, czy obiekt w rodzaju portu rybackiego oddalony jest od granicy o jeden, czy o jedenaście kilometrów. Drugi wzgląd jest znacznie poważniejszy. Przy burzliwym morzu i wiatrach od NO do SO wjazd do portu byłby prawie niemożliwy. Przykładem jest znajdujący się w pobliżu niemiecki port rybacki Leba. Port ten, zbudowany z jeziora, podobnego z układu topograficznego do jeziora Zarnowieckiego, jest zamknięty dla kutrów w czasie przeciwnych wiatrów. Nie dawniej, jak dwa tygodnie temu, burza zaskoczyła na Bałtyku wielką ilość niemieckich kutrów. Kierownicy wiedzieli, że chociaż najbliższy jest Leba, to jednak nie będą mogli wejść do tamtejszego portu. Następny port niemiecki Stolpmünde był zbyt oddalony, więc w rezultacie 29 kutrów niemieckich z Leby schroniło się do polskiego portu w Helu.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Dwa ataki na kupiectwo

Jesteśmy świadkami zaostrenia się ataków na stan posiadania handlu w Polsce, ataków podjętych z jednej strony przez pewne koła, na szczęście nie przez ogół rolnictwa, z drugiej strony przez przemysł kartelizowany. Na atak pierwszy zwrócił uwagę przebieg obrad odbytego przed tygodniem zjazdu izb przem.-handl. w Lublinie; na drugi zaś atak zwrócił uwagę p. min. Prystor w swym przemówieniu sejmowym.

Jak o tem donieśliśmy przed tygodniem, chimeryczna myśl o monopolu zbożowym zrodziła się w umysłach ludzi, winiących kupiectwo zbożowe o ciężkie położenie rolnictwa. Tymczasem lubelski zjazd izb p. h. stwierdził, iż obecna struktura handlu zbożem w Polsce nie jest przyczyną niskiego kształtowania się cen zbożowych, oraz, że niższa tych cen wypływa z ogólnych koniunktur światowych. Należy mieć nadzieję, że przynajmniej z tej strony pochodzące głosy, wrogie kupiectwu, zamilkną, na pewien czas przynajmniej, tembardziej, że związek izb wypowiedział się równocześnie przeciwko monopolowi handlowemu w obrotach zbożem oraz przeciwko tworzeniu osobowości prawnych dla handlu zbożem za pomocą funduszy publicznych lub przywilejów ustawodawczych.

gorzej przedstawia się położenie na froncie walki karteli z handlem prywatnym. Walka ta, jak się wyraził min. Prystor, „jest wynikiem postępującej kartelizacji przemysłu, ale odgrywa tutaj również i chęć niewyżywania się pewnych zysków handlowych na rzecz kupca. Ta chęć przemysłowca, by bezpośrednio dotrzeć do konsumenta jest bardzo ciekawym zjawiskiem, które (zdaniem min. Prystora) bądź co bądź da bodźca do przeorganizowania i rozwoju (?) aparatu handlowego“.

P. min. Prystor nie tai swoich sympatyj dla karteli. W Warszawie na tyle już poznano nowego ministra przemysłu i handlu, że mówi się nawet o zamiarze pułk. Prystora zawieszenia dalszych prac nad projektem ustawy o nadzorze nad kartelami.

Sympatje nowego ministra przemysłu i handlu dla karteli nie dziwią nas, przeciwnie, tłumaczą się w sposób dość prosty:

W gruncie rzeczy, forma kartelu najbardziej jest zbliżona do ideału, jaki przyświeca wszystkim naszym etatystom: do „socjalizacji na zimno“. Koncentracja własności przemysłowej w kilkudziesięciu biurach! Jakże to upraszcza wywieranie wpływu przez rząd na tok życia wytwórczego! Jakież to stwarza perspektywy, jeśli wspomnieć naukę starego Marxa o dodatnich (z punktu widzenia socjalisty i jego potomka: etatysty) skutkach koncentracji kapitału!

Poza tem, — żeby powrócić do właściwego naszego tematu, — umysłowość kartelista ma pewne punkty styczności z umysłowością urzędniczą etatysty. Ot, n. p. pogląd na konieczność „racjonalizacji“ handlu, drogą podporządkowania, „zrzedniczenia“ kupiectwa... Kartelista i etatysta, w większości wypadków, mogą tutaj położyć sobie rękę.

Nasze organizacje kupieckie dobrze uczynią, jeśli zwrócą baczną uwagę na przedstawiony powyżej splot uczuciowy i rozumowy! Nie potrzebujemy chyba powtarzać, że istnienie samodzielnego, silnego stanu kupieckiego uważamy za *conditio sine qua non* nie tylko rozwoju gospodarstwa narodowego, lecz i rozwoju społecznego Rzeczypospolitej (stan średni!).

Nowa teoria systemu preferencyjnego

Niebawem mają odbywać się niemal równocześnie rokowania handlowe Austrii z Węgrami, Rumunją i Jugosławją, dalej rokowania Niemiec z temi samymi trzema krajami, wreszcie rokowania czoskoslawacko-jugoslawiańskie. Większość tych rokowań ma toczyć się w Wiedniu. Nie jest to przypadkowy zbieg okoliczności, a przeciwnie, wynik świadomego ułożenia między sobą kalendarza rokowań przez główne państwa środkowo-europejskie w ten sposób, by łączyła te rokowania jedność czasu i miejsca. Do klasycznej doskonałości brak im będzie jednego warunku t. j. jedności akcji. Czy i ten warunek uda się osobom działającym na „wiedeńskiej scenie“ osiągnąć — jest to pytanie, na które odpowiedź da najbliższa przyszłość.

W każdym bądź razie już dzisiaj wiadomą jest rzeczą, że zapowiadane rokowania nie będą miały cechy zwykłych rokowań o rewizję traktatu handlowego i że prowadzone będą pod kątem próby zrealizowania środkowo-europejskiego porozumienia krajów agrarnych z krajami przemysłowymi na zasadzie regionalnych preferencyj celnych.

Co do istnienia gospodarczych przesłanek, na których środkowo i zachodnio europejskie kraje agrarne budują swoje wnioski o konieczność uzyskania preferencyj celnych na swoje produkty rolne na rynkach zachodnio-europejskich, nie mamy najmniejszych wątpliwości. Są one zbyt notoryczne, by nad nimi można dłużej dyskutować. Trudność rozwiązania sprawy preferencyj leży jednak w tem, że czyniąc zadość z jednej strony istotnej potrzebie gospodarczej pewnej grupy krajów, z drugiej obala ona istniejący uświęcony porządek rzeczy, jeżeli nie na całym świecie, to w każdym razie na kontynencie europejskim i zapoczątkowuje stan nowy, dotąd nieznan, który musi przed swym wprowadzeniem uzyskać aprobatę wszystkich członków międzynarodowej społeczności gospodarczej. Jak narazie, przeważająca większość tych członków nie dała się przekonać o zaletach systemu preferencyjnego i uważają go za sprzeczny z zasadą największego uprzywilejowania, którą uznają za dogodniejszą i pewniejszą podstawę rozwoju międzynarodowych stosunków gospodarczych — odrzuca ten system jako nie do przyjęcia.

Powstaje teraz pytanie, czy mogą zająć w mentalności opozycyjnie dotychczas nastrojonych do nowej koncepcji krajów zmiany, czy, innymi słowy, koncepcja owa może być przedstawioną w takiej formie, że stanie się do przyjęcia dla nich a tem samem obali stawiony jej zarzut nierealności. W tym kierunku pracują usilnie główni propagatorzy kierunku preferencyjnego t. j. ekonomiści austriaccy i węgierscy, których poglądy przedstawiają się mniej więcej następująco:

Preferencje celne nie obalają klauzuli największego uprzywilejowania i w zupełności się z nią godzą, wymagają tylko zróżniczkowania uprzywilejowania celnego na dwie grupy krajów: 1) kraje złączone z sobą pewną wspólnotą interesów gospodarczych, 2) kraje pozostające poza orbitą żywych bezpośrednich stosunków gospodarczych, tem nie mniej utrzymujące z sobą pewne stosunki handlowe i dla podtrzymania tychże zapewniające sobie wzajemne stosowanie zwykłych

cel minimalnych lub konwencyjnych (poza preferencyjnymi). Mówiąc przykładowo, językiem samych autorów koncepcji: Węgry znajdują szczególnie dogodny rynek zbytu dla swoich produktów rolnych w sąsiedniej Austrii, Czechosłowacji i (dajmy na to) Niemczech, które to kraje godzą się dać im wyjątkowe warunki wstępu na swój rynek oczywiście za cenę pewnej wzajemności. Do tej wzajemności znajduje się zaraz okazja w innej dziedzinie, a mianowicie w dziale eksportu przemysłowego, w ramach którego Węgry godzą się ofiarować Austrii, Niemcom i Czechosłowacji cła preferencyjne.

Powstała w ten sposób symbioza grupy krajów na tle wzajemnych ułatwień wymiany towarowej, nie wyczerpie jednak zainteresowań i potrzeb handlowych poszczególnych wspólnot tej symbiozy a więc zarówno Węgier, jak Austrii, Czechosłowacji i Niemiec. Każdy z tych krajów będzie utrzymywał stosunki gospodarcze, powiemy z Francją, Polską, Stanami Zjednoczonymi etc. Tym krajom atoli jako drugoplanowym dla eksportu swego nie przyznają już Węgry cel preferencyjnych, co nie przeszkadza, by nie przyznały im zaleźnie od okoliczności takiej czy innej niżki celnej dostępnej dla wszystkich bez wyjątku krajów trzecich. Oczywiście dla tych samych względów nie będą mogły rościć sobie Węgry (czy też inny z krajów wchodzących do danej grupy preferencyjnej) żadnych pretensyj do preferencyj od takiego kraju drugoplanowego, czy nim będzie Francja czy Polska, czy jakaś odległa Japonia. W takim wypadku poprzestąby musiały na zwykłej klauzuli największego uprzywilejowania. Jeżeli do konkretnego układu preferencyjnego przystąpi większa grupa krajów np. Austrija, Niemcy i wszystkie kraje naddunajskie, wówczas dla określenia różnicy ustosunkowania się tych krajów do siebie a w odniesieniu do krajów, znajdujących się poza blokiem można będzie powiedzieć, że w pierwszym wypadku stosunek traktatowy uregulowany jest na zasadzie kwalifikowanej klauzuli największego uprzywilejowania (dającej prawo do cel minimalnych, konwencyjnych i preferencyjnych), w drugim zaś wypadku na zasadzie prostej klauzuli największego uprzywilejowania (uprawnniającej tylko do cel minimalnych i konwencyjnych). W tym drugim wypadku będzie musiała być jednak zawsze dodana w traktacie osobna klauzula dopuszczająca dla obu układających się stron zawieranie układów preferencyjnych.

W razie przyjęcia się w ten sposób nakreślonego systemu, któryby można nazwać systemem podwójnej klauzuli największego uprzywilejowania, zjadzie faktyczna konieczność zróżniczkowania taryfy konwencyjnej w każdym kraju na taryfę preferencyjną i zwykłą konwencyjną. Do pierwszej będzie dawała prawo klauzula kwalifikowana, do drugiej — prosta.

Jak z powyższego widać, teoretyczne rozwiązanie trudności, porozumienie preferencyj z największym uprzywilejowaniem, pozornie już zostało dokonane. Czy rozwiązanie to wytrzyma sprawdzian realizacji, ocenić będziemy mogli dopiero po wynikach wyszczynanych obecnie we Wiedniu multilateralnych rokowań handlowych.

Faktycznie, doniosło to będą rokowania i zasługujące na baczną uwagę z naszej strony!

zało od opinii zainteresowanych banków francuskich.

(k) Po utworzeniu syndykatu odlewni i emaliernej żeliwa. Z dniem 1 kwietnia br. przechodzi w stan likwidacji istniejąca dotychczas konwencja pod nazwą „Centrala handlowa odlewni żeliwa“. Miejsce centrali zajmie obecnie syndykat, którego umowa została podpisana w dniu 29 bm. między szeregiem największych odlewni polskich oraz emaliermi. Syndykat ma na celu obniżenie kosztów produkcyjnych i sprzedażnych celem zmniejszenia rozpiętości między cenami na artykuły odlewnicze a cenami na artykuły rolnicze; tą drogą jedynie da się dokonać zwiększenia konsumpcji odlewów na rynku krajowym.

(k) Polska Spółka Powiernicza. Przy wybitnej pomocy najpoważniejszych polskich banków i instytucji gospodarczych powstała w tych dniach „Polska Spółka Powiernicza“. Poza ścisłymi czynnościami powierniczymi będzie należało do jej zadań organizowanie akcji windykacyjnej, jak również podjęcie kroków, mających na celu wzmocnienie zaufania krajowych i zagranicznych kapitalistów do polskich przedsiębiorstw gospodarczych. Do władz Spółki wybrano: prezesem prof. dr Feliksa Mlynarskiego, wiceprezesami pp. inż. Macieja Rogowskiego i Seweryna Samulskiego z Poznania.

(k) Zmiany taryfy towarowej wewnętrznej na kolejach polskich. Do rozporządzenia obowiązującego od 1 stycznia br. wprowadzono kilka zmian. Ważnem dla przewoźników zwierząt żywych jest pewne niewielkie zresztą zwiększenie powierzchni minimalnej wagonu przypadającej na sztukę zwierzęcia. Celem tego zarządzenia jest usunięcie możliwości dreczenia zwierząt. W razie użycia wagonu lodowicy kolej polskich zagranicę należała się opłata wynosząca po 11 groszy od wagonu i kilometra, licząc od granicy polskiej. Aby uniknąć licznych nieporozumień zryczałtowano ostatecznie opłaty z tego tytułu, uzależniając ich wysokość od kraju przeznaczenia przesyłki. Opłata ryczałtowa wyniesie do Austrii 70 zł. do Czechosłowacji 30 zł. do Niemiec 70 zł. do Francji 130 zł. Dotychczasowy system opłat za przewóz wagonów prywatnych próżnych pod ładunek lub po wyładunek — wywoływał również wiele nieporozumień i reklamacyj. Obecnie zniesiono stawki uzależnione od przebiegu kilometrycznego, zwracane przy przewozie pełnym, zastępując je pobieraniem ryczałtowej opłaty 1) z 10 wagonu (50 zł w razie nadania za listem pośpiesznym). Opłata ta ma charakter opłaty manipulacyjnej.

(k) Wypowiedzenie pracy i wynagrodzenie za urlop precown. Umysł Izba i Sąd Najwyższy (C. 805/30) orzekła, że „pracownik umysłowy, rozwiązujący umowę z pracodawcą z powodu zmiany warunków umowy, może się domagać 3-miesięcznej odpłaty jedynie wtedy, jeżeli przez pracodawcę został niezachowany istotny warunek umowy i jeżeli niezachowanie to było wynikiem złej woli lub niedbalstwa. Wynagrodzenie za niewykorzystany urlop należy się wtedy jedynie, gdy pracownik przed ukończeniem roku kalendarzowego żąda urlopu, i gdy mu go pracodawca odmówił“ (Motywy w O. S. P. Tom IX, zesz. 12, str. 534). (ta)

Z ZAGRANICZY

(z) Plan przebudowy produkcji rolniczej w Niemczech. Znany z różnych eksperymentów oraz stałego forsowania podwyżek celnych minister rolnictwa i aprowizacji Rzeszy, Schiele, opracował plan ograniczenia uprawy żyta i owsa na rzecz zwiększenia zasiewów pszenicy i jęczmienia. Ogólne zastosowanie przebudowy ustroju rolnego w Niemczech miałyby powodzenie, gdyż obecnie obsiewa się żytem o 700 tys. hektarów za dużo a przy owsie nawet o 800 tys. ha. Można by natomiast zwiększyć uprawę pszenicy o 500 tys. ha i o tyle obszar uprawy jęczmienia. W związku z intensywniejszą polityką hodowlaną bydła i nierozgacizny należałoby rozszerzyć obszar łąk i upraw buraków pastewnych.

(z) Produkcja cukru w Sowietach. Szacunek teoretycznej sowieckiej produkcji cukru, obliczanej na 2 miliony tonn. wobec 921 tys. tonn w roku ub. wywołał ostatecznie w sferach cukrowniczych zaniepokojenie, z uwagi na możliwość rozszerzenia dumpingu sowieckiego na cukier. Blizsza jednak analiza warunków sowieckiej produkcji cukrowniczej zdaje się nie potwierdzać tych obaw. Okazuje się bowiem, że koszt własny produkcji cukru w Sowietach jest niezmiernie wysoki i wynosi przeciętnie 15 dolarów za q. (2 razy więcej, niż u nas), co przy cenie światowej 3 dol. stwarza zbyt dużą dysproporcję kosztów nawet dla wywozu sowieckiego, opartego na swoistej kalkulacji. Również rozpiętość kosztów produkcji między poszczególnymi zakładami, które w Polsce waha się w granicach 10 do 12 proc., w Sowietach jest niewspółmiernie duże, przekracza bowiem nieraz 400 proc.

Notowania skór surowych. Poznań, 31 stycznia. — Na poznańskim rynku skór surowych w wolnych obrotach notowano następujące ceny: Skóry cielęce oryginalne zł. 9.50 — 10 zł. za sztukę, skóry bydłace zł. 1.30 — 1.50 za 1 kg., skóry skopowe zł. 1 — 1.20 za 1 kg., skóry końskie zł. 25 do 26 za sztukę. Tendencja niestala. A. W.

Krótkie informacje gospodarcze

— Państwowe koleje niemieckie zamówiły w tych dniach w krajowych fabrykach 300 lokomotyw, które mają być wykonane w ciągu trzech lat.

— Jugoslawiański min. skarbu wydał rozporządzenie o całkowitem zwolnieniu od cła przy wwozie do Jugosławii pludrow Rozporządzenie to interjuje polskich eksporterów narzędzi rolniczych.

— Według oficjalnych danych, deficyt budżetowy Włoch w r. 1930 wynosi 1012 milj. lirów. Skarb rozporządza sumą 2.061 milj. lirów funduszy rezerwowch.

— Bank Rothschilda otworzył kredyt w wysokości 6½ milj. funtów szterl. bankowi brazylijskiemu Kredyt ten gwarantowany jest przez rząd brazylijski.

— W 1930 r. wyprodukowano w Ameryce 3.224 sztuk samolotów.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) Reorganizacja polskich przedsiębiorstw naftowych koncernu Devildera. „Agence Economique et Financiere“ donosi, że w najbliższym czasie ma nastąpić wykonanie wypracowanego już planu reorganizacji malopolskich przedsiębiorstw naftowych grupy Devildera, która jak wiadomo, znalazła się w trudnościach finansowych. Za grupą Devildera znajdują się kapitały „Credit General des Petroles“, zaangażowane w malopolskim przemyśle naftowym na sumę 250 milj. franków. Plan reorganizacji przedsiębiorstw przewiduje przejęcie kapitałów „Credit General des Petroles“ przez koncern „Malopolska“, re-

prezentujący grupę francuskich towarzystw naftowych, przemysłowych i handlowych w Polsce. „Malopolska“ zaangażowana jest z kapitałem około 200 milj. franków. Miałoby nastąpić zlanie kapitału jednego i drugiego koncernu, przyczem nastąpiłoby zredukowanie kapitałów akcyjnych, wnoszących w sumie 450 milj. franków na 230 milj. fr. Rezerwy, pochodzące głównie z nadwyżek emisyjnych obydwóch towarzystw w sumie 410 milj. fr. miałyby ulec odpisaniu. Po uporaniu się z bilansem przedsiębiorstwa zfuzjowane zaciągnęłyby pożyczkę obligacyjną na skonsolidowanie długów bieżących i na uzyskanie poważniejszych kapitałów obrotowych. Wprowadzenie planu w życie będzie zale-

WIADOMOŚCI POTOCZNE

W walce z plagą pijaństwa

Tydzień Propagandy Trzeźwości trwać będzie od 1. do 8. lutego — Program uroczystości i odczytów

Od czego właściwie zależy trzeźwość narodu? Na powyższy temat można mieć cały szereg poglądów. Na pierwszy rzut oka wydają się mieć słuszną rację ci, którzy twierdzą, że jedynym ratunkiem jest w prohibicji, t. zn. w zakazie sprzedawania napojów alkoholowych. Bywają znowu inni, którzy zaprzeczają celowości i wartości jakichkolwiek ograniczeń i zakazów oraz wierzą niezłomnie w to, że trzeźwość zapanuje skoro szkoła nauczy młodzież o szkodliwości alkoholu. Inni znowu zachwalają gospodę bezalkoholową i napoje zastępcze, sport oraz wycieczki, kasy oszczędnościowe oraz czytelnice ludowe, jako niezawodne lekarstwo na obecne groźne stosunki.

W walce z alkoholizmem trzeba umiejętnie i roztropnie używać wszystkich wymienionych sposobów. Niema oczywiście jednego lekarstwa na chorobę społeczną tak zastarzałą i zrosniętą z błędnymi poglądami, fatalnymi zwyczajami towarzyskimi i urzędniczymi życia publicznego. To pewne, że walka z alkoholizmem jest niesłychanie trudna i że tem bardziej powinni się łączyć w organizacje ci, którzy chcą ze skutkiem tę walkę staczać. Komu więc czas na osobistą współpracę nie pozwala, temu dana jest możliwość należenia do Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej z składką 6 zł rocznie. Kto ma zamiar wziąć czynny udział w walce, dla tego istnieją takie organizacje jak: Katolicki Związek Abstynentów, Związek Nauczycieli Abstynentów, Bractwa wstrzemięźliwości, Akademicka Młodzież Abstynencka itd. Wszystkie wymienione organizacje podlegają dyrektywom centrali (Składnicy Abstynenckiej), która się mieści w Poznaniu przy Alejach Marcinkowskiego 26. Składnica Abstynencka w przeciągu krótkiego czasu dzięki wpływowi i poparciu pewnych odłamów społeczeństwa zdobyła w zakresie swej działalności wspaniałe rezultaty. Podlegają jej wszystkie o po-

dobnym charakterze organizacje na całym terenie Polski.

Na rozpoczęcie Tygodnia Propagandy Trzeźwości podajemy dla informacji program specjalnych uroczystości, które się rozpoczynają już w niedzielę.

Odbędzie się w katedrze o godz. 11,15 nabożeństwo z kazaniem ks. rektora Cieszyńskiego (transmisja przez Radjo). Komitet zjednoczonych organizacji przeciwalkoholowych m. Poznania wzywa niniejszem członków wszystkich organizacji komitetowych, aby na nabożeństwo przybyli jak najliczniej, o ile możliwości ze sztafardami. W poniedziałek członkowie wszystkich bractw wstrzemięźliwości, oraz innych organizacji przeciwalkoholowych przystąpią wspólnie do komunji św. w intencji uproszenia Bożego błogosławieństwa dla ruchu przeciwalkoholowego. W ciągu miesiąca lutego wszystkie organizacje społeczne urządzają dla swych członków wykłady o alkoholizmie i zaopatrzą swe biblioteki w broszury o treści przeciwalkoholowej.

Wykłady radjowe będą wygłoszone w następujących terminach: 1. 2. od godz. 13,10 do 13,30 — inż. Tilgner: „Wyrób soków bezalkoholowych”; 2. 2. od godz. 19,45 do 20,00 — prof. Dedio: „Dziewczeta-pionierki”; 3. 2. od godz. 19,00 do 19,20 — prof. dr. Kostrzewski: „Walory abstynencji w pracy nad charakterem”; 4. 2. od godz. 19,00 do 19,15 — prof. dr. Wodziecko: „Walka z alkoholizmem wśród młodzieży zagranicą i w Polsce”; 5. 2. od godz. 17,30 do 17,45 — ks. prał. Niesiołowski: „Co sądzić o plebiscytach i prohibicji”; 6. 2. od godz. 17,30 do 17,5 — ks. T. Gałdyński: „Potrzeby i zadania organizacji przeciwalkoholowych”; 7. 2. od godz. 19,45 do 20,00 — ks. T. Gałdyński: „Stanowisko organizacji młodzieży polskiej wobec walki z alkoholizmem”; 8. 2. od godz. 13,10 do 13,30 — dr. A. Niesiołowski: „Przesilenie gospodarstwa a walka z alkoholizmem”. (tr.)

Handlarze psim tłuszczem i padliną ukarani więzieniem

Żyd Gerst zasądzony na rok, Szymczakowa na pół roku więzienia

Przerwany przed 10 dniami sensoryjny proces o handel rzekomym psim tłuszczem i końskim łakami znalazł wczoraj ostatecznie swe zakończenie. Na ławie oskarżonych zasiadli 72-letni kupiec Żyd Michał Gerst i właścicielka rakarni na Malcie Leokadja Szymczak. Szymczakowa prowadziła intratny handel psim tłuszczem, który często mieszała z tłuszczem końskim i padliną. Gerst zaś na wielką skalę prowadził handel końskimi łakami, a deklarował je jako suche solone skóry. Towar ten wysyłał w beczkach do Żyda milionera Heubuma w Krakowie, który je następnie wysyłał za granicę.

Zainteresowanie sprawą było nadzwyczajne. Jako świadkowie przybyli dodatkowo p. Heubum i trzy córki Gersta. Z całego obszernego postępowania dowodowego wynikało, że sprawa handlu psim tłuszczem wyszła na jaw wskutek doniesienia policji przez p. Baka. Dnia 17 października ub. roku przestuchano Szymczakową a następnego dnia już ją aresztowano. Oskarżeni twierdzą, że są niewinni, choć Gerstowi zarzuca się, że w latach 1916 aż do 1928 dostarczał firmie Heubuma flaki końskie częściowo z padliny — biorąc zapłatę za flaki z zdrowych koni. Towar ten eksportowała firma „Lloyd Polski”.

Szymczakowa psim tłuszczem, który mieszała z tłuszczem od padliny oraz amerykańskim, smarowała chleb dla służby i krasną potrawę. Przesluchano cały szereg świadków, m. in. także niejakiego Filipiaka, który co

14 dni przeprowadzał w rakarni kontrolę. Zznał on, że wszystko znalazł zawsze w należytym porządku. Kilku robotników zajętych w rakarni również stwierdziło, że otrzymywali dobre pożywienie. Świadek Drzewiecka zeznawała w pierwszym dniu terminu, że kupowała po pół litra psiego tłuszczu dla chorej córki za cenę 9 zł, ale zaprzestała dalszego kupowania, gdyż tłuszcz miał obrzydliwy zapach. Zresztą w rakarni panował porządek.

Prokurator w swem przemówieniu w ostry sposób potępił przewinienia oskarżonych, którzy w myśl ustawy z 14 maja 1920 r. dopuścili się przestępstwa z §§ 12 i 13. Dalej naruszony został artykuł 28 z 22 marca 1928 rozp. Prezydenta R. P. Prawo przewiduje w nniejszych wypadkach karę do 10 lat ciężkiego więzienia. Prokurator wniosł tak dla Szymczakowej jak i dla Gersta po roku ciężkiego więzienia. obrońcy oskarżonych w wywodach swych podnieśli, że w razie zasądzenia, na ławie oskarżonych winni także zasiąść milioner Heubum, który jak wynika z korespondencji także eksportował towar pochodzący z padliny.

Po przerwie przewodniczący dr. Cyrjan ogłosił wyrok mocą którego Gerst zasądzony został na rok więzienia i 1000 zł grzywny. Szymczakowa na pół roku więzienia i również 1000 zł grzywny. Z powodu amnestji darowano oskarżonym połowę kary w co wchodzi także grzywna. Tak prokurator jak i obrona założyli apelację. (z)

Uwalniające wyroki

Sąd apelacyjny w Toruniu znosi dwukrotnie wyrok pierwszej instancji

W lipcu ub. roku wykryto w Zalanie pod Tucholą zbrodnię, jakiej dokonano na osobie gospodarza Wery przed sześciu laty; dochodzenie usta-

liły wówczas, że Wera zabił jego 18-letni syn, uderzając go podczas snu siekierą w głowę. Zwłoki zamordowanego zakopano w stodole, gdzie po sześciu latach odkrył je przypadkowo nowy właściciel gospodarstwa. W październiku ub. roku sąd okręgowy w Chojnicach skazał Werę na

8 a jej wyrodnego syna na 12 lat ciężkiego więzienia. Ojciec wyrok przyjął, natomiast Wera wniosła apelację. Przed kilku dniami toczyła się w sądzie apelacyjnym w Toruniu rozprawa odwoławcza; trybunał wydał wyrok uwalniający Werę dla braku dowodów, by syna namawiała do zbrodni; sąd przyjął za fakt, że W., wiedząc o dokonanej na jej mężu zbrodni, tała jedynie dla tego, że syn odgrażał się, iż w razie wyjawienia zbrodni spotka ją ten sam los co ojca.

Również przed sądem apelacyjnym w Toruniu toczyła się rozprawa odwoławcza przeciw niejakiemu Pateli i gospodarzowi Wróblewskiemu z Borowego Miyna pod Chojnicami; Patela, namówiony rzekomo przez W., strzelił dwukrotnie z dubeltówki do niejakiego Ringwelpiego, wymiernika oskarżonego W., raniąc go ciężko. Sąd okręgowy w Chojnicach wydał wyrok zasądzający obu oskarżonych na 3 wzgl. 4 lata ciężkiego więzienia. Sąd apelacyjny natomiast uwolnił oskarżonych, uznając P. za niepoczytalnego, a W. — dla braku istotnych dowodów.

Przed sądem okręgowym, również w Chojnicach, rozegrał się sensoryjny proces o zamordowanie gospodarza Kaźmierczaka z Foshuty, lat 57; podejrzenie padło na żonę śp. K. i na murarza Gołuskiego, którym wytoczono proces. Na rozprawie sądową powołano 50 świadków i dwóch lekarzy psychiatrów. Prokurator wniosł dla obojga o karę śmierci; sąd natomiast wydał wyrok uwalniający od winy i kary. Prokurator wniosł odwołanie od wyroku.

KALENDARZYK

Sobota, 31 stycznia 1931.

Słońce: wschód 7,38; — zachód 16,35; — długość dnia 8 godz. 57 min.

Księżyc: wschód 12,44; — zachód 6,19; — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana — 2 st. Cel. Pochmurno. Wiatr północno-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 749 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 1 st. C., najniższa — 2 st. Cel. Ślad opadu.

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pogoda nada; nieśmiała.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dzisiaj + 2,47 mtr.

Kal. rzek: Piotr W.; jutro Ignacy B.

Kal. słow.: Spitogniew; jutro Żegota.

Biblioteka I. J. Kraszewskiego (Wrocławska 17) otwarta codziennie od 12—13 i od 16—19 w soboty od 12—15 Kaucja zł 3,00. Abonament zł 1,80 Wpis 50 groszy

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 3-9 (II piętro), otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19, zaopatrzona we wszelkie nowości Kaucja 3 zł od książki, wpis 50 gr., abonament mies. 2 zł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37.

Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31.

Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 13.

Apteka im. K. Marcinkowskiego w „Bazarze” przy ul. Nowej.

Jeżyce: Apteka Mickiewiczza, ul. Mickiewiczza 22.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego, narożnik ul. Strusiej.

Wilda: Apteka „Fortuna”, ul. Górna Wilda 96.

OSOBISTE

— Srebrne gody obchodzić będą w piątek 6 lutego pp. Piotrowie Sternalowie, zamieszkałi przy ulicy Marszałka Focha 41. Uroczystą mszę św. w intencji jubilatów odprawi przyjaciel rodziny, ks. prob. Klóskowski, w kaplicy Sióstr Zmartwychwstania na Górczynie. Godzi się przypomnieć, że p. Piotr Sternal, znany szerszemu ogółowi społeczeństwa obywateli i ceniony na niwie społecznej pracownik, oddał sprawę polskiej za czasów niewoli i po odzyskaniu wolności niejedną przysługę. Zwłaszcza w dzielnicy św. Łazarza patrzyliśmy na jego ruchliwą pracę w Tow. Przemysłowców, szczególnie zaś wśród młodzieży starszej i młodszej, gdzie doprowadzał stowarzyszenia do wyjątkowej żywotności i rozkwitu. Od kilku lat piastuje godność członka Dozoru kościelnego. Z jubileuszem małżeńskim łączy się 35-lecie pracy zawodowej p. P. Sternala, z czego 18 lat przypada w zakładach Drukarni i Księgarni św. Wojciecha, w tem 6 lat (okresu wojennego) w redakcji „Przewodnika Katolickiego”; od 12 lat w służ-

bie państwowej na stanowisku dyrektora Drukarni Państwowej w Poznaniu.

— Dziesięciolecie pracy w Targach Poznańskich. W dniu 1 lutego upływa dziesięć lat od chwili objęcia odpowiedzialnego, kierowniczego stanowiska w Targach Poznańskich przez p. wicedyrektora Jana Szumańskiego. Zaskarbił on sobie szczerą sympatię w kręgach interesantów i wśród personelu Targów, któremu okazywał zawsze pełną zrozumienia życzliwość jako kierownik działu personalnego. Ze swej strony składamy p. dyr. Szumańskiemu na dzień jego jubileuszu, który zbiega się z dziesięcioleciem istnienia Targów Poznańskich, szczerze życzenia.

— 45-lecie pracy zawodowej w jednym przedsiębiorstwie obchodzi dnia 1-go lutego rb. p. Hugon Tocki, kierownik firmy „Akwawit”. W tym okresie zaskarbił sobie Jubilat mroźcą pilnością i sumiennością cześć i poważanie. Wzoremu Pracownikowi niechaj Bóg błogosławi przez długie jeszcze lata.

— Z Uniwersytetu Poznańskiego. Dyplom magistra filozofii w zakresie matematyki uzyskał p. Zygmunt Butlewski z Leopoldowa, a dyplom magistra farmacji p. Józef Suchocki z Pleszewa w woj. poznańskim.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Zebranie kandydatów wydziału grodzkiego Obozu Wielkiej Polski odbędzie się dzisiaj o godz. 20 w sali Stronnictwa Narodowego przy ul. św. Marcina 65 z referatem wiceprezesa „Młodzieży Wszepolskiej” p. Jana Wyganowskiego n. t. „Zagadnienie rzadu narodowego”.

— Filja pracowników handlowych Zw. Prac. Umysłowych przy Z. Z. P. Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 3 lutego rb. o godz. 19,30 w lokalu własnym przy ul. Działyńskich 3. O liczny udział członków i sympatyków proszą Zarząd.

— Walne zgromadzenie Zw. Zaw. Literatów Polskich odbędzie się we wtorek 3 lutego o godz. 19 na sali Nr. 31 w Collegium Minus (Zamek) parter na prawo.

— Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 3 lutego o godz. 19,30 na sali Domu Król Jadwigi A. Marcinkowskiego 1.

— Zebranie Kolporterów. Dnia 2 lutego w lokalu p. Świtalskiego przy ulicy Podgórznej 13 o godz. 14 odbędzie się roczne walne zebranie Związku Kolporterów m. Poznania. Ze względu na ważne i pilne sprawy uprasza się wszystkich członków i zainteresowanych o przybycie.

— „Unja”, Oddział Pływacki. Plenarne miesięczne zebranie odbędzie się we wtorek dnia 3 lutego o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej. Na porządku obrad ważne sprawozdania. Obecność wszystkich członków pożądana.

— Z Tow. Przemysłowców Poznańskich. Plenarne zebranie we wtorek, 3 lutego rb. w lokalu posiedzeń p. Kotlińskiego o godz. 19,30.

WYCHOWANIE, KURSY

— Bezpłatne kursy języka bułgarskiego. Instytut Języków Nowożytnych rozpocznie w lutym celem propagowania języka i kultury bułgarskiej, oraz zwrócenia uwagi sferom gospodarczym na bardzo korzystne warunki współpracy gospodarczej na rynku bułgarskim, bezpłatne kursy tegoż języka. Zgłoszenia przyjmuje się codziennie od godz. 17,30 do 19,30 w sekretariacie Instytutu przy ulicy Strzałowej 9 (gmach gimn. państw. im. św. Jana Kantego).

— Duńskie kursy wakacyjne. Jak corocznie, odbędą się i w roku bieżącym w pięknej stolicy Danji kursy, mające na celu zapoznanie uczestników z językiem i kulturą duńską, i to od 3 do 29 sierpnia. Poza nauką obejmują kursy również wycieczki i zebrania towarzyskie. Bliższymi szczegółami służą: „Ferienkursus”, 26 Frederiksholm Kanal, Copenhagen (Danemark), a w Polsce m. in.: dr. Franciszek Boehm, Poznań, ul. Łódzka; p. L. Czerwińska, Warszawa, Polska Macierz Szkolna, Krakowskie Przedmieście 7.

— Dalsze jednodniowe kursy rolnicze, urządzone przez Wkp. Zw. Kółek Rolniczych:

3 bm w Jarocinie w sali kina „Wiktorja” p. Basiniego o godz. 9,30 rano;

4 bm w Pleszewie w sali p. Schneidera (po Kópińskim przy ul. Kilińskiego 1) o godz. 9,30 rano;

5 bm w Koźminie w sali Hotelu Grodzkiego o godz. 9,30 rano;

6 bm w Śremie w sali Hotelu Bazar (przy targowisku) o godz. 9,30 rano;

10 bm w Wągrowcu w sali Nowej Strzelnicy (p. Rossa) o godz. 9,30 rano;

11 bm w Krynii w sali p. Gdańca (przy ul. Dworcowej) o godz. 9,30 rano;

12 bm w Zniewie w sali Domu Polskiego o godz. 9,30 rano;

13 bm w Moginie w sali Domu Katolickiego o godz. 9,30 rano;

17 bm w Środzie w sali Banku Ludowego o godz. 9,30 rano;

18 bm w Gniesznie w sali Hotelu Europejskiego (przy ul. Dąbrówki nr. 19) o godz. 9,30 rano;

19 bm we Wrześni w sali Hotelu „Pod Białym Orłem” (przy Rynku) o godz. 9,30 rano.

Wstęp na kursy bezpłatny.

Dnia 31 stycznia 1931 r. o godzinie 3,30 ran, zmarł po długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy troskliwy ojciec, teść, & p.

Piotr Jakubowski

mistrz piekarski
 przeżywszy lat 57. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 3 b. m. o godzinie 4 po południu z domu żałoby, o czym zawiadamiają
 w ciężkim smutku pogrążeni
 Kostrzyn, w styczniu 1931 r. żona z dziećmi i rodzina.

Podziękowanie.

Przewielebnemu Duchowieństwu a szczególnie Ks. Prob. Kemnitzowi z Kaźmierza poznańskiego, JW. Panu Prezesowi Dyrekcji Poczty i Telegrafów Kaźmierskiemu P. P. Radcom, Inspektorom, wszystkim Panom z Dyrekcji Poczty i Telegrafów i Urzędów Poczty i Telegr., Przyjaciółom, Znajomym i emerytowanym Kolegom Zmarłego, którzy oddali ostatnią przysługę memu najdroższemu mężowi, & p.

Aleksandrowi Hoffmannowi

oraz za liczne wieńce i wyrazy współczucia, wyrażam serdeczne

Bóg zapłać!

zw 27622

strapiłona
 żona z synkiem.

Dnia 29 b. m. zmarł nasz pracownik, & p.

Jan Radowicz

Zmarły dzięki swej pilności i sumienności pozostawił u przełożonych i współpracowników jaknajlepszą pamięć.

zw 2720

Zarząd
 Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu.

Rządca

pod dyspozycją

i gorzelnik

z pierwszorzędnej rekomy poszukiwani od 1 7 1931 r. na majątek 1 500 morg. (najchętniej rządca gorzelnik na ordyn.) Odp. świad. których się nie zwraca skierować Krajewski, Skoraczew p. Mchy. sw 27 397

2 POKOJE

obszerne, kuchnia, wszelki komfort, okolica Domu Rzemieślniczego, czynsz 200,— z miesięcznie zarządku wynajęcia Oferty Kurjer pod sw 27 695

Po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., dnia 29 stycznia 1931 roku w Chełmnie, & p.

Adela Thielówna

siostra miłosierdzia ze zgromadzenia św. Wincentego a Paulo.

Złożenie zwłok w grobowcu rodzinnym w Doruchowie odbędzie się dnia 3 lutego 1931 o godz. 10,30.

W głębokim smutku pogrążeni

rodzina i rodzeństwo.

Doruchów — Chełmno.

dw 2719

Nagromadziwszy ogromne zapasy towarów białych, najznakomitszych fabrykatów, urządzam od wtorku, 3. 2. 1931 poczynawszy mój słynny

Biały Tydzień

Nadzwyczajną tą sprzedażą objęte są wszelkie płótna lniane i bawełniane, madapolamy, nansuki, batysty, opale, adamaszki, walisy, ręczniki, inletry, obrusy, garnitury stołowe, firanki, gotowa bielizna damska, męska i dziecięca, fartuszki, chusteczki, hafty, koronki i t. p.

Ceny niebywale — Bardzo niskie!!!

Dekoracje moich magazynów oraz 7 okien wystawowych są już gotowe i stanowią swego rodzaju atrakcję.

F. Woźniak

Poznań, ul. Kramarska 16.

Pw 8 803/4-4.179/30

Towarzystwo Ubezpieczeń

„PRZEZORNOŚĆ“

Sp. Akc. w Warszawie, założone w 1892 roku należące do koncernu „The PRUDENTIAL Assurance Comp. Ltd.“ w Londynie prowadzi działy ubezpieczeń:

na życie, od ognia, kradzieży, wypadków, transportów.

Towarzystwo Ubezpieczeń „PRZEZORNOŚĆ“

dzięki swym znacznym rezerwom, lokowanym w papierach procentowych i nieruchomościach w Warszawie, Katowicach i Poznaniu oraz pierwszorzędny zagranicznym stosunkom reasekuracyjnym z Towarzystwem „The PRUDENTIAL“ na czele, daje całkowitą gwarancję przyjętych zobowiązań. — Majątek Towarzystwa „The PRUDENTIAL“ stojącego na czele koncernu przewyższa sumę

zł 10 000 000 000,— (dziesięć miliardów złotych)

Siedziba Towarzystwa „Przezorność“ Sp. Akc.:

WARSZAWA — plac Małachowski nr. 4.

Oddziały Towarzystwa: w Warszawie, Katowicach, Krakowie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu i Wilnie.

Reprezentacje: w Warszawie, Częstochowie, Gdyni, Kaliszu i Radomiu

Ajentyry: we wszystkich miastach Rzeczypospolitej.

Naczelnym Dyrektorem Towarzystwa

Karol Gliński

(b. Naczelnym Dyrektorem Poznańsko-Warszawskiego Tow. Ubezpieczeń)

Oddział w Poznaniu

Pl. Wolności 14 (domy własne), tel. 17-66 na województwo Poznańskie i Pomorskie.

Generalna Reprezentacja w Gdyni — ul. Portowa, telefon 18-81

Reprezentacja w Toruniu — Most Pauliński 1, Związek Właścicieli Nieruchomości.

Inspektorat w Bydgoszczy — ulica Matejki 5a

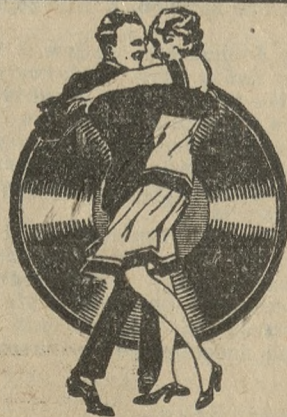
udzielają wszelkich informacji oraz przyjmują ubezpieczenia:

na życie, od nieszczęśliwych wypadków, od ognia, kradzieży i transportów.

Liberalne warunki polisowe, umiarkowane taryfy i koszty oraz pierwszorzędna organizacja zewnętrzna i wewnętrzna zapewniają klienteli

Towarzystwa Ubezpieczeń „PRZEZORNOŚĆ“ Sp. Akc.

maximum korzyści oraz sprawną i szybką obsługę. Pw 8598-4,43

Gramofony Płyty

i wszelkie przybory hurtownie i detalicznie poleca w wielk. wyborze

„KASTOR“

Poznań, św. Marcja 55

Fachowe warsztaty naprawy.

dw 2721/4

Sekretarza młodszego

obeznanego dobrze z prowadzeniem spraw notarialnych poszukuje natychmiast

Alfons Bittner

adwokat i notariusz

w Tarnowsk. Górach.

zw 27 630

Konic i osły

na rzeź kupuje, płacę najwyższe ceny.

Grochowe Łąki 4.

Telefon 36-16.

dw 2705

Cierpienia płuc i gardła

ponuczając broszurę nr. 11 bezpłatnie wysyła

DR. GEBHARD et CO., GDAŃSK, CDDZ. 132.

dw 6945

Proszę zachować! Ważne do dnia 18 lutego!

NADZWYCZAJNA OKAZJA

od 3-go do 18-go lutego.

Nie polecam najtańszych gatunków, lecz najlepsze wyroby po bardzo korzystnych cenach znanych fabryk:

Scheiblera - Schlossera - Zyrardowa

Artykuły lniane:

Płótno surowe 80 cm.....od	2,10
Płótno surowe 165 cm. prima „	5,80
Płótno bielone, cienkie 84 cm. „	4,10
Płótno bielone 150 cm..... „	6,20
Płótno ścierkowe..... „	1,20

Ścierki odpasowane..... szt.	1,25
Ręcznik szary z brzeg..... mtr.	1,50
Ręcznik bielony adamasz.. mtr.	2,40
Ręcznik biel. adam. odpas.. szt.	3,30
Maglowniki odpas..... szt.	9,30

Obrusy lniane..... szt.	18,—
Garnitur 6 osób 160/220.....	42,50
Serwetki 60/60.....	2,80
Garnitur z mereż. 6 osób.....	59,—
Serwetki z mereż.....	2,65

Artykuły bawełniane:

Materiał bieliźniany .od	1,20
Silesia 80 cm. „	1,55
„ 90 „ „	1,70
„ 140 „ „	3,10
„ 160 „ „	3,40
Prześcieradł. 160 cm. „	3,10

Nansuk 90 cm.od	2,40
Prześcieradłowe 140 cm. „	2,40
Surówka 140 cm. „	2,—
Ręcznik szary..... „	0,95
„ adam. „	1,40
„ groszkowy ... „	1,45

Garnitur kol. 6 osob.od	21,75
„ kol. 12 osob. „	60,—
Serweta kol. 140x140. „	9,—
Obrusy białe..... „	5,50
Serwety des. z frendl. „	0,65
Prześcieradła kąpiel. ... „	14,40

Ręcznik kąpiel. prima od	3,50
Kapy pikowe..... „	10,80
Serwetki 50/50..... „	1,20
Prześcieradło odpas... „	5,70
„ flanel... „	6,—
Adamaszek obrus. mtr. „	3,50

Pw 8660-4,89

Wyjątkowa okazja taniego zakupu wypraw!

Właścicielom pensjonatów, hoteli, restauracji i zakładów fryzjerskich, polecam moje ogłoszenie łaskawej uwadze. Podczas tej taniej wyprzedaży udzielam na wełny i jedwabie i wszystkie artykuły nieobjęte redukcją

za gotówkę **10% Rabatu** za gotówkę

W. DROŻYŃSKI

POZNAŃ, STARY RYNEK 66.

Zwracam uwagę na moją wystawę.

Rok zał. 1912

Telefon 40-50

Linoleum

gładkie w różnych kolorach i deseniach oraz

dywany i chodniki

kupuje się bardzo korzystnie

w Poznaniu:

przy ul. Pocztowej 31 i

w Bydgoszczy:

Gdańska 164

u Waligórskiego

Pw 8 058-40,38

Smakuje lepiej

gdy swe likiery i wódki sami sobie sporządzacie z Esencji Reichele. Rzecz jest bardzo prosta i oszczędzacie dużo. Do nabycia w drogeriach oraz handlach spirytualistów lub u Gen. Repr. na Polskę Ch. Nowomiejski, Kraków, Dietlowska 65.

Pw 855-70, 5

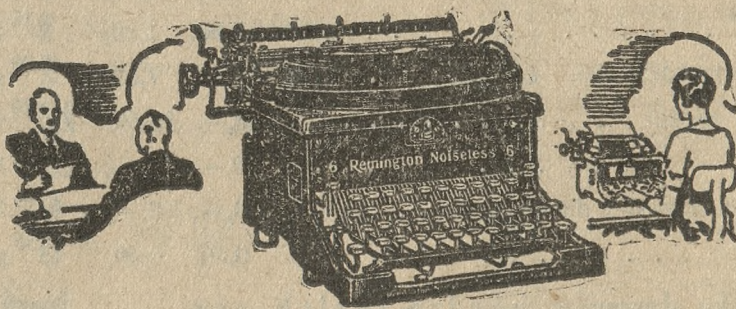
Hurtownik

na Górnym Ślasku poszukuje na stałe dostawy około 15 do 20 beczek pierwszorzędowego masła solonego z mleczarni poznańskich. Zapłać nastąpi za inkasem bankowym. Łaskawe zgłoszenia prosimy kierować do Polskiego Banku Lądowego w Myskowicach. zw 27 534

USUNĀMY HAŁAS PANUJĄCY W BIURZE!

Z chwilą wprowadzenia „milczącej“ maszyny do pisania

REMINGTON

NOISELESS

hałas ustaje....

Jakże wzrasta wydajność pracy w cichym biurze!

Możemy swobodnie myśleć, mówić i słuchać, choć wra pracą maszynistek na maszynie REMINGTON NOISELESS!

Czy nie przemawia do Pana myśl o pożytku ciszy i spokoju w Jego biurze?

Pw 8664-28

Informacje i demonstracje bezpłatnie w Towarzystwie Przemysłowo-Handlowem

BLOCK-BRUN SP. AKC.

Oddział w Poznaniu, pl. Wolności 8, I. ptr., tel. 10-52 i 58-52.

Szkło

okienne, ogrodowe, katedralne, surowe, druciane, ornatmentowe, kolorowe, diamenty, kieszklarski itp., lustra i szyby wystawowe

poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła

Sp. z o. o. — Poznań

Mata Garbary 7a, telefon 28-63.

Pw 422-3-64

Sprzedam lub wydzierżawię dom towarów spożywczych

z wyszynkiem oraz stolarnią, bez konkurencji, każde z osobna lub w całości. Wieś parafialna, 4(0) dusz. wszelkie urzędy w miejscu, przy szosie Ostrów-Pleszew, na dogodnych warunkach, z powodu choroby. IGNACY SZUBERT, Sobótka, pow. Pleszew. zw 27698

Skład obuwia

z towarem, przy Starym Rynku, sprzedam za 19 000, wtem 2 lata dzierżawa. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 27560

WIELKA SPRZEDAŻ POINWENTUROWA

po cenach niebywale niskich!

Obuwie damskie i męskie — najnowsze fasony pierwszorzędne wykonanie

Pończochy damskie I a gatunki
Wielki wybór pantofelek rannych, śniegowców i obuwia dziecięcego.

J. ŁUCZAK Poznań, pl. Wolności 10
Telefon 41-39.

Nasz Biały Tydzień

rozpoczynamy z dniem 3-go lutego b. r.

CENY PODWÓJNIE ZNIŻONE!!!

Na artykuły nie objęte „Białym Tygodniem“ udzielamy pomimo znaczących zniżonych cen w wszystkich oddziałach dodatkowe

10% RABATU

Bławat Polski P. A. Poznań
Stary Rynek - Kramarska

Zwracamy uprzejmie uwagę na nasze okna wystawowe z cenami oraz na sensacyjną dekorację wewnętrzną.

Pw 2694-4.150

Podaję do łaskawej wiadomości, że otworzyłam w nowym gmachu Zakładu Ubezpieczeń w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12/16 nowy specjalny magazyn kapeluszy damskich pod firmą: „PANI”

Długoletnie moje fachowe doświadczenie w tej dziedzinie, dają mi możliwość zadowolić najwybredniejsze wymagania pań. Polecam artystycznie wykonane kapelusze damskie w wielkim wyborze i według ostatniej mody. Wykonuję również wszelkie prace wchodzące w zakres modniarstwa — wszystko po b. niskich cenach.

Z poważaniem

Łucja Madysiowa.

zw 24616

10 tanich dni!!!

Pończochy
Bielizna
Trykotaż

JAN OKOPIŃSKI

POZNAŃ - POCZTOWA 1

Pw 8701-53.102

Od wtorku, 3-go lutego

BIAŁY TYDZIEŃ

Zadziwiająco niskie ceny!

Pierwszorzędne gatunki!

Płótna na bieliznę i powłoki 70—80 ctm. szerokie	mtr 1,50, 1,20,	0 ⁷⁵ zł
Płótna na powłoki i prześcieradła 140—160 ctm. szer.	„ 2,60, 2,—,	1 ⁶⁵ zł
Obrusowe najnowsze wzory, 140—160 ctm. szer.	„ 6,—,	3 ¹⁰ zł
Serwetki stołowe	sztk. 1,50, 1,10,	0 ⁶⁵ zł
Ścierki lniane do szkła	sztk. 1,75, 1,15,	1— zł
Ręczniki białe i kuchenne	mtr 1,10, 0,80,	0 ⁵⁰ zł
Ręczniki frotté	sztk. 2,60, 1,80,	1 ²⁰ zł
Prześcieradła kąpielowe 100/100, 140/180	sztk. 11,50, 7,50,	2 ⁹⁰ zł
Firany odpasowane 3 części	23,—, 16,50,	13 ⁵⁰ zł
Kapy tiulowe na łóżka	30,—, 20,—,	15 ⁷⁵ zł
Koldry na łóżka z frendlami i dzierzgane	10,—, 8,—,	6— zł
Chusteczki do nosa	0,50, 0,40,	0 ³⁰ zł

Tylko kilka dowodów bardzo tanich cen zainteresują do zwiedzenia naszego magazynu.

dw 2714

Uprzejmie zwracamy uwagę:

Zakupiliśmy okazjnie partię materiałów wełnianych, które podczas BIAŁEGO TYGODNIA

50% 0

niziej ceny sprzedajemy.

Na jedwabie, wełny, inletry z cenami regularnymi udzielamy

System gotówkowy. 10% rabatu System gotówkowy.

Ceny obowiązują podczas Białego Tygodnia

ST. i J. SZYMANDERA

Telefon 10-34 POZNAŃ ul. Pocztaowa 4

Amerykański wynalazek aparatu oszczędzającego benzynę samochodową.

Walter Critchlow, 2064 A-Street, Wheaton, Ill., U. S. A., otrzymał patent na aparat oszczędzający benzynę przy wszelkich samochodach.

Wynalazek ten wykorzystuje doświadczenie, że w wieczór wilgotny i chłodny każdy motor sprawniej funkcjonuje, niż zwykle. Nowe „Fordy“ osiągają do 16 klm. jednym litrem materiału pального, stare „Fordy“ do 26 klm., wszystkie inne marki osiągają od 1/4 do 1/2 dodatkowej sprawności. 5 różnych modeli po cenie od Dol. 6.00 do Dol. 30.00 dają agentom 100% do 400% zysku.

Mr. Critchlow zakłada wszędzie przedstawicielstwa okręgowe i generalne, które od Dol. 250.00 do Dol. 1.000.00 miesięcznie zarobić mogą.

Piszcie dziś jeszcze w języku angielskim i żądajcie bezpłatnego wzoru okazowego. nw 7525

Nazwisko
Adres
Miasto
Kraj

Godne uwagi

Zelówki męskie 3,50
„ damskie 2,60

Obuwie męskie miarowe, pasowo szyte 25 zł materiał jak również wykonanie pierwszorzędne. „FORTUNA“ wytworzyła obuwia i zakład szybkiego zelowania. Poznań, Garncarska 3, filia Dąbrowskiego 30. zw 27620

Od 3 — 14 lutego

10 Tanich Dni

sprzedaży wyrobów fabryk

ZYRARDÓW

TOWARZYSTWO
ZAKŁADÓW ZYRARDOWSKICH
SPÓŁKA AKCYJNA

po cenach bezkonkurencyjnych urządza firma

Kazimierz Tyrała

Poznań, ul. Wroniecka 92.

Pw 8678-4.148

Lokale fabryczne i przemysłowe

w Poznaniu, nowoczesnie urządzone, wielkości 200-300 i 500 mk. zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 27621

BIAŁY TYDZIEŃ

od wtorku, 3 lutego do czwartku, 12 lutego 1931 r.

Olbrzymi wybór towarów!

Ceny mocno zniżone!

Czepki batystowe przybrane koronką teraz 140	Majteczki damskie przybr. klockową koronką teraz 375	132000 metrów klockowych koronek i wstawek mtr. od 0,07	Chusteczki damskie białe z merezka teraz szt. od 0,25
Podstaniczki damskie przybrane wstawką i mot. teraz 195	Kombinacje majteczkowe z klock. koronką i wstawką 395	27000 metrów walencjanek wstawki i koronki mtr. od 0,18	Chusteczki damskie białe z merezka I. gat. teraz od 0,45
Koszule damskie dzienne z wstawką i koronką teraz 195	Biustonosze madapolamowe przybr. koronką teraz 160	17000 metrów różnego haftu do bielizny mtr od 0,12	Chusteczki damskie batyst. kolor. brzeg teraz szt. od 0,50
Koszule damskie dzienne strojnieszje teraz 210	Biustonosze nans. przybr. koronką, dobry fason teraz 260	Rękawiczki damskie imitacja duńskich teraz 195	Chusteczki damskie z kol. haftem teraz szt. od 0,45
Koszule damskie strojne z koronką i wstawką teraz 340	Pasek rypсовy, 4 podwiąz. guma jedwabna teraz 300	Rękawiczki damskie modne z mankietami teraz 285	Chusteczki męskie białe linonowe obrabione teraz 0,45
Koszule damsk. strojne z kor. klock. wstawką i mot. teraz 475	Pasek satynowy, 4 podwiąz. guma jedwabna teraz 410	Ręczniki białe wafłowe kolorowy brzeg teraz 1.25, 0.95 0,75	Chusteczki męskie linon. z kolor. brzegiem teraz 0,50
Koszule damskie nocne przybrane koronką teraz 425	Pantalony trykotowe białe i kolorowe . . . 3.15, 2.85 245	Ręczniki froterowe, białe i kolorowe 2.85, 2.35 185	Chusteczki męskie batyst z merezka teraz szt. 0,70
Koszule damskie nocne przybrane kolorowo teraz 595	Kombinacje majteczkowe cienkie trykotowe teraz 485	Fartuchy damskie białe wiedeński fason teraz 3,50 315	Chusteczki damskie białe opalowe z koronką teraz 0,65
Koszule damskie nocne kolorowe z koronką teraz 600	Koszulki damskie cienkie igliczkowe teraz 230	Bluzki damskie woalowe 1275	Chusteczki damskie z koronką gipiurową od 0,85
Na bieliznę luksusową i gorsety teraz 10% zniżki.	Ręczne robótki!		Na wszelkie białe towary teraz 10% zniżki.
Resztki obsad, wstążek, haftu i koronek za bezcen.	Kwadraty rysow. do złączenia na serwety, szt. teraz 0,30	Garnitury na umywalkę rysowane, 5 części teraz 215	Bielizna niemowlęca Wielki wybór — Tanie ceny.
Na wszelkie wyroby dziane teraz 20% zniżki.	Serwety rysowane na nocne stoliki szt. teraz 0,65	Ręczniki rysowane nainowsze wzory teraz 310	Na wszelkie trykoty zimowe teraz 20% zniżki.
	Poduszki rysowane najnowsze wzory szt. teraz 165	Garnitury kuchenne, 5 części oblamow. czerw. i niebiesko 1585	
	Na wszystkie inne robótki rysowane i gotowe 10% zniżki.		

POZNAŃ
TORUŃ

S. KAŁAMAJSKI

Zlecenia zamiejscowe wysyłam odwrotnie.

Niniejszem donosimy, że z dniem 31 b. m.

OTWIERAMY SPECJALNY SKŁAD

DYWANÓW ŻYWIECKICH

znanej wytwórni DYWANÓW ORJENTALNYCH „PERSIA“ w Żywcu.

Na składzie posiadamy stale wielki wybór dywanów, pomostów i dywaników we wszystkich wielkościach i deseniach.

Prosimy o zwiedzenie wystawy, znajdującej się w naszych lokalach, bez obowiązku kupna.

Ceny niskie — dogodne warunki spłaty.

ŻYWIECKIE DYWANY

Pw 8686-4,136

Bracia Górecy

POZNAŃ, Stary Rynek 44, I. piętro, naprzeciw Starego Ratusza.

Z Persji powrócił znany twórca przemysłu dywanowego w Polsce p. KAROL LITWINOWICZ i prowadzi tylko bardzo krótki czas

kursy dywanów oryginalnych perskich,

najnowszą techniką (na ramach) oraz smyrneńskich, — na które zostaną przyjęte panie i panowie. By dać możność każdemu wzięcia udziału w tak szlachetnych i pięknych pracach, których w Polsce przemysł stwarzamy, cannych kursu 14-dniowego po 2 godziny dziennie tylko 10 zł. Początek kursu w dniach 4 i 5 lutego. Wpisy oraz informacje w dniach przed rozpoczęciem kursów od 10 do 14-ej i od 16 do 20-ej. **Kursy dywanów Karola LITWINOWICZA** Poznań, ul. Strzelecka 33, I p. zw 27 599

Panie i Panowie!

Godło takie umieszczone na froncie składu oznacza przynależność właściciela do Cechu Perukarzy Damskich i Centralnych Fryzjerów i daje Szan. Klienteli zapewnienie ściśle fachowej

higienicznej, uprzejmej i rzetelnej obsługi. Przy odwiedzaniu Zakładu upraszamy o łaskawe zwrócenie uwagi na powyższe godło. **Zarząd.** dw 2715

Budowlanym przedsiębiorcom

i rzemieślnikom sprzedam na zbliżający się sezon budowlany z terenu mego (zwarta budowa) tuż przy kościele Łazarskim, a położonym przy gotowych ulicach Marsz. Focha, Gust. Potworowskiego, Lodowej i Florjana Stablewskiego

14 parcel

wielkości 500—1350 m² na korzystnych warunkach awtl. bez wpłaty. **EDMUND SUWAŁSKI, Dom Hipoteczno-Handlowy, Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 2 — Telefon 590.** Pw 8 665-63,55

RAFINERJA SMALCU

firmy

„BACON-EXPORT GNIEZNO“

CENTRALA W BYDGOSZCZY

zawiadamia, że rozpoczęła produkcję, z dostawą od dnia 1 lutego 1931 r.

czysto wieprzowego smalcu

marki

„BEGE-WYBOROWY“

Przedstawicielstwo naszej firmy powierzyliśmy: na miasto Poznań p. T. Glugia w Poznaniu, ulica Szwajcarska nr. 13, tel. 7234; na woj. Poznańskie p. Ed. Wojneckiemu w Poznaniu, plac Działowy nr. 3, tel. 1438. zw 27 521

Z zapytaniami i zamówieniami prosimy zwracać się do wyżej wymienionych przedstaw. lub wprost do firmy „BACON-EXPORT GNIEZNO“ Centrala w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 56, tel. 2257.

zw 27 531

Czy chcesz się wyleczyć z gnębiącej Cię choroby?

Lecz się specyfikami z ziół leczniczych

Oskara Wojnowskiego

Specyfiki te na szereg różnych chorób są do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych lub też u wytwórcy, Oskara Wojnowskiego, Warszawa, Hortensja 3.

Broszurki informacyjne wysyła bezpłatnie biuro firmy: „Oskar Wojnowski“, Warszawa, Praga, Olszowa 14.

Agenci!

PP. emeryci i Panie tylko solidni poszukiwani do zbierania zamówień na obligacje państwowe, którzy przy intensywnej pracy mogą zarobić miesięcznie zł 500—1000. — Nadmieniamy, iż Bank nasz wymienia równocześnie dolarówki z II. serji na serję III. Zgłoszenia **Ludowy Bank Spółdzielczy z ogr. odp. we Lwowie, pl. Akademicki 4.** zp 27470

SEZON ZIMOWY NIE DOPISAŁ!

Czy to z powodu ogólnej stagnacji lub też łagodnej zimy, to już obojętne, **JEDNO** jest **PRZYPIECZĘTOWANE**, że nagromadzone **ZAPASY ZIMOWEJ**

GARDEROBY MĘSKIEJ muszą być uprzątnięte!

Pragnąc ten **CEL** osiągnąć, sprzedajemy pozostałą zimowiznę **NIZEJ CENY KOSZTÓW** — to znaczy za **KAZDĄ** możliwą **CENĘ!**

Skłaniają nas do tego **TRZY POSTULATY**:

- 1-**SZY** wytyczny, — ogólna fabryczna zniżka cen kamgarnów, gabardyn i podszewek
- 2-**GI** główny, — brak pomieszczenia na nadchodzące wiosennolutowe towary
- 3-**CI** najgłówniejszy, — **PIENIADZE, PIENIADZE i JESZCZE RAZ PIENIADZE**, — ażeby móc nadal skutecznie zakupy gotówkowe po najniższych cenach, z których korzysta wyłącznie szeroka rzesza Szanownych Odbiorców i urzeczywistniając **HASŁO**:

„**Naszym celem: PAN DOBRZE UBRANY!**”

Prosimy więc korzystać z niecodziennie nadarżającej się **OKAZJI!**

PALTA ZIMOWE w niższych i średnich gatunkach **ZA PÓŁ CENY!** — **PALTA** pierwszorządne wiedeńskie modele w najlepszym gatunku, zniżka **1/3 ceny!** **UBRANIA** męskie spacerowe, wizytowe, balowe: smokingi i fraki **ZA BEZCEN!** — **SPODNIE** różnych fasonów i deseni za **PÓŁ CENY!** — **KURTKI** skórzane od **90 zł.** — **FUTRA** spacerowe, czarne — takiej ceny jeszcze nie było: **TYLKO 150 złotych!** — **KOZUSZKI** różnego rodzaju poszyte i nie poszyte, wielkie masy! —

MATERJAŁY z metra **NIZEJ CEN FABRYCZNYCH**

CHLUBNIE znane oddziały **WYKONANIA** na **MIARĘ** polecamy **SWIATU MODNEMU!**

EDMUND RYCHTER

1-szy mag. ul. Ratajczaka 2, Najwykwintniejsza garderoba męska
2-gi mag. ul. Wroclawska 14, Elegancka garderoba męska dla wszystkich stanów
3-ci mag. ul. Wroclawska 15, (po schodkach) Popularna odzież męsk., także zawod.

Telefony:
21-71, 54-15
26-07, 54-25

BIAŁY TYDZIEŃ

od wtorku, dnia 3 lutego 1931 roku.

Olbrzymie ilości płócien po cenach dotąd niebywale niskich!

Płótna wszelkiego rodzaju oraz stołowizna na wyprawy i zapotrzebowania domowe, dla hoteli, pensjonatów i restauracji. — **Płótna bawełniane** w wszystkich szerokościach na pościelo, prześcieradła i bieliznę.

PŁÓTNA lniane, bielone i surowe, ręczniki i inletry tylko pierwszorządnych fabryk a w szczególności fabryk Zyrardowskich.

Mimo daleko idącej zniżki cen udzielać będę w tym czasie również na wszystkie inne towary

10% rabatu za gotówkę.

F. KAZMIERSKI

Tel. 31-47. POZNAŃ, Stary Rynek 38/39, parter i I. piętro. Tel. 31-47.

Ubikacji 200 do 300 m²

na składnicę i biuro, możliwie w śródmieściu lub w najbliższej okolicy śródmieścia, poszukanie poważna firma, posiadająca przedstawicielstwa firm przemysłowych. Zgłoszenia z warunkami do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 27 582

Podziękowanie.

Niniejszem wyrazam podziękowanie **Towarzystwu Ubezpieczeń „Przeźorność” S. A.** i Oddziałowi tegoż Towarzystwa w Poznaniu za nader **szybkie dokonanie wypłaty kapitału z polisy ubezpieczenia na życie**, wystawionej w dniu 28 maja 1928 roku, na imię męża mojego, s. p. **Juljusza Jasińskiego**. Zważywszy, że doniosłość ubezpieczenia oraz trafność wyboru Towarzystwa poznaje się najlepiej w nieszczęściu, gorąco polecam **Towarzystwo Ubezpieczeń „Przeźorność”**.

Antonina Jasińska.
Bydgoszcz, dnia 7 stycznia 1931 r. Pw 6558-4,39

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli, brak energii, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledziennicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka, otrzymają bezpłatnie broszurę dr. Weisego **Słabość nerwów**
Dr. GEBHARD i S-ka. — GDAŃSK, Nr. 22.
Pw 8 527-3,49

RESTAURACJA

Marsz. Focha 23, obok Dworca zach. Telet. 75-72.

Po gruntownym odrestaurowaniu i renowacji najnowszego stylu, polecam mój lokal swym gościom oraz sympatykom nadal.

Z poważaniem **H. Halaś.**

Pw 8 953-32,33

Zniżka do 50%

Wielka Wyprzedaż Inwenturowa

Zniżka do 50%

od 1. II. do 15. II.

Obniżyliśmy ceny nasze do 50% by dać możność naszym Szan. Klientom faktycznie taniego zakupu

U nas najtaniej

Krawaty do wiązania	od 55 gr	Koszule białe wierzchnie	teraz 4,50 zł
Kołnierzyki kolor. miękkie {	wszystkie 35 gr	Koszule białe smokingowe prima	10,50 zł
Kołnierzyki białe miękkie {	wielkości 45 gr	Koszule kolorowe	zł 3,50 i 7,50 zł
Kołnierzyki białe sztywne {	75 gr	Koszule kolor. popelinowe dobrego gatunku	24,00 zł
Rękawiczki męskie trykot	1,25 zł	Kapelusze męskie	zł 3,50 i 4,50 zł
Czapki chłopięce	95 gr	Kapelusze męskie Velour	zł 24,50 i 36,00 zł
Czapki m. skie	1,25 zł	Kamizelki wełna	12,00 zł
Szale jedwabne	od 50 gr	Poulowery wełna	9,00 zł

Trykoty zimowe i letowe sprzedajemy za ceny bez konkurencji. Pw 8699-4.163

J. GŁOWACKI i S-ka

Poznań, Stary Rynek 73/4, w gmachu Banku Przemysłowców.

Poznanskie Tow. Bacha
odegra w święto N. M. P. Gromniczej, 2 lutego r. b. o godzinie 16-tej w kościele św. Krzyża

Mszę H-moll

Job. Seb. Bach'a

Orkiestra kameralna Teatru Wielkiego. Organy: p. Georg Jaedke z Bydgoszczy. Kierownictwo: D. Karol Greulich. Karty wstępu po 4, 2 i 1.- zł do nabycia w biurze kościoła św. Krzyża, Grobla 1. dw 2732

Lekarz-dentysta
Adam Knobelsdorff
przeprowadził swój gabinet z Poznańskiej na **Dąbrowskiego 12,** zw 27598
narożnik Mickiewicza, III p. lewo, główne wejście.

Przeniosłem swą praktykę z ul. Prusa 20, na **Rynek Jeżycki 1, I.**
WŁ. ZYGMANIAK,
dentysta. jw 5476-7

Po rozwiązaniu spółki z p. adwokatem Ewert-Krzemieniewskim prowadzę z dniem 1 lutego rb. **kancelarię adwokacką** w Gdyni przy ul. Świętojańskiej
Marjan Zawodny
adwokat
Telefon 18-72 nw 7802 Telefon 18-72

Najlepsze wina **Krajowe**
F. ADAMKIEWICZ
GOSTYŃ WŁKP!
PRZEDT. F. HADYTLAK POZNAŃ

Najlepszy **SMALEC** wieprzowo-rzeźnicki 1/2 kg 1,30 zł
jak i inne towary kolonialno-spożywcze po znanych niskich cenach poleca
Centrala Spożywcza
Trawiński, Wroniecka 12, nar. ul. Stawnej
Telefon 27-43. zw 27624/5

Karty wędkarskie na Warię
Cechu Rybackiego w Poznaniu
są do nabycia po cenie zeszluszczonych w składzie p. Władysława Tuchołki, ul. Wielka 12. zw 27614 Cechmistrz.

Kamienicę w Poznaniu
kupię z wpłatą 100 000 zł. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 27634

Handlowiec branży elektr.
korespondent, akwizytor techn. i handlowy, 8 lat praktyki na samodzielnych stanowiskach, władający językiem polskim i niemieckim, poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zw 27610.

SKŁAD
do tego 3 przyległe bardzo obszerne i jasne ubikacje (elektryka i telefon), w centrum miasta Poznania, tuż przy placu Wolności, — zaraz do odstąpienia.
Nadaje się na reprezentację względnie biura handlowe. Łaskawe oferty Kurjer zw 27318.

BIAŁY TYDZIEŃ

Nadzwyczajna okazja taniego zakupu!

Płótna na bieliznę	0 80	Ręczniki kuchenne	0 60
Silesia na bieliznę	1 45	Ręczniki adamaszkowe	1 15
Krośniak na bieliznę	1 05	Ręczniki frotte	1 30
Nansuk 80 cm.	1 45	Surówka 70 cm.	0 85
Płótno prześcieradłowe 140 cm.	1 95	Surówka 140 cm.	1 85
Płótno na powłoki 140 cm.	2 25	Pościelowe w kratę	0 98
Silesia 140 cm.	2 90	Obrusowe adam.	od 3 00
Silesia 160 cm.	3 30	Dymka	1 25

INLETY od 1 45 zł

Dreliszki dobry gat. od 2 65 | Rolosowe od 2 90

Eolieny wszystkie kolory 2 30
Aksamity ładne kolory 2 25

Nakrycie na 6 osób kolorowe 22 50

Crepe Georgette 13 50
dobry gatunek, piękne kolory

Uwaga! Na dywany, chodniki, narzutki, **Uwaga!**
koldry watowane do 30% rabatu

Na wszelkie artykuły niewymienione udzielam 10%

W. Groszkiewicz, POZNAŃ
Wrocławska nr. 3
tuż przy Starym Ryнку,
Pw 8700-4 159 Filja: Krotoszyn, Rynek 12.

Kursy stenografji i książkowości rozpoczynam 4 lutego.
Kromczyńska, Ogrodowa 16, II.
zw 27629

100 procentowy zysk
zapewniony przez przystąpienie do przeprowadzenia parcelacji budowlanej większego obiektu przy Poznaniu. Gotówkowy kapitał potrzebny 80 do 100.000 zł. Ewent. kilku spółników z mniejszym kapitałem do utworzenia T z o. p. Zgłoszenia poważnych reflektantów przyjmuje Osadopol, Poznań, Rzeczypospolitej 9. zw 27 615

Silvia - Puszczykowo
lokal zimowy otwarty. Co święto, niedziela, sobota, dancig od 2 po poł. Pokoje umeblowane do wynajęcia. zw 2 692

J. Maciejewski dentysta przyjmuje znów osobiście
Tel. 61-94. Słowackiego 46 (narożnik Jasnej).
Dla pp. Urzędników i członków Kas Chorych odpowiednie ulgi
zw 7-12.

BIELSKI FABRYCZNY DOM SUKNA poszukuje **podróżujących**
celem odwiedzenia wojska i urzędników państwowych. — Pierwszeństwo mają oficerowie rezerwy lub emerytowani urzędnicy. Zgłoszenia kierować do Kurjera Poznańskiego pod zw 27 633

Zniżka cen

hasłem

10 tanich białych dni

w firmie

J. ZAGRODZKI I S-ka

ul. Zamkowa 5 - przy St. Rynku

Sprzedaż trwa jeszcze!

Prosimy korzystać z nadzwycz. okazji.

Ceny w oknach wystawowych.

Ceny w oknach wystawowych.

dw 2729/30

Z dniem 1 lutego 1931 r.

„Gastronomja pod Wiechą“

ulica 27 Grudnia 19, tel. 36-52

urządza stałe (od godziny 22)

Wieczorki Obywatelskie

o wysokim poziomie towarzyskim, przy współudziale powszechnie znanego baletu „Arizona“.

W niedziele i święta od godziny 5-tej

„Five o'clock“

Ceny normalne

zw 27637

Ceny normalne

Od 1-go do 15-go lutego

WYPRZEDAŻ POINWENTUROWA

po niesłychanie niskich cenach.

Płaszczki już od zł 15,—	Bluski już od zł 5,—
Kostjumy „ „ „ 25,—	Spódnice „ „ „ 8,—
Suknie „ „ „ 10,—	Swetry „ „ „ 7,—

Najnowsze suknie balowe
po cenach znacznie niższych.

KONFEKCJA DZIECIĘCA

PŁASZCZYKI — SUKIENKI — MUNDURKI

bardzo tanio!

Lekko uszkodzone przedmioty za bezcen!

M. MALINOWSKI

Największy specj. magazyn konfekcji damskiej

POZNAŃ - STARY RYNEK 57

HURT.

Rok założ. 1903.

DETAIL.

Pw 8 057/8-4, 38/9

Tanio!

Bardzo tanio!

10 dni reklamowych

połączonych z tanią sprzedażą
towarów Żyrardowskich

Wszystkie towary niższe

10 — 40%

w firmie

Pw 8695-4.145

ST. RACZYK

Poznań, Stary Rynek 92

Bławy, Firany, Bielizna
Trykotaż, Artykuły męskie.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu

zamierza ustanowić i zaprzysiąc
jako biegłego dla branży budowlanej oraz
ceramiki budowlanej — na obwód Izby

p. Inż. Stanisława Mieczkowskiego
z Poznania - ul. Mickiewicza 30

Ewentualne sprzeciwy należy wnieść do
biura Izby, przy ul. Mickiewicza 31, naj-
później do dnia 15 lutego 1931 r.

dw 2738

Miejscowa firma poszukuje

TECHNIKA

wzgl. majstra

do działu mechaniczno-pre-
cyzyjnego. Warunki: ście-
dnie wykształcenie technic-
zne. Kilku etnia praktyka,
dokładna znajomość kalku-
lacji i rysunków. języka
polskiego i niemieckiego.
Oferty Kurjer zw. 27,020

PIANINA JÄHNEGO

szczyt precyzji
wykonania i dźwięku
wielokrotnie premjowane.

Fabryka fortepianów
W. Jähne

Oddział Poznań
ulica Gwarna 10
Telefon 35-57

Ceny bezkonkurencyjne
spłaty na 18 miesięcy.

Wyroby zagraniczne
również na składzie
dw 2725

WILLE

7 pokojowa, 2 km. od Po-
znania piękny ogród. 3 cie-
plarnie. 8 mórg roli, sprze-
cam ewent. wydzierżawię.
A. Jasielski, Łazarz-Ładowa 9.
zw 2724

Na raty
miesięcznie
EXPRESS 20 zł

Kromczyński, Poznań,
Aleje Marcinkowskiego 5.
Agenci do sprzedaży
maszyn do szycia potrzebni

AUTO-LOT ogłasza
= zaraz =
10 monterów samochodowych
oraz młóca stenotypistkę
biegłą w polskim i niemiec-
kiem, pra y biurowej i nieco
książkowości. Zgłosz. w biu-
rze od 9-16, Dąbrowskiego 85/85
zw 2761

PATENTY

wzory i znaki ochronne
w Polsce i zagranicą

MARCELI ZOCH,
inżynier dyplomowany,
rzecznik patentowy
Poznań, Przecznicza 9.
Pw 7 204-46, 87

Werkmistrz

do fabryki artykułów spożywczych poszukiwany.

Wymieniony miałby między innymi nadzór nad
skomplikowanymi maszynami do pakowania i winien być
w stanie utrzymywać maszyny te w porządku, — musi za-
tem być zręcznym, z reparacjami obeznanym werkmis-
trzem, z odpowiednim wykształceniem fachowym. Rów-
nież opieka nad kotłami parowymi oraz instalacją prądu
elektrycznego dla światła i siły należałaby do jego ob-
wiązków. Pożądane są również pewne wiadomości z pra-
cisemnych oraz wymagana znajomość języka niemieckie-
go. Wiek około 30 lat. Wstąpienie do pracy możliwie jak
najprędzej.

Zgłoszenia z podaniem dotychczasowego zatrudnienia
uprasza się skierować do „Par“, Poznań, Al. Marcinkow-
skiego 11, pod nr. 433. Pw 8594-433

Urządnik gospodarczy i gorzelnik

żonaty, lat 40, z 20-letnią praktyką, poszukuje od 1. 7. b. r.
posady samodzielnej lub pod ogólną dyspozycją jako
urządnik gosp. i gorzelnik; dotychczas pracowałem tylko
w intensywnych majątkach i dotąd nie wypowiedzianych
posadach, mogę się z całym zaufaniem powołać celem bliż-
szych referencji na Panów chlebobawców. — Zgłoszenia
uprasza się pod adresem: L. Górski, Skoradzów, p. Mchy,
pow. Jarocin. zw 27 626

Sosy i zupy grzybowe

są najlepsze
i najtańsze
z mielonych
prawdziwych grzybów boro-
wików z przetworu Grzy-
bów „GRZYBY“ — Poznań
Żupańskiego 4. Żądajcie tyl-
ko w oryginalnych torebkach
trójkątnych po 25 groszy.
Popieracie przemysł krajowy
Pw 4674-8, 164

CERATY

obrusy i z metra kupuje
się bardzo korzystnie
w Poznaniu:
przy ul. Pocztowej 31 i
w Bydgoszczy:
Gdańska 164

u Waligórskiego
Pw 8 059-40.40

**ŚWIECE
OLTARZOWE
NAJTANIEJ
FG. FRAAS
POZNAŃ - WIELKAKA**
Pw 8 610/11 4.73/4

Maskowe kostiumy

wypożycza, wielki wybór

Pawlikowska
Poznań - Woźna 15.
rw 12 598/9

Rada Nadzorcza ZACHODNIO-POLSKIEGO TOWARZY-
STWA KREDYTOWEGO MIEJSKIEGO W POZNANIU
ustaliła następujące okręgi wyborcze na rok kalendarzo-
wy 1931:

- 1 Okręg Wyborczy Poznań obejmuje miasta: Poznań,
Gostyń, Kórnik, Koźmin, Krotoszyn, Leszno, Ob-
niki, Ostrów, Rawicz, Rogoźno, Śrem, Środa, Sza-
matuły, Wolsztyn.
- 2 Okręg Wyborczy Bydgoszcz obejmuje miasta: Byd-
goszcz, Inowrocław, Kcynia, Łabiszyn, Nakło, Szu-
bin.
- 3 Okręg Wyborczy Gniezno obejmuje miasta: Gniezno,
Mogilno, Trzemeszno.
- 4 Okręg Wyborczy Toruń obejmuje miasta: Toruń, Dział-
dowo, Lubawa, Wąbrzeźno.
- 5 Okręg Wyborczy Grudziądz obejmuje miasta: Gru-
dziądz, Tczew,
dw 7591

Sprzedaz INWENTUROWA

znane z niskich cen

Od 31 stycznia

jeszcze taniej

LUDWIK KRUUK

Największy skład obuwia

Stary Rynek 9, parter i I. piętro. Telefon 33-51.

Pw 8707/8-4,177/8

Każdy uświadczony Obywatel winien być członkiem Poznańskiego Okręgu „CARITAS” Tabliczki jałmużnicze

najskuteczniejszym sposobem walki z zbrodnictwem i włoczęgostwem

Najtańsze, najlepsze drzewo opałowe w szczepach albo rabane kupuje się w drwalni P. O. „Caritas” Nowy Rynek 13 tel. 55-88.

Kupując tamże drzewo, — spełniamy czyn społeczny i bezrobotnym dajemy pracę.

Gospodarstwo	Parcela
88 morgi ziemi pezenno-żytniej sz. w martwym inwentarzem, powiat szamotulski, cena 25.000 zł., wplaty 8.000; reszta 30 lat 7% sprzeda „Krakus”, Poznań, Poczta 30, zd 61233	w Swarzędzu 7.500 mtrkw. w całości lub częściowo sprzedam. — Zgłoszenia J. Kijak, Swarzędz, Warszawska 13 i Kostusiak, Poznań, Nadolnik 6, zd 60867

Licytacja drzew.

Drogą ustnego przetargu sprzedawać się będzie za natychmiastową zapłatą drzewa przydrożne porządkowe i suche na pniu nad następującymi drogami (o przeciętnym przekroju 20-40 cm.):

Dnia 4. II. 1931, o godz. 10 nad drogą Miłosław — Pałczyn — Murzynowo. Punkt zborny wylot tejże drogi, — ca 120 sztuk jesionów.

Dnia 4. II. 1931, o godz. 13 nad drogą Września — Środa. Punkt zborny na granicy powiatu w klm. 15,9 (olchy i jesiony).

Dnia 6. II. 1931, o godz. 10 nad drogą Gulczewo — Marzenin. Punkt zborny stacja kolejowa Marzenin. (jesiony).

Dnia 6. II. 1931 o godz. 11.30 nad drogą Września — Gniezno. Punkt zborny Gulczewo, (jesiony).

Dnia 7. II. 1931 o godz. 8.30, nad drogą Gutowo Małe — Szemborowo — Mielżyn. Punkt zborny dom szosowy (szlaban), — (jesiony i wiąz).

Dnia 7. II. 1931, o godzinie 10, nad drogą Września — Strzałkowo. Punkt zborny most przed Węgierkami, (jesiony).

Dnia 7. II. 1931, o godzinie 14, nad drogą Września — Strzałkowo. Punkt zborny gościniec p. Machińskiego, Podwęgierki.

Dnia 11. II. 1931, o godz. 8.30, nad drogą Września — Gozdowo. Punkt zborny Dębina (akacje).

Dnia 1. II. 1931, o godz. 11, nad drogą Gozdowo — Zieliniec — Kolaczkowo. Punkt zborny Gozdowo, (jesiony).

Dnia 12. II. 1931, o godz. 10, nad drogą Psary Polskie — Czerniejewo. Punkt zborny osada Mlynek, (topole, jesiony i akacje).

Września, dnia 29 stycznia 1931 r.
Powiatowy Zarząd Drogowy
dw 2711 (—) Nowakowski, budowniczy powiatowy.

Wyprzedaje się

na Giełdzie Handlowej, ul. Stawna 13, przy ul. Wronieckiej z wolnej ręki codziennie od godz. 9 rano do 6 wieczorem pozostałości z licytacji, jak:

zegarki męskie i damskie, złote i srebrne, 3 pary złotych spiniek do mankiet, papierosnice srebrne, bransolety, pierścionki i obrączki złote, maszyna do pisania, powielacz, radio czterolampowe z głośnikiem „Philipsa”, aparaty fotograficzne, lornetki, cyrkle, skrzypce, rowery męskie, maszyna do perforowania czeków, płaszcz męskie zimowe i wiosenne, futro damskie, futra męskie, ubrania smokingowe, fraki, 75 szt. fragnetu, piecyki gazowe, odkurzacz „Elektron”, kondensatory radjowe, obrazy rozmaite, lampy, 2 samochody „Fiat” 501 i 503, bołę kryształową z talerzem i wiele innych przedmiotów.

GIEŁDA HANDLOWA — LOMBARD, Stawna 13, tel. 23-08.
Pw 8892-53,176

PRZETARG PUBLICZNY

W środę, dnia 4 lutego 1931 r., przed poł. o godz. 10, sprzedawać będę w Antoninie per Swarzędz używany lekki półciężarowy samochód najwięcej 'ajacemu za natychmiastową zapłatą, nw 7461 Zbiórka przed odlewnią żelaza. Swarzędz, dnia 30 stycznia 1931 r.
Komornik obwodowy.

PRZETARG MASY UPADŁOŚCIOWEJ.

W środę, 4. 2. 1931 r., o godz. 11-iej, w podwórzcu spedytorstwa firmy Hartwig, ul. Towarowa, sprzedam publicznie najwięcej dajacemu za gotówkę:
15 krzyń wina butelkowego, kilkadziesiąt butelek do wody i piwa w skrzynkach, gablotki oszklone, 40 szyb gablotkowych i kioskowych, konserwy owocowe i grzybnie, popielniczki, cenniki metalowe oraz różne przedmioty urządzenia restauracji dworcowej.
nw 7462
W. Trzeciak, kom. sąd. Poznań, ul. Młyńska 3, tel. 51-12,1

PRZETARG OFERTOWY

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12, ogłasza niniejszem publiczny przetarg na wykonanie:

prac malarskich

przy budowie domów mieszkalnych dla urzędników w Gdyni, przy Alei Kasyna.

Wadium w wysokości 1.500.— zł. należy składać w Kasie Zakładu Pracowników Umysłowych w Poznaniu w gotówce lub w inny sposób podany w warunkach przy kosztorysie ślepym, a kwit dołączyć do oferty.

Oferty należy składać w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na prace malarskie przy budowie domów dla urzędników w Gdyni” — do dnia 9 lutego 1931 r., godziny 11-tej, w Z. U. P. U. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12/16, Wydz. Bud., III p., gdzie za poprzednią opłatą 3.— zł. w kasie Z. U. P. U. otrzymać można podkładki ofertowe i gdzie nastąpi otwarcie ofert w obecności przybyłych oferentów. Rysunki przedkłada oraz wszelkich wyjaśnień udziela oprócz Z. U. P. U. w Poznaniu, kierownik budowy p. inż. W. Tomaszewski w Gdyni, ul. Abrahama, Dom Warszawskiego Tow. Ubezpieczeń, w godzinach od 9—11, telefon 11-51.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu zastrzega sobie prawo wyboru oferentów, nieuwzględnienia żadnej oferty lub też wyłączenia pewnych pozycji kosztorysowych.

Oferty można składać li tylko na drukach dostarczonych przez Zakład.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu
Pw 8689-4,155

PRZETARG OFERTOWY

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12, ogłasza niniejszem publiczny przetarg na wykonanie:

prac szklarskich

przy budowie domów mieszkalnych dla robotników w Gdyni, ul. Świętojańska.

Wadium w wysokości 1.000.— zł. należy składać w Kasie Zakładu Pracowników Umysłowych w Poznaniu w gotówce lub w inny sposób podany w warunkach przy kosztorysie ślepym, a kwit dołączyć do oferty.

Oferty należy składać w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na prace szklarskie przy budowie domów dla robotników w Gdyni” — do dnia 13 lutego 1931 r., godziny 11-tej, w Z. U. P. U. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12/16, Wydz. Bud., III p., gdzie za poprzednią opłatą 2.— zł. w kasie Z. U. P. U. otrzymać można podkładki ofertowe i gdzie nastąpi otwarcie ofert w obecności przybyłych oferentów. Rysunki przedkłada oraz wszelkich wyjaśnień udziela oprócz Z. U. P. U. w Poznaniu, kierownik budowy p. inż. W. Tomaszewski w Gdyni, ul. Abrahama, Dom Warszawskiego Tow. Ubezpieczeń, w godzinach od 9—11, telefon 11-51.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu zastrzega sobie prawo wyboru oferentów, nieuwzględnienia żadnej oferty lub też wyłączenia pewnych pozycji kosztorysowych.

Oferty można składać li tylko na drukach dostarczonych przez Zakład.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu
Pw 8690-4,153

PRZETARG OFERTOWY

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12, ogłasza niniejszem publiczny przetarg na wykonanie:

prac malarskich

przy budowie domów mieszkalnych dla robotników w Gdyni, ul. Świętojańska.

Wadium w wysokości 2.000.— zł. należy składać w Kasie Zakładu Pracowników Umysłowych w Poznaniu w gotówce lub w inny sposób podany w warunkach przy kosztorysie ślepym, a kwit dołączyć do oferty.

Oferty należy składać w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na prace malarskie przy budowie domów robotniczych w Gdyni” — do dnia 9 lutego 1931 r., godziny 11-tej w Z. U. P. U. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12, Wydział Bud., III p., gdzie za poprzednią opłatą 3.— zł. w kasie Z. U. P. U. otrzymać można podkładki ofertowe i gdzie nastąpi otwarcie ofert w obecności przybyłych oferentów. Rysunki przedkłada oraz wszelkich wyjaśnień udziela oprócz Z. U. P. U. w Poznaniu, kierownik budowy p. inż. W. Tomaszewski w Gdyni, ul. Abrahama, Dom Warszawskiego Tow. Ubezpieczeń, w godzinach od 9—11, telefon 11-51.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu zastrzega sobie prawo wyboru oferentów, nieuwzględnienia żadnej oferty lub też wyłączenia pewnych pozycji kosztorysowych.

Oferty można składać li tylko na drukach dostarczonych przez Zakład.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu
Pw 8687-4,154

PRZETARG OFERTOWY

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12, ogłasza niniejszem publiczny przetarg na wykonanie:

prac szklarskich

przy budowie domów mieszkalnych dla urzędników w Gdyni przy Alei Kasyna.

Wadium w wysokości 700.— zł. należy składać w Kasie Zakładu Pracowników Umysłowych w Poznaniu w gotówce lub w inny sposób podany w warunkach przy kosztorysie ślepym, a kwit dołączyć do oferty.

Oferty należy składać w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na prace szklarskie przy budowie domów dla urzędników w Gdyni” — do dnia 13 lutego 1931 r., godziny 13-tej w Z. U. P. U. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12, Wydział Bud., III p., gdzie za poprzednią opłatą 2.— zł. w kasie Z. U. P. U. otrzymać można podkładki ofertowe i gdzie nastąpi otwarcie ofert w obecności przybyłych oferentów. Rysunki przedkłada oraz wszelkich wyjaśnień udziela oprócz Z. U. P. U. w Poznaniu, kierownik budowy p. inż. W. Tomaszewski w Gdyni, ul. Abrahama, Dom Warszawskiego Tow. Ubezpieczeń, w godzinach od 9—11, telefon 11-51.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu zastrzega sobie prawo wyboru oferentów, nieuwzględnienia żadnej oferty lub też wyłączenia pewnych pozycji kosztorysowych.

Oferty można składać li tylko na drukach dostarczonych przez Zakład.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu
Pw 8688-4,152

Odzież

balową i wieczorową

najszybciej czyszczy chemicznie po niskich cenach

„BARWA“

wł. S. Kałamański. Pw 2104-1,1657

Poznań: pl. Wolności 6, ul. Wielka 18, nar. W. Garbar
Marsz. Focha 49, Wierzbicice 49
Rynek Jeżycki 1, nar. ulicy Kraszewskiego.

Toruń: ul. Szeroka 21. Ostrów: Rynek 28.
Leszno: Rynek 25. Mosina: Farbiarska

3 N. 8/30. UCHWAŁA. W sprawie upadłościowej firmy Zakłady Rolniczo-Przemysłowe w Kruszwicy wyznacza się termin zebrania wierzycieli i termin do dodatkowego sprawdzenia wiarygodności na dzień 16 lutego 1931 r., godzina 10, w niżej podpisanym Sądzie, pokój 33. Inowrocława, dnia 21 stycznia 1931 r. Sąd Grodzki. nw 7401

KONKURS

W mieście Gołańczu pow. Wągrowiec wakuje posada burmistrza.

Pobory według grupy IX szczebel a) bez wolnego mieszkania. Warunki: Nieposzlakowana przeszłość, kilkuletnia praktyka w służbie państwowej wzgl. samorządowej i dobre referencje.

Oferty z załączeniem własnoręcznie napisanego życiorysu i odpisami świadectw dotychczasowej pracy, których się nie zwraca, należy nadesłać do dnia 10 lutego 1931 r. do Magistra w Gołańcu.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.
dw 2731 Magistrat (—) Świątkowski, w z. burmistrza.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790
l t d = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze
słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo,
i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

1 SPRZEDAŻE

Singera

dameka, jak nowa (okragle). Zmi-
dziański, Szyperska 3, zdw 61127-8

Salonik

orzechowy, maszyno damska, gra-
mofon, różne meble tania. Sta-
szica 14, skład komisowy,
zdw 6 120 1

Benenowski Chwaliszewo

76. Ceny zmniejszone. Naprawy zegar-
ków. Rok gwarancji. zdw 61230-1

Maszynę

do szycia za 75 zł sprzedam. —
Rybaki 9, skład, zdw 60 942/3

Parcele

Aleje Szelągowskie od 5,00. An-
toninek przy Poznaniu 0,60 m².
„Osadopol”. Rzeczypospolitej 9,
zdw 60 887/8

Meble

na raty i za gotówkę najtaniej
poleca Szpryncacz, Wielka 13
Pw 8 067/68 0 4752

Konia

(karego) sprzedam Melniowski,
Strzałowa 8, zdw 61 183

Sprzedam

stół, 2 łóżka używane, Dąbrow-
skiego 30-32, podwórze, prawo,
zdw 61 114

Parcele

budowlane przy ul. Dąbrowskiego
sprzedam, 800 kw. m. przystanek
tramwajowy, kanalizacja, oświe-
tlenie na miejscu, Informacje Ce-
gelnia Języcka Dąbrowskiego 121,
zdw 61 103

Gospodarstwo

50 mórg od Niemca sprzedamy na
korzystnych warunkach Agrapol
Poznań, Dąbrowskiego 2,
zdw 61 156

Sypialnię

komfortową, jak nowa, cena za-
kupna 8.000 marek, sprzedam o-
kolicznościowo za 3.500 zł. Rów-
nież oddam duże dywany wschod-
nie. Handlarze wykluczeni. Oferty
Kurjer zdw 61 240

Jadłodajnia kawiarnia
dobrze zaprowadzona, z wyszyn-
kiem, powiatowe miasto, korzyst-
nie do sprzedania. Oferty Kur-
jer zdw 61 229

Sypialnię

używaną tania sprzedam. Woj-
decki, Ostrówek 15, zdw 61 246

Fortepian

sprzedam. Dąbrowskiego 38, skład
zdw 61 102

Planino

jak nowe za gotówkę. Za Bramką
5a, parter lewo, zdw 61 139

Pierze

świeże darte, nie-
darte, puch poleca
— Stanisław
Dydzowski, Po-
znań, Wierzbicie-
ce 13,
zdw 60 813/4

Urzednicy kolejarze
Baczność! Parcele 50 gr metr kw.
stacja, kościół w miejscu, Poznań
12 km. Zgłoszenia Kurjer
zdw 60 085 6

Nafta

litr 0,60 zł. Centrala Spożywcza
Trawiński, Wroniecka 12,
zdw 61 210-11

Parcele — Parcele
Łazarzu, Górczynie, Językach,
Ławicy, Solaczu, Winiarach, Sze-
lagu, Ratajach, Komandorji, Wil-
dzie Debu okazynie tania, do-
godnych warunkach sprzedaje:
„Biuro Techniczno-Agrarne” Po-
znań, Plac Wolności 9,
zdw 61 134

175 mórg

ziemi kujawskiej, zabudowania
mają, sprzedam gotówki 25 000.
Sowiński, Św. Marcina 22,
zdw 61 123

Maszynę

do szycia, motocykle, rowery na-
prawia szybko, tania, fachowo.
Czarniak, Półwiejska 11,
zdw 61 150

Bobrowy kolarz
prawdziwy, wielki, ma-
noszony
tania na sprzedaż. Ul. Stroma
24, l., lewo, zdw 61 269

Gramofon

szafkowy korzystnie sprzedam.
Dąbrowskiego 52, III, prawo,
front, zdw 61 260

Wysprzedaje

tania serwisy niewykupione. —
Malarnia porcelany. Poznań,
Czartoria 8, zdw 61 265

Najtaniej
wyprzedaje płaszcz damskie,
zimowe, wykonuje miarowe. J6-
zef Szuster, Stary Rynek 76,
zdw 61 279

Samochód

limuzyna 6-osobowa, nadający
się na taksówkę, niem. fabrykat
za 5.000 sprzedam. Zgłoszenia
Kurjer zdw 60 888

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy
sprzedam 240. Lewicka, Grobla
4 l, zdw 61 173

Maszyna
szewska, długie ramie. Matejki
50, Deckert, zdw 61 281

Motocykl
„Sarolea” sprzedam tania. Górna
Wilda 92, skład cukierków, nie-
działa otwarta, zdw 61 159

Chevrolet
limuzyna, 5 osobowa, oryginalna
budowa Kopenhaska w bardzo
dobrym stanie, gotowa do jazdy
korzystnie na sprzedaż. Obejrzeć
można Garaże Büttnera, Poznań,
Dąbrowskiego 79, codziennie od
11 do 1 po poł. rw 12 955

Piec
kąpielowy, wannę, kuchnię west-
falską sprzedam. Wojciechow-
ski, Woźna 16, rw 12 979

Za bezcen północzochy
Bemberga 2,75, oryginalne Bem-
berga srebrnym stemplem 4,85,
prima Bemberga złotym stemplem
5,50, macco 1,75, prima Fildeco-
se 3,50, Warszawski Skład Fa-
bryczny, Jadwiga Podbielska,
Wielkie Garbary 40, vis a vis
Wodnej, zdw 61 182

Okretkarke
oraz krawiecki Pfafl i ręczna
maszyno. Plac Nowomiejski 1 a,
parter, prawo, zdw 61 204

Smokingowe
ubranie I. klasy. Plac Nowomiejs-
ki 1 a, parter, prawo, zdw 61 203

Meble
po znizonych cenach z centralnie
ogrzewanych magazynów najtaniej
„Dom Mebli”. Woźna 12,
Chwaliszewo 5, zdw 59 487-8

Na północzochy
wielka zniżka cen —
A Szymański Poznań
Św. Marcina 1 Specjal-
ny magazyn północzoch
Pw 8106/7-1.1467

Tanio
się ubierzesz, umiubiesz w Do-
mu Komisowym, Św. Marcina 78 a
Pw 10 348

Maszynę
do pisania używane Adler, Mig-
non, Underwood, Remington z
gwarancją od 95, nowe od z
650. Skóra i S-ka, Poznań, Aleje
Marcinkowskiego 23, zdw 61 218

Dom
ogrodem tania sprzedam 25 tysie-
cy, wpłaty 12, Zgłoszenia Sołty-
siak, Prusa 18, zdw 61 216

Sprzedam
rolwazę lekką, pakowna, konia
półzorek 280, — Języcka 36,
zdw 61 208

Osoba
w bardzo ciężkim położeniu sprze-
da wspaniały wazon japoński
nadający się do palacu aby ura-
tować egzystencje. Zgłoszenia
Kurjer zdw 61 301

Handel
kol. i delikatesów w mieście po-
wiatowym, w którym jest gim-
nazjum, seminarjum, szkoła wy-
działowa, gospodarstwa i t d. po-
łożony w najlepszej części miasta
w rynku wprost od właściciela
zaraz lub później na sprzedaż —
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdw 61 290

Skład
przyległy pokój w Poznaniu ta-
nio na sprzedaż z towarami lub
bez. Adres Kurjer zdw 61 292

Fortepian
krótki i smoking sprzedam. Mo-
stowa 30, III, prawo, zdw 61 314

Samochód
nowoczesna limuzyna czteroosoba-
wa, sprzedam lub zamienię na
parcele, domek, skład, Oferty
Kurjer zdw 61 308

3 parcele
wyjeżdżając sprzedam na dogod-
nych bardzo warunkach Wiado-
mość telefon 78-54, pokój 307,
zdw 61 312

Piekarnię
w mieście powiatowym odstąpię
zaraz. Oferty Kurjer zdw 61 297

Dywan
kilimowy 3-4,30, mniejsze, —
Wierzbicie 13, parter,
zdw 61 188

Fotel
łóżko, meble używane sprzedam.
Łukaszewicz, Rynek Języcki 2,
zdw 60 859

Pianino
krzyżowe niemieckie sprzedam.
Staniszewska, Dolna Wilda 64,
zdw 60 856

Meble
własnego wyrobu po bardzo ni-
skich cenach. Fabryka Mebli,
A. Szczaniecki, Tama Garbar-
ska 3, zdw 60 886

Majątek
800 mórg pszennej ziemi sprzedam
„Osadopol”. Rzeczypospolitej 9,
zdw 60 886

Kanarki białe
od 20 zł, 30 zł od 15. Sibiński,
Umieńskiego 25, zdw 60 884

Wille
przy Operze 9 pokojowa sprzeda
„Osadopol”. Rzeczypospolitej 9,
zdw 60 885

Pianino
czarne debowe 1.800. Krzyżowa
7, III, piętro, prawo,
zdw 60 873

Trawa indyjska
w belach, skubana, trawa alpejs-
ka, słome iniana miedona, pa-
kuly, sprzągaty, gwoździe tapi-
cerskie, wate wlepiana, bawel-
niana, welne drzewna do opako-
wania i wyscielania najtaniej we
firmie T. Szelągowiec Poznań,
Tama Garbarska 25/28, telefon
27-11, zdw 60 802

Motocykl
250 zł 2 KM gotów do jazdy —
sprzedam za gotówkę, Dolina 16,
zdw 60 915

Skład
stroju nadający się na inne bran-
że, pokój z powodu choroby za-
raz do oddania. Oferty Kurjer
zdw 60 916

Sypialnia
kuchnia, łóżeczko dziecięce cena
800 zł do sprzedania oglądać moż-
na od 1 do 4 po południu Śląska
19, Solacz, zdw 60 958

Maszynę
szewska sprzedam Kuśnierski,
Zielona 5, suterena, zdw 60 954

Zysk dla kupującego
Płaszcz i palta zimowe na miarę
z najlepszych materiałów do
starca 25% taniej, W. Relewicz,
Plac Wolności 17, zdw 60 948

Skład
z mieszkaniem zaraz Adres Kur-
jer zdw 60 945

Tanio
sprzedam leżankę i jaskółkę. To-
maszewski, Wenecjańska 7,
zdw 60 944

Wieczorową
suknię sprzedam Kantaka 8, II,
zdw 60 939

Skład
spożywczy „magiel, mieszkanie
sprzedam. Wska Kurjer
zdw 60 991

Kiosk
murowany, dobrze zaprowadzony
w ruchliwym miejscu, z towarami
i koncesjami sprzedam. Cena 7000
złotych. Zgł. Kurjer zdw 60 981

Baczność
restauratorzy! Automat muzyczny
na walkach tania na sprzedaż.
Wojciechowski, Leszno, Nowy
Rynek, stolarnia, nw 7590

Sprzedam
neski pokój klubowy, i maszyno
do szycia, oraz lustro. Oferty
„Par”. Aleje Marcinkowskiego 11
od nr. 4 123 Pw 8683-4.123

Kanapa
2 fotele tania. Czujewicz, Ma-
ejki 11, zdw 61 059

Pokój męski
stylowy, elegancki, sprzeda tania
stolarnia, Warszawska 4,
zdw 61 054

Skład
z kompletnym urządzeniem, przy-
ległe 3 pokoje kuchnia (Wilda),
objęcie 4.000 złotych, spieszne
zgłoszenia „Pawilon”, Marszałka
Focha 15, zdw 61 018

Motocykl
5 konny Rex, dwa razy jechany,
jak nowy sprzedam tania, Ko-
szczyński, Pasaż Apollo,
zdw 61 006

Ślubne
obraczki, podarki imieninowe za-
ręczynowe od 10 do 100 zł, poleca
Czwikowski, Św. Marcina 40,
zdw 61 048

Maszynę
pospiesznie sprzeda drukarnia Go-
lus, Półwiejska 15, zdw 61 071

Meble
najtaniej poleca Fabryka mebli
Janiszczak, Swarzędz,
zdw 61 070

Parcele
Rataje sprzedam. Oferty Kurjer
zdw 61 013

National
kase kontrolująca sprzedam ta-
nio. Oferty Kurjer zdw 55 390

Dentystyczny
fotel pompkowy sprzedam. Ku-
rjer zdw 60 494

Gramofony!
Płyty gramofonowe
mechanizmy
Sprzedaż po cenach najniższych
Feika Balon Woźna 12
Pw 800-120

Samochód
Chevrolet, limuzyna, 1929, 6/45,
prawie nowy; Opel, limuzyna,
4/24, starszy model, lecz dobrze
utrzymany, sprzedam korzystnie,
Zgłoszenia do Kurjera zdw 57 445

Tanio
salon mahoniowy, antyczny oraz
rozmaite inne rzeczy na sprze-
daz. Manthey, Kopernika 3,
zdw 60 929

Tanio
sprzedam (automat) orchester.
Manthey, Kopernika 3,
zdw 60 928

Ogrodnictwo
z cieplarniami w najlepszym po-
łożeniu miasta powiatowego na
nadzwyczaj korzystnych warun-
kach do nabycia Zgłoszenia:
Ignacy Kukuła Kepno (Wlkp),
nw 1 343

Sypialnie
ładne bardzo tania sprzeda Sto-
larnia, Kwiatowa 6, zdw 60 653

Antyki
wielki wybór. Pocztowa 22, sklep
Pw 7 699-57,858

Motocykl
3/4 gwarancja, Zgłoszenia War-
szat Samochodowy Gewiss, Bu-
kowska 9, telefon 75 33
zdw 60 424

Pawilon
premjowany na wystawie 2 po-
koje, kuchnia na letnisko, kiosk
Oferty Kurjer zdw 60 416

Klubowy
garnitur zupełnie nowy najlep-
sze wyscielone tania Skierska
Wrocławska 11, I zdw 60 450

Rurki
do ondulacji
włosów od 1,50
zł jak wzór
3,75 lampki
spirytusowe od
1,90 poleca naj-
taniej Wenzlik
Poznań Aleje
Marcinkowskie
go 19, dw 2 570

Meble
wszelkiego rodzaju nowe i uży-
wane. Najdogodniejsze warunki
sprawy. Stefan „ah”, ul. Marszał-
ka Focha 29, magazyn mebli, te-
lefon 64 25 Pw 6519-45.32

Maszynę do liczenia
sprzedam korzystnie Oferty Kur-
jer zdw 55 389

Sprzedam
Minerwe 12 tysięcy klim. limu-
zyne. Oferty pod zdw 59 311

Sprzedam
maszyno do pisania, mało używa-
na, 300, Dąbrowski 13, l., lewo,
zdw 60 221

Koncesja
pełna restauracyjna do oddania.
Kurjer zdw 61 085

12 wolt
akumulatorów magnet 4 cyl. Ła-
dównia akumulatorów, Podgórzna
S. Mielczarek, zdw 61 098

Koncesję
zegar taksówki sprzedam. Zgło-
szenia Kurjer zdw 61 082

Śliczna — i tania
porcelana tylko Wroniecka 24,
podwórze, wprost w Hurtowni
Porcelany. Tamże sprzedaje się
bez wyjątku każdemu — serwis
obładowe — kawowe, umywal-
ne, noże, widelce, łyżki, — R62-
ne prezenty pamiątkowe —
wszystko jak najtaniej. Szko-
ła porcelana dla restauratorów zu-
pełnie tania, zdw 61 026

Gramofon
walkowy, nowy tania sprzedam.
Rynek, Łazarzki 5, nie-
szkanie 4, zdw 61 044

Spodnie
lżełki robocze do dalszej sprze-
dazy najkorzystniej. Domini-
kańska 2, zdw 61 041

Fortepian
słny ton, korzystnie sprzedam.
Przemysłowa 45, szkoła,
zdw 61 050

Wilg
pies prawdziwej rasy bardzo
ostry i czujny na sprzedaż. —
Marszałka Focha 77, II, prawo,
zdw 61 049

Najtaniej
kanapy, leżanki, kluby, materace,
łóżka metalowe, Łóżka składane
J. Tomaszewska, Strzelecka 31,
zdw 61 247-48

Majątki, gospodarstwa
Kamienice
wielki wybór do sprzedania tak-
że do wydzierżawienia takowe i
kupujemy, Agrapol, Poznań, ul.
Dąbrowskiego 2, zdw 61 155

Majątek
nieдалeko otwarty samochód
Oświęcim - Praga 6 cyl. 830 HP,
5 siedz. „Praga” Automobile, —
Plac Wolności 11, telefon 55-33,
Pw 8 667-4.119

Radjoamator
sprzedam korzystnie 2 anadowe
akumulatorki 10 woltowe nowe
4 lampy A 409 super 3 transfor-
matory, schaleco na ekran. Su-
per, 2 kondensatory „Lux” i in-
ne części. Falik, Strzelecka 20,
III, 1-a, zdw 60 774

Restauracja
dobrze prosperująca przy ruchli-
wej ulicy Gniezna z przyległym
mieszkaniem zaraz na sprzedaż.
Zgłoszenia Agencja Kurjera Po-
znańskiego, Gniezno 20, nw 7354

Okazyjnie
na sprzedaż otwarty samochód
Oświęcim - Praga 6 cyl. 830 HP,
5 siedz. „Praga” Automobile, —
Plac Wolności 11, telefon 55-33,
Pw 8 667-4.119

Restauracja
dobrze prosperująca przy ruchli-
wej ulicy Gniezna z przyległym
mieszkaniem zaraz na sprzedaż.
Zgłoszenia Agencja Kurjera Po-
znańskiego, Gniezno 20, nw 7354

Okazyjnie
na sprzedaż otwarty samochód
Oświęcim - Praga 6 cyl. 830 HP,
5 siedz. „Praga” Automobile, —
Plac Wolności 11, telefon 55-33,
Pw 8 667-4.119

Radjoamator
sprzedam korzystnie 2 anadowe
akumulatorki 10 woltowe nowe
4 lampy A 409 super 3 transfor-
matory, schaleco na ekran. Su-
per, 2 kondensatory „Lux” i in-
ne części. Falik, Strzelecka 20,
III, 1-a, zdw 60 774

2 fortepiany
w dobrym stanie, pierwszorzędne
fabrykaty, korzystnie na sprze-
daz. Informacyjni udziela O. Eh-
rich, Miodowych 1/Warta,
nw 1004

stoletnie, staromistrzowskie, ory-
ginał, wionoczęle tania Woźna
18, III., prawo, zdw 61 191

skład mieszkanie w mieście po-
wiatowym, dobrze prosp. sprze-
dam do objęcia zaraz Zgłosze-
nia do Kurjera zdw 58 236

Piekarnię
skład mieszkanie w mieście po-
wiatowym, dobrze prosp. sprze-
dam do objęcia zaraz Zgłosze-
nia do Kurjera zdw 58 236

Wózki dziecięce
i sportowe w największym wybo-
rze po znanych niskich cenach
poleca L. Krause, Stary Rynek
25/28, obok starego ratusza,
Pw 8 712 470

Drogerję
na Pomorzu zamienie na reszto-
we około 50 mórg, blisko Pozna-
nia Oferty Kurjer zdw 60 106

Futra
skóry, blamy kto sprzedaje naj-
taniej? tylko Dobrowolski, Mar-
cina 1, zdw 56 830

Majątek
ziemski w Grodzieskim 289 h.
dobrej ziemi, dom mieszkalny,
wygodny, budynki dobre, do-
godna komunikacja na korzyst-
nych warunkach wprost od wła-
ściciela do nabycia. Zgłoszenia
do właściciela Romana Bronica,
Koniuchy, poczta Podorosk, pow.
Wolowski, ziem. Grodzieska,
zdw 59 630

Zakład fotograficzny
Poznaniu zaraz sprzedam. Oferty
Kurjer zdw 59 635

Szory
wyjazdowe okazujecie kupie. Kurjer zdw 60 820

Rowery
używane i części kupie. Kowalski. W Garbary 2. zdw 61 092

Kupuje
na gotówkę meble, wszelkiego rodzaju rzeczy. — Dom Komitowy, Podgórna 2. Pw 3 884

Używane
stoły stolarskie kupie. M. Janowski, Poznań-Strzelecka. zdw 61 106

Maszyny
do cięcia papieru kupie. Oferty z podaniem ceny, długość noża. Kurjer zdw 61 148

Łóżko
wełniane, sprężynowe kupie. Cena Kurjer zdw 61 268

Szczeniaka
rasowego foksteriera kupie. Telefonować 65-62. zdw 61 282

Dom
kupie z większym podwórkiem lub placem. Poznań, skrzynka pocztowa 461. zdw 61 287

Kamienie
kupujemy od 60 do 500 000 wpłaty Agrapol, Poznań, Dąbrowskiego 2. zdw 61 157

Biurowo
dębowe kupie. Oferty Kurjer zdw 61 237

Skład
domek lub parcie kupie za hipotekę 8 000. Oferty Kurjer zdw 61 307

6 KAMIENICE

Majątek
1300 móg wtem prima takt, las, zabudowania, inwentarz, zamienie na odpowiednią kamienicę w Poznaniu lub innym mieście. Oferty Kurjer zdw 60 124

Kamienicę
śródmieściu Poznaniu kupie okazynie 90 000 wpłacie 50.000. Oferty właścicieli. Kurjer zdw 60 849

Kamienicę
komfortowa Poznaniu, składami, punkt pryncypalny, wolnem wielkopokojowem mieszkaniem przy wpłacie 150.000 sprzedam bez pośrednictwa. Oferty Kurjer zdw 60 850

Kamienicę
czynszowa Poznaniu składami, centrum Łazarza, dochód 44.000, cena 400.000, wpłaty 200.000 sprzedam bez pośrednictwa. Oferty Kurjer zdw 60 849

Administrację domów
przyjmie ksiązkowa obszarana z administracją i nowoprowadzonymi meldunkami o ewidencji ludności. Za rzetelnosć gwarantuje właściciel kamienicy w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 924

Dom
w Rawiczu blisko rynku maszyn. piętrowy, skład, mieszkanie 8 pokojowe z kuchnią i 2 pokojowe z kuchnią wszystko wolne, do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 60 921

Kamienicę
4 piętrowa sprzedam: 2 składy, piekarnia, cena 110.000, wpłaty 50.000, rocznie 13.000 dochodu centrum miasta. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 088

Wille sprzedam
komfortowa, centrum, 10 pokoi. Oferty zdw 61 171

Młyn
parowy pod Poznaniem zamienie na kamienicę lub gospodarstwo. Sowiński, Sw. Marcin 22. zdw 61 122

Właściciele domów!
Zalutwiam meldunki policyjne oraz przyjmie zarząd kilkoma kamienicami. Osoba rzetelna i sumienna. Poznań, Szkolna 6. II. zdw 61 261

Willa
27 ubikacyj dochód roczny 9500 zł zamienie na parcie budowlana, dopłata 40 000 złotych. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 153

Kamienicę
Poznań do 250 000 kupie, wpłacie 120 000. Zgłoszenia tylko właścicieli „Par”. 27 Grudnia 18, pod 60.41. Pw 8723-60.41

Kamienicę
wille poleca i poszukuje, pośrednictwo „Krakus”, Poznań, Pocztowa 30, telefon 58-66, zdw 61 234

7 PIENIĄDZ

8 000 zł
pożyczki na 6 miesięcy za wysokim wynagrodzeniem, zastaw 80 tys poszukuje. Spieszne oferty Kurjer zdw 60 496

Nadzwyczajna
okazja dla kapitalistów Sprzedam hipotekę wartości 16 000 złotych po znacznie niższej cenie Łaskawo zgłoszenia do Agencji Kurjera Poznańskiego Kepno Rynek 45. nw 7 343

Sprzedam
hipotekę na 20.000 złotych w złocie na nieruchomości miejskiej za 16.000 zł. Oferty Kurjer zdw 60 739

700 zł
pożyczki pod zastaw złota i weksli poszukuj. Urzednik. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 794

Wspólnika
czynnego z kapitałem 4—6 tysięcy złotych celem powiększenia dobrze zaprowadzonego przedsiębiorstwa poszukuje (najchętniej szofera górnika lub monterów) Pewna gwarancja i dobry syrak Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 60 230

Wspólnika
czynnego z kapitałem 8—10 tysięcy do składu białawców, towarów krótkich, konfekcji, z powodu choroby przyjmie lub sprzedam Zgłoszenia Agencji Kurjera Poznańskiego, Gniezno 6. nw 7356

Pożyczki 5 000
poszukuje pod zastaw listu hipotecznego na sumę 40 000 złotych w złocie, warunki podług umowy. Oferty Kurjer zdw 59 934

Poszukuje
30—40.000 zł krótkoterminowej pożyczki na lat 4, na pierwszą hipotekę domu w Poznaniu, czynsz roczny 13.000 zł za 15% procentowaniem. Oferty Stanisłowski, ul. Słowackiego 42, lub ustnie pomiędzy godz. 17 a 20-tą. zdw 60 853

Zł 10 — 15 000
na I hipotekę nieruchomości w województwie poznańskim (mieście) wart. 100.000 zł poszukuje. Procent według umowy. Oferty do Kurjera Poznańskiego dwt218

Wypożycze
13 000 na pierwszą hipotekę lub pod zastaw papierów wartościowych. Oferty pod zdw 59 510

Pożyczki
mogą otrzymać urzędnicy państwowi, komunalni, wojskowi, oficerowie oraz właściciele nieruchomości. Zgłoszenia do biura bankowego Poznań, Podgórna 7, pierwsze piętro. zdw 61 150-1

15 000 zł
pożyczki poszukuje na I. hipot. na gospodarstwa 90—24 i 20 morgowe czyli razem 140 morg Zgłoszenia Kurjer zdw 61 266/7

Hipotekę
z domem na nieruchomości Poznania kupie. Oferty Kurjer zdw 61 104

Hipotekę
długoterminową kupie na korzystnych warunkach. Oferty Kurjer zdw 61 275

Złoty
20—30 000 wypożycze na hipotekę kamienicy. Oferty Kurjer zdw 61 276

500 — 1 000 zł
kawczy złożyć, przyjmie posadę w składzie lub podobnym, poważnym przedsiębiorstw. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 236

Pożyczki
do 60.000 zł na I hipotekę domu nowego w Poznaniu, czynsz roczny 14.000, poszukuje za dobrym procentem i proszę o propozycje. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 225

Zamienie
krótkoterminowa II. hipotekę, 6.000 zł. willa, Poznań, na trzyletnia. Umowy procent. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 245

Wspólnika
(wspólniczki) gotówka 1.500 — przyjmie przedsiębiorstwo handlowe. Możliwość wyczerpania pisanja na maszynie. Oferty Kurjer zdw 61 265

500 zł
pożyczki na krótki czas wysoki procent, dobra gwarancja Oferty Kurjer zdw 61 306

8 DO WYNAJECIA

Inowrocław
4 pokoje, kuchnia, centrum zaraz wprost od gospodarza do wynajęcia. Czynsz rok zgóry lub pożyczka 3 000 zł procentowana. Zgłoszenia Dziennik Kujawski, Inowrocław, pod 3 000. zdw 59 686

Mieszkanie
jednopokojowe i pokój z kuchnią wynajmie gospodarz Tyżyk ulica Jeżycka 26 zdw 60 111

Mieszkania
2 pokoje kuchnia 700 zł rocznie, 15 minut autobus Poznań, do odądania. Lss. Warta, plaża. Oferty Kurjer zdw 59 871

4 pokoje
komfortowe suche, zdrowe, ogród, garaż, elektryczność, gaz, I. piętro, przystanek tramwajowy, zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza. Czynsz zgóry Mazowiecka 6, we willi. zdw 60 112

Pokój
kuchnię odstąpię. Wrzeszcz, — Świerciewska 24, I. zdw 60 490

Nowe mieszkanie
2 pokoje, kuchnia, elektryczność, kompletnie nowo umeblowane na Wildzie zaraz sprzedam 7 000 zł w tem 1/2 roku dzierżawy. Adres wskaże Kurjer zdw 60 830

5 pokojowe
słoneczne mieszkanie, elektr., gaz, w willi I piętro blisko śródmieścia, strona Wildy, czynsz miesieczy, wolne. Oferty Kurjer zdw 60 804

Dwa pokoje
frontowe, duże, słoneczne, osobnem wejściem, umeblowane lub bez solidnemu panu, pani, ewtl. bezdzietnemu małżeństwu używaniem kuchni I marca, Matejki 44, I. prawo. zdw 60 757

Mieszkanie
frontowe, duże, słoneczne, osobnem wejściem, umeblowane lub bez solidnemu panu, pani, ewtl. bezdzietnemu małżeństwu używaniem kuchni I marca, Matejki 44, I. prawo. zdw 60 757

4 pokojowe
mieszkanie frontowe przy mieszkaniu czynsz 150 zł do odstąpienia. Warunki według umowy. Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 822

Urzednik
na stałej posadzie szuka mieszkania 2 względnie jednopokojowego. Oferty Kurjer zdw 60 822

Pokój
kuchnia 1.700 zł. Strzelecka 33, Lange. zdw 60 788

Pokój
z kuchnią oddam za zgodę gospodarza. Marasz. Focha 71, Bernarczyk. zdw 60 756

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia na Łazarzu wynajmie rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 60 858

Mieszkanie
3 pokojowe kuchnia, łazienka na Łazarzu wynajmie rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 60 857

Lekarzowi
wynajmie 5 pokojowe mieszkanie Łazarz — centrum Oferty zdw 60 952

Korzystnie
pokój kuchnia, Górna Wilda 106. zdw 60 982

Trzy
pokoje i kuchnia do wynajęcia. dzierżawa za rok zgóry. Ul. Palacza 36. zdw 60 970

Dwa
pokoje kuchnia, czynsz zgóry natychmiast do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 61 077

Przyjmę
pieniżki na wspólny pokój z własną pościelą. Bochyńska, Sw. Marcin 14. zdw 61 024

Skład
w Inowrocławiu ruchliwej ulicy obszerny z przyległymi: dwoma ubikacjami i dużą piwnicą od zaraz do wynajęcia Zgłoszenia przyjmuje B. Leman Chelmo n/Wisła, ul. Franciszkańska 4, II. zdw 58 484

Mieszkanie
4 pokoje kuchnia (Łazarz) I. piętro, zwrot remontu 800 złotych, 2 pokoje kuchnia, łazienka, rok czynsz spiesznie wynajmie „Pawilon”, Marszałka Focha 15. zdw 61 017

Pokój
kuchnia za dzierżawę zgóry zaraz. Świerciewska 24, Dębiec. zdw 60 845

Mieszkanie
czteropokojowe, pięciopokojowe — wskaże „Biuro Techniczno-Agrarne” Plac Wolności 9, zdw 61 185

Trzypokojowe
Ratajczaka korzystnie oddam. — Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 61 278

Skład
obszerny, mieszkanie czteropokojowe, centralny punkt Wrzeszcz, tylko za dzierżawę zaraz wynajmie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 61 080

Inowrocław
4—9 pokoi, mieszkanie oddam tuż przy Solankach na pensjonat czynsz zgóry. Oferty do Kurjera zdw 61 165

Dwuopokojowe
kuchnia 1 200 rok dzierżawa. — Maleckiego 15, Widziński. zdw 61 175

Mieszkanie
pokój kuchnia, elektryka 900 złotych policzona dzierżawa. Dutkiewicza, Chwałowo 70. zdw 61 197

Próżny
pokój za dzierżawę. Agencja Kurjera, Przecznicza 1a. zdw 61 228

3 — 5 pokoi
natychmiast wydzierżawie, oraz stajnie, duże podwórce w Poznaniu. Oferty „Par” Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 4.174 Pw 8708-4.174

9 SZUKA MIESZK.

3 pokoi z kuchnią
i wygodami Wilda Jeżyca. Łazarz za 2-letnim czynszem poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 224

Mieszkania
2, 2. względnie 4 pokojowego z wygodami poszukuje Oferty Kurjer zdw 51 994

Mieszkania
3—5 pokojowego z wszelkimi wygodami poszukuje. Oferty z podaniem czynszu Kurjer zdw 60 337

Pokoju
kuchni poszukuje solidne małżeństwo jedno tygodniowem dzieckiem. Oferty Kurjer Poznański zdw 60 462

3 pokoi
wprost od gospodarza I. piętro, elektryczność, Oferty z podaniem czynszu Kurjer zdw 60 812

Pokoju z kuchnią
od gospodarza poszukują nowożeńcy. Dzierżawa rok zgóry. — Oferty Kurjer zdw 60 868

1—2
pokoi z kuchnią szukam wprost od gospodarza. Oferty z podaniem warunków do Kurjera zdw 60 865

Poszukuje
2 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza. Czynsz zgóry. — Oferty Kurjer zdw 60 902

Bankowlec
szuka mieszkania 2—3 pokojowego z kuchnią. Zapłacie czynsz do 2 lat naprzód, zwrocie ewentualne inne koszty. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 61 053

2
pokoi kuchni, szuka urzednik. Puszczyczkowo. Puszczyczkowo nie-wykluczone. Pośredników wykluczam. Warunki Kurjer zdw 61 011

Mieszkania
4—6 pokoi nie wyżej II. ptr. słoneczne z wszelkimi wygodami poszukuje poważny reflektant — Zgłoszenia „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod 4.160. Pw 8697-4.160

Mieszkanie
2—4 pokojowe w Poznaniu potrzebne od marca. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 284

8—10 pokojowego
mieszkania komfortowego — z wszelkimi wygodami w śródmieściu na I. piętrze poszukuje od 1. 4. 31. adwokat. — Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 61 226

Szukam
3—4 pokojowego mieszkania. — Oferty Kurjer zdw 61 319

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
pokój z kuchnią parter za zgodę gospodarza w Górczynie, najchętniej stróżówko. Informacje Karge, Male Garbary 6. zdw 61 043

11 POKOJE UMEBL.

Pana
na wspólny pokój. Półwiejska 29 parter, prawo. zdw 59 639

Wdowa
poszukuje dwóch inteligentnych panienek, opieką zapewniona. — Maleckiego 22, I. prawo. zdw 60 497

Działalności 3
I. piętro, lewo, frontowe pokoje dla intelig. pań lub panów z pościelą. zdw 59 953

Pokój
wynajmie, Spokojna 5 a zdw 60 041

Pokój
słoneczny 2 osobom zaraz wynajmie. Poznańska 27, podwórce wprost I. prawo. zdw 59 625

Pokój
frontowy, czysty, wynajmie Staszica 8, II. prawo. zdw 60 492

Dwa
pokoje razem lub oddzielnie Zielona 6 II. zdw 60 718

Pokój
umeblowany, czysty, zaraz wolny. Maciejewski Grobla 28. zdw 60 746

Dwuosobowy
za Grobla 6 II. piętro, prawo. zdw 60 608

Pokój
fortepianem od 1 lutego, bez pościeli. Półwiejska 1 parter lewo dw 2 600

Niekrepujący
ładny pokój elektr. lepszemu panu. Tomaszewska Skarbowska 21 zdw 60 602

Dwuosobowy
pokój wynajmie. Tokłowicz, Szewska 11, III. piętro. zdw 60 748

Pokój
z klatki schodowej elektr. Drużbackiej 1a, II. lewo. zdw 60 840

Pokój
panu utrzymaniem lub bez od zaraz. Jabłońska, Kreta 7, III. lewo. zdw 60 839

Pokój
frontowy dla dwóch osób. Dąbrowskiego 65, II. lewo. zdw 60 832

Pokój
do wynajęcia. Ratajczaka 11a, I. wejście, II. ptr. prawo. zdw 60 824

Pokój
niekrepujący, osobne wejście na życzenie, także doskonale utrzymanie. Urbanowski, Trzeciego Maia 6, I. zdw 60 803

Pokój
1 lub 2 pań, centrum. Adres Kurjer zdw 60 801

Pokój
umeblowany. Śniadeckich 11, III. lewo. zdw 60 800

Pokój
Reya 3, niski parter, lewo. zdw 60 797

Pokój
panom 20 zł. Nowak, Matejki 59. zdw 60 998

Pokoje
1, względnie 2, elektryczność, łazienka, ewentualnie używanie kuchni. Wyspiańskiego 11, III. lewo. zdw 60 997

Pokój
słoneczny, ciepły, wynajmie. Św. Marcina 64, Mecweldowska. zdw 60 992

Darmol
pokój elegancki w śródmieściu za pożyczkę 5.000 zł na pół roku gwarancja. Oferty Kurjer zdw 60 788

Pokój
panu wynajmie. Drzewiecka, Kolejowa 46. zdw 61 008

Pokój
do wynajęcia. Piasek, Wielkie Garbary 1. zdw 61 014

Pokój
elegancki wynajmie. M. Focha 80, parter, front. zdw 60 779

Pokój
umeblowany, elektryczność, za 35 zł. Kuss, Skryta 10, parter. zdw 60 777

Słoneczny
balkonowy niekrepujący lepsze-panu wynajmie. Pfeil, Poznańska 44, III. zdw 60 770

Pokój
Przemysłowa 30, II. prawo. zdw 60 767

Pana
przyjmie na pokój. Wielkie Garbary 14, tylny dom I., prawo. zdw 60 766

Małżeństwu
pokój wynajmie. Szafranek, ul. Czajca 12, wejście 7. zdw 61 010

Wspólny
drugiego pana. Maleckiego 23, III. lewo. zdw 61 023

Pokój
dwom paniom. Sw. Józefa 6, I. lewo. zdw 61 021

Panne
na wspólny pokój. Szumilowska, Pocztowa 20. zdw 61 019

Pokój
Prusa 20, parter, dom tylny. zdw 61 035

Pokój
frontowy, małżeństwu lub panom zaraz. Wronecka 18, III. lewo. zdw 61 064

Lepszy
pokój wynajmie. Maleckiego 15, I. lewo. zdw 61 063

Panu
wspólny pokój. Zielona 3, II. prawo, dom ogrodowy. zdw 61 081

Dwuosobowy
Długa 13, III. lewo. zdw 61 084

Pokój
umeblowany wynajmie. Kabat, Piekary 24. zdw 61 083

Dwuosobowy
zaraz. Wrocławska 33-34 III p. Malecka. zdw 61 100

Pokój
dwom paniom. Łokowa 16, parter. zdw 61 089

Pokój
Górna Wilda 67, III lewo, Rynek Włdecki. zdw 61 097

Pokój
dla dwóch panów lub małżeństwa bezdzietnemu. Sobek, Sienna 4, I. zdw 61 095

Pokój
1—2 panom. Wszystkich Świętych 5, III. lewo. zdw 60 750

Pokój
czysty. Górna Wilda 40 a, II. prawo. zdw 60 861

Dwuosobowy
pokój. W. Garbary 3, II. lewo, dom tylny. zdw 60 855

Pokój
2—3 panom lub paniom. Marszałka Focha 38, III. lewo, front. od 3—9. zdw 60 854

Z
osobnem wejściem pokój umeblowany. Pocztowa 14, II., prawo. zdw 60 862

Trzyosobowy
Wierzbicice 39 a, III., prawo. zdw 60 869

Pokoje
umeblowane, frontowe, oddzielnie wynajmie. Matejki 59, III. lewo. zdw 60 845

Frontowy
słoneczny pokój. Mostowa 16, III. lewo. zdw 60 897

Dwuosobowy
frontowy, słoneczny, solidnym wynajmie elektryczność. Wielkie Garbary 2, II., prawo. zdw 60 893

Dwom
panom ewtl. studentom wynajmie pokój. Spokojna 1, II. lewo. zdw 60 892

Pokój
wynajmie. Poznańska 27 a, II. lewo. zdw 60 891

Pokój
umeblowany, duży, czysty solidnemu panu zaraz do wynajęcia. Mickiewicza 13, parter, lewo. zdw 60 884

Pokój
umeblowany, czysty stud. wynajmie. Stachowiak, Wierzbicice 23. zdw 60 882

Pokój
balkon, dobrze umeblowany z utrzymaniem lub bez. Wierzbicice 33, I. p. zdw 60 878

Pokój
czysty dla inteligentnej osoby. Strzelecka 28, II., Kurkiewicz. zdw 60 304

Pokój
elegancki w śródmieściu za pożyczkę 5.000 zł na pół roku gwarancja. Oferty Kurjer zdw 60 788

Tani
pokój dla pań. Wierzbicice 42, Nowaczyk. zdw 60 817

Lepszy
pokój z telefonem zaraz do wynajęcia. Słowackiego 25, parter, lewo. zdw 60 926

Pokój
1—2 osobowy Maleckiego 13, II. lewo. zdw 60 920

Dwa
eleganckie pokoje, fortepian kuchnia, korzystnie, Niegolewskich 1, III. prawo. zdw 60 918

Niekrepujący
pokój, telefon Stranz Stolarska 2, II. zdw 60 917

Pokój
komfortowy wynajmie Tilitz Dąbrowskiego 24 zdw 60 912

Pokój
wygodny frontowy wynajmie. — Działalności 11, parter lewo — Matuszek zdw 60 910

Pokój
słoneczny 2 osobom Nowak. — Wielkie Garbary 21 zdw 60 904

Pokój
z używaniem kuchni małżeństwu wynajmie. Grodziska 101, Smigaj. zdw 60 956

2 czyste
dobrze umeblowane pokoje mieszkalny sypialny płynąca woda, elektrycznym oświetleniem wynajmie natychmiast solidnemu panu. Ratajczaka 20, I lewo. zdw 60 949

Klatki
schodowej drngi pokój, niekrepujący. Matejki 40, IV. zdw 60 936

Pokój
mily frontowy, elektryczność — ewentualnie z telefonem; I. piętro. Adres wskaże Kurjer zdw 60 927

Pokój
do wynajęcia. Strzelecka 31, Nowacka. zdw 60 990

Pokoik
panieniec wynajmie. Szwaibarska 23, parter lewo. zdw 60 988

Pokój
dwom paniom. Łokowa 16, II lewo. zdw 60 987

Pokój
duży, pościel pożądana. Fr. Ratajczaka 13, III. zdw 60 956

Pokój
wynajmie. Białkowski, Kreta 6. zdw 60 985

Dwuosobowy
bez pościeli, elektryczność, łazienka. Jeżycka 43, wysoki parter lewo. zdw 60 984

Utrzymaniem
kompletnem 2 osoby. Włoka 17, piekarnia. zdw 60 962

Wspólny
pokój panu. Piekary 4, IV. zdw 61 055

Przyjmę
na stancje koleżanki z utrzymaniem dwa pokoi do dyspozycji. Kłosińska, Maleckiego 11. zdw 61 052

Pokój
wolny. Woźna 17, skład. zdw 61 033

Pokój
duży frontowy 1—3 osób. wynajmie. Niegolewskich 7, parter lewo. zdw 61 106

Pokój
słoneczny, światło elektryczne zaraz. Fredry 4, II. zdw 61 063

Pokoik
panu. Kanałowa 4, II. zdw 61 061

Pokój
frontowy 2 panom wynajmie zaraz. Św. Marcina 54, III lewo. zdw 61 118

Elegancki
umeblowany pokój telefon wolny Zwierzyniecka 1, II. lewo. zdw 61 117

Śródmieście
pokój osobne wejście 27 Grudnia 16, IV. lewo, Wesolowska. zdw 61 116

Pokój
umeblowany, duże osobne wejście, zaraz wynajmie. Pościel pożądana. Borowska, Wrocławska 13, front, III. zdw 61 059

Wspólny
damski. Strzelecka 5, III. lewo. zdw 61 195

Jednoosobowy
solidnemu panu. — Półwiejska 5, III., prawo. zdw 61

Studentca
pokój zaran. utrzymania. Ogrodowa 9. I. lewo. zdw 61 309

Pokój
1-2 panów. Mostowa 26. II. lewo 4 wchód. zdw 61 320

Pokój
umeblowany. Aleje Marcinkowskiego 2a. drugie piętro. zdw 61 322

Elegancki
z światłem elektrycznym i łazienką. Cieszkowskiego 7. III. prawo zdw 61 212

Pokój
frontowy, umeblowany dla małżeństwa. Małe Garbary 7. parter. lewo. zdw 12 981

Pokój
dwom paniom. Zamkowa 5. II. lewo. zdw 12 982

Pokój
do wynajęcia. telefon. Działyskich 8. III. lewo. zdw 61 161

Urzędniczkę
na wspólny pokój centrum. elektryka. utrzymanie, tanio. Kurjer zdw 61 110

Uczennice szkolne
mieszkanie. światło, opał, fachowa pomoc naukowa. miesięcznie 100 zł. Kurjer zdw 61 109

Pokój
wynajmę panom. Półwiejska 31. I. lewo. zdw 61 172

Pokój
dla 2 panów zaran. Wiśniewska. Kraszewskiego 8. zdw 61 200

Pokój
duży, niekrepujący. elektryka. Woźna 18. III. prawo. zdw 61 194

Pokój
27. Grudnia 19. Strzelecka. zdw 61 185

Willa
inteligentowi pokój umeblowany wynajmę (pościel pożądana). Godz. od 2-8. Topolowa 6. parter (koniec Ratajczaka). zdw 61 037

Pokój
umebl. wynajmę. Ruda. Poznańska 50. II. zdw 61 036

Panienkom
pokój. Kwiatowa 9. III. zdw 61 034

Pokój
wspólny panu. Ogrodowa 15. podwórze. lewo I. zdw 61 032

Pokój
2-1 osobowy. Wąły Król. Jadwigi 2. wysoki parter. zdw 61 042

Pana
na wspólny pokój. Krzyżowa 5. II. lewo. zdw 61 051

Elegancki
duży ogrzewaniem centr., blisko Uniwersytetu tylko solidnej pani. Telefon. Łazienka. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 950

Pokój
małżeństwu lub paniom. Wielkie Garbary 50. parter. lewo. zdw 61 249

Pokój
w centrum z telefonem na biurko. Woźna 14b. I. lewo. zdw 61 238

Pokój
do wynajęcia dla jednego pana. Strusia 7. zdw 61 222

Pokój
frontowy zaran. wynajmę. Grobla 19. front. II. lewo. zdw 61 209

Inteligentnym
wspólny utrzymaniem. Strzelecka 3a. I. prawo. zdw 61 202

Śródmieście
niekrepujący. frontowy. czysty. elektryczność. dobrze umeblowany wynajmę. Wysoka 1. I. piętro. zdw 60 973

Panom
lub małżeństwu. Grobla 30. II. lewo. narożnik Wielkich Garbar. zdw 61 221

Małżeństwu
pokój. północny czysty. dogodne warunki. Adres Kurjer zdw 61 235

Słoneczny
pokój zaran. (później). Matejski 11. III. zdw 61 251

Pokoje
wolne. Matejski 58. parter. prawo. telefon 62-02. zdw 61 242

Balkonowy
pokój z osobnym wejściem zaran. do wynajęcia. Szamarzewskiego 32. front. III. lewo. zdw 61 253

Pokoje
umeblowane. telefon. kuchnia. - Matejski 46. III. lewo. zdw 61 250

Panienki
na pokój. Kaczmarek. Małe Garbary 3. zdw 12 973

Elegancki
pokój. niekrepujący. elektryczność. Telefon w domu. Woźna 14a. wysoki parter. prawo. zdw 12 976

Pokój
umeblowany wolny. Mostowa 37. II. prawo. zdw 12 978

Pokój
umeblowany. centralne ogrzewanie. wiatka. winda. wynajmę. Wąły Król. Matejskiego 2. III. prawo. zdw 61 125

Pokolk
Małeckiego 11. III. prawo. zdw 61 215

Jasna
9. III. pokój słoneczny. centralne ogrzewanie. elektryczność. zdw 61 207

Pokój
skromny. elektryczność zaran. - Majewica. Dąbrowskiego 35/37. zdw 51 315

Ogrodowa
2. III. lewo pokój. zdw 60 977

Pokój
wspólny paniom. Żydowska 9. II. piętro. lewo. zdw 61 046

Pokój
Umiańskiego 7. III. Deszór. zdw 61 045

Pokój
frontowy czysty. elektryczność zaran. Kaczmarek. Wielka 17. II. piętro. zdw 61 170

Wyszoklasistów
gimn. z utrzymaniem 100 zł. - Wrocławska 3. II. lewo. zdw 61 179

Niekrepujący
klatki. elegancki. panu. Wysoka 4. I. prawo. zdw 61 176

Pokój
Marszałka Pocha 49. III. lewo. zdw 61 174

Pokój
dwoosobowy. Marszałka Pocha 49. III. prawo. zdw 61 173

Pokój
dla pana lub pani. Bukowska 33. Kozłowska. jw 5975

Pokoik
małżeństwu. Poznańska 27. mieszkanie 4. jw 5430

Dwoosobowy
ewentualnie z gabinetem. telefonem. bez pościeli. Słowackiego. wejście Prusa 2. III. prawo. jw 5481

Lepszemu
spokojnemu panu pokój wynajmę od 16 lutego Piekary 10. parter. lewo. zdw 60 974

Pokoik
wynajmę. Klasztorna 13. podw. zdw 61 112

Sprzedam
korzystnie salonik. Adres Kurjer zdw 61 111

Pokój
wynajmę. Długa 4. parter. prawo. zdw 61 131

Pokój
umeblowany. osobne wejście. Nowacki. Łakowa 18. zdw 61 126

Skromny
pokój dla pani. Skarbowska 17. podwórze. parter. zdw 61 143

Pokój
umeblowany wynajmę. Piekary 5. II. lewo. zdw 61 213

Pokój
ulicy wejście. wynajmę. Soltysiak. Prusa 18. zdw 61 220

Pokój
elegancki z komfortem. Małeckiego 11. III. prawo. zdw 61 217

Pokój
wspólny intelig. panu. Wielkie Garbary 44. III. lewo. zdw 12 968

Pokój
z osobnym wejściem zaran. wynajmę. Wielkie Garbary 48. I. prawo. zdw 12 983

Pokój
wspólny dla drugiego. solidnego pana. Wszystkich 8 wietych 6. II. lewo. zdw 12 984

Pana
na wspólny pokój. Górna Wilda 32. I. prawo. zdw 61 263

Pokój
umebl. elektr. światło. Pawlicki. Wierzbicice 17. front. I. lewo. zdw 61 258

Pokój
2 łóżka. Dąbrowskiego 52. I. prawo. zdw 61 274

Pokój
dla pana elektryczność. Łakowa 7a. parter. lewo. zdw 60 707

Pokój
Dąbrowskiego 24. III. prawo. front. ładny z pianinem. biurkiem. zdw 61 144

Pokój
dwoosobowy elektr. Piekary 7. III. zdw 61 152

Małżeństwu
przyjmę 1. 2. Krzywiewicka. Kretas 5. zdw 61 149

Pokój
umeblowany dwom panom. Plac Bernardyński 1. I. prawo. zdw 61 168

12 SZUKA POKOJU

Panienka
szuka pokoju z klatki schodowej. Oferty Kurjer zdw 60 701

Pokoiku
tańszego poszukuje kawaler. - Kurjer zdw 60 316

Małego
młodego. ładnego pokoiku. fortepian. warunek: czysty. spokojny. okolica 27 Grudnia. poszukuje. - Kurjer zdw 60 452

Skromnego
próżnego pokoju szukają 2 panienki. Oferty Kurjer zdw 60 826

Pokoju
poszukuje zaran. Oferty Kurjer zdw 60 784

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje w centrum dużego, słonecznego, umeblowanego, względnie próżnego pokoju. elektrycznym światłem. nie wyżej drugiego piętra. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 60 903

Urządnik
szuka pokoju. Warunki Kurjer zdw 60 900

2 pokoi
skromnie umeblowanych w śródmieściu nie wyżej I. ptr. poszukuje zaran. Oferty do Kurjera zdw 50 955

Solidna
pani poszukuje pokoju w śródmieściu do 45 zł. nie wyżej 3-go piętra. Oferty Kurjer zdw 60 968

Pan
przyjezdny. poszukuje niekrepującego pokoju do 50 zł. Oferty zdw 61 285

Obiady
na maśle tańsze. Nowy Rynek 14-15. parter. lewo. zdw 60 193

Pokoju
skromnie umeblowanego poszukuje pan. Oferty cena Kurjer zdw 61 810

13 LOKALE

Ładne
biurowe 3 pokoje osobny przedpokój do wynajęcia. św. Marcin 66 I. piętro. prawo. zdw 9 105-52-20

Ubikacje warsztatowe
początek Wierzbicice. zaran. do wynajęcia. Zgłoszenia Plac Nowomiejski 5. II p. telefon 55-29. zdw 59 294

Ubikacje
handlowo-przemysłowe. śródmieście 150 m kw. korzystnie wydzierżawie. Oferty Kurjer zdw 60 823

Zakład fryzjerski
dla pań i panów pierwszorzędnie urządzone. dwa okna wystawowe korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 60 808

Wydzierżawie
ubikacje na biuro lub składnice. Liko. Poznań. Wielka 20. zdw 60 932

Urządzenie
składem na każdą branżę korzystnie oddam. Oferty Kurjer zdw 61 067

Dwa pokoje
telefonem na ciche biuro wynajmę korzystnie zaran. Matejkiewiczowa. Marcina 64. zdw 61 030

Skład
handlowy mieszkaniem odstąpię. Jerzego 2. zdw 61 177

Skład
z pokojem za dzierżawę. Ul. Dąbrowskiego 4. gospodarz. zdw 61 252

14 DZIERŻAWY

2 składy
z mieszkaniami nadające się na każde przedsiębiorstwo przy głównej ulicy. zaran. do wynajęcia. Zgłoszenia Kropielnicki Na kło a/Notecia Dąbrowskiego 137. nw 7341

Willa
Puszczykowo 4 pokoi zaran. do wynajęcia. światło elektr. Zgłoszenia Raciborów (gorzelnia). powiat Krotoszyński. zdw 57 013

W Ostrowie Wlkp.
do wydzierżawienia dwa duże składy i jedna drogeria na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 2604

Ogrodnikowi
18 mórg ziemi lub mniej z mieszkaniem do 15 lat korzystnie odda Frankowski. Kotowo. przy Poznaniu. zdw 60 762

Większe ubikacje
w centrum miasta dla celów fabrycznych wzgl. na skład węgla odda zaran. do wynajęcia. Informacja u R. Süssekind Szewska 14. zdw 61 068

Wydzierżawie
ubikacje na pracownię orsa garaż i skład Bittnera. Auto Garaż. Dąbrowskiego 79. zdw 61 009

Dzierżawa
180 mórg gospodarstwo pensjonarskie. 12 lat obciążenie kompletnie inwentarz 15.000. Sowiński. św. Marcin 22. zdw 61 124

360 mórg
jako współwłaściciel potrzebny na objęcie 8 000 zł. AgraPol. Poznań. Dąbrowskiego 2. zdw 61 158

4 garaże
wolne po cenie znionej przy Parku Wilsona. murowane z obsługą. sima woda gorąca Garaż Polonia. Drużbackiej 2. telefon 64-84. zdw 60 199

2 składy
bardzo obszerne z mieszkaniem przy ruchliwej ulicy i mieszkaniu dwupokojowe. kuchnia. łazienka. elektryczność. gaz. w nowym domu tanio do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 224

Ubikacja
45 kw. do wynajęcia. Piotrowski. Górna Wilda 55. zdw 60 807

Dzierżawy
do 2500 mórg szuka doskonały rolnik. Zgłoszenia tylko do właścicieli. „Par”. 27 Grudnia 18. pod 60.40. Pw 8710-60.40

Dzierżawę
1200 mórg pełne inwentarz przecięcie 60 000. Zgłoszenia Wierzbicice. Poznań. Wierzbicice 19. Pw 8724-60.42

Ubikacje handlowe
frontowe. bardzo jasne położone w Poznaniu przy najruchliwszej ulicy. natychmiast tanio wydzierżawie. Oferty „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11. pod nr 4.175. Pw 8703-4.175

Skład
towarów krótkich z towarem. urządzeniem. mieszkaniem w mieście koło Krotoszyń wydzierżawie z powodu choroby Objęcie 800 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 294

Do wydzierżawienia
przy Poznaniu 20 mórg bardzo dobrej ziemi. podatne dla ogrodnika. Wiadomości telefon 78-54. hotel Polonia. pokój 307. zdw 61 311

1 400 mórg
majątek na żelazny inwentarz. żywy. martwy. bogaty. oddamy na 12 do 18 lat. na objęcie potrzeba gotówki 25 000 zł. 25 000 gwarancji. AgraPol. Poznań. Dąbrowskiego 2. Telefon 65-71. zdw 61 141

15 UZDROWISKA

Zakopane
„Januszek”. ul. Chałubińskiego. pensjonat adwokata Rychlickiej z Poznania. Pokoje ładne. ciepłe. Kuchnia pierwszorzędna. Cena 10 do 12. zdw 56 694

Szczawnica
Pensjonat „Renata”. otwarty przez sezon zimowy komfort nowoczesnej kuchni wyborowa opieka lekarska Dr. Wernera specjalista chorób wewnętrznych z Poznania. Dojazd od Starego Sączu. zdw 59 760

„Młowodny”
zakład przyrodolecniczy leczy nerwy i choroby wewnętrzne. ceny niskie. Poczta i stacja kolejowa Oborniki Wlkp. nw 2722

16 OSOBISTE

Spadek
Krewnych Rzeńskich i Majkowskich poszukuje - Tadeusz Scharniach Warszawa. ul. Szpitalna 5 m 14. zdw 55 726

Gobeliny - Dreliszki
3,- 1,60

Sprężyny
1,20

Cordel - Wata
1,80 1,70

artykuły tapicersko-dekoracyjne Giergowicz. Małe Garbary 9. (sklep). rw 12 985

21 ZGUBY

Zaginął
20. bm. pies foksterier, biały, 3 czarne łaty. Upraszam zawiadomić lub odprowadzić za wynagrodzeniem. Skowroński. Juljusza Kossaka 18. I. zdw 61 040

22 ROZMAITE

Fotografie
portrety Bracia Pecherscy. - Aleje Marcinkowskiego nr 8. - telefon 3955. dw 2585

Trykotaże miarowe
kostjumy sportowe. garsonki swetry pulowery. sukienki u branka kombinacje itp. korzystnie „Tricot”. Romana Szymańskiego 10. III. przy Świątkowskim Pw 5100-1.47

Chemicznie
czyszczy. farbuję. plisuje. mierzkuje. okretkuje. haftuje tanio szybko dobrze. „Haftoplis”. Woźna 10. Pw 8421-3.29

„Emulada”
emulsja francuska ze słodem i czekolada jest idealnym środkiem wzmacniającym dla dzieci zawiera witaminy i fosforany dzieci chętnie zżywiają. wyrobu Apteki w Bazarze. Pw 8 604-4.51

Bieliźniarka
na bieliznę męską przyjmuje koszule wierzchnie. pyjamy na miarę. wykonanie dobre - pod gwarancją. ceny niskie. Buchman. Wroniecka 68. II. lewo. zdw 61 181

Akuszerka
Krajewska. Poznań. Wilda Wybickiego 15. przyjmuje panie. udziela porady i pomocy położniczej. zdw 61 318

Krawcowa
pierwszorzędna poleca się w dom. Oferty Kurjer zdw 61 290

Doświadczona mamusia twierdzą
że dobra pościel przyczynia się znacznie do szczęścia małżeńskiego. Prowadzimy tylko pierwszorzędne już pranie inety i najlepsze dreliszki spodkowe. za które udzielamy pełnej gwarancji. Wszystkie szerokości. Ceny konkurencyjne. Schubert & Adamczewski. Stary Rynek 85. narożnik ul. Rynekowej. Pw 8 426-4.12

„Czystopis”
Wjazdowa 10. przepisuje. powiela tłumaczy. uczy pisać maszyny nowo. zdw 48 194

Toalety
wykwintne wykonuje po cenach przystępnych. Salek mod. Kanta ka 2. zdw 52 476

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań. centrum ul. Romana Szymańskiego 2. pierwsze piętro lewo drugi dom od Placu Świątkowskiego. zdw 55 744/5

Obrazy oprawia
najświetniej. najtaniej tylko Witold Leworski. Wrocławska 36. skład obrazów. P 8713-4.93

Manekiny
damskie. meskie sprzedam. Sobczak. Ślusarska 5. zdw 57 512

Obiady
kresowe. smaczne. Kantaka 8/9. brama prawo. III. zdw 60 214

Srebrzenie - zlocenie
papierośnic. torebek alp. cukiernic. zastaw metalowych przedmiotów antycznych wykonuje „Galwanostegia” (M. Borzyński) Wielkie Garbary 4. zdw 36 864

Szyje
wykwintnie. szybko i tanio wszelką garderobę damską. Wielkie Garbary 36. dom tylny. I. prawo. zdw 12 963

Białe kolonicy
Telefon nr. 12-30 Wrocławska nr. 7 zaliczają wszystko. List z odpowiedzią w zdw 61 133. miesiąc 80 gr.

Dywany
reparuje Tabernacki. ul. Raczyńskich 2. parter lewo. przy Placu Bernardyńskim. dw 2 677

Najpiękniejsze kostjumy

Obiady
domowe. Plac. Nowomiejski 10a. I. lewo. zdw 59 371

Jarskie
wykwintne obiady. telefon 12-75. św. Marcin 66. II. prawo. zdw 59 426

Dywany
reparuje Tabernacki ul. Raczyńskich 2. parter lewo przy Placu Bernardyńskim. dw 2 677

Obiady
prywatne. kuchnia kresowa. tylko na świeżym maśle. Wąły Zygmunt Augusta 1 II p. prawo (narożnik ul. św. Marcina) zdw 60 049

Najpiękniejsze obrazy
najtaniej tylko w firmie Witold Leworski. Wrocławska 36. specj. oprawa obrazów. Pw 8716-4.95

Reparuje
jedwabne pończochy bez znaku. podrabiam stopy. Mostowa 4. parter. prawo. zdw 50 629

Jasnowidz
Pewki metapsychografolog. Mobet rozwiązuje wszelkie najtrudniejsze sprawy Ekspertyza najrozmaitszych pism. Telepatia najwazniejszych momentów życiowych Psychoterapia. Poznań. ul. Woźna 18. III. zdw 61 189

Folwark
425 mórg I. klasy ziemia. budynek inwentarz Grudziądz. zamieniam na kamienice. Wierzbicice. Poznań. Wierzbicice 19. Pw 8709-60.39

Dzielnia Chiromantka
z długoletnią i doświadczoną praktyką. przepowiada przyszłość. teraźniejszość i przeszłość: z rak fizjognomii. grafologii. fotografii i kart. Liczne podziękowania. - Przyjmuję od 10-1 i od 3-8 wieczór. (Lazarz) Marcelo Mottogo 2. II. piętro. front. drzwi środkowe. zdw 60 837

Zwir
do zolodędzi dostarcza natychmiast. Telefon 62-02. zdw 60 819

Chiromantka
zagraniczna przepowiada z kart. z rak. dziennie wiele podziękowań. Górna Wilda 51. III. prawo. zdw 60 800

Najtaniej
i fachowo naprawia wszelkie piece łazienkowe Jan Anders ulica Wrocławska 14. telefon 56-17. zdw 60 908

D

Nauczycielka
lat 40, sympatyczna, religijna, gospodarza, niebiedna, pragnie wyjść z Panowie na stałych stanowiskach zechcą poważnie o oferty przesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 61 298

2 bracia
(rzeźnicy) lat 28-31, średniego wzrostu, właściciele realności i gospodarzonego składu rzeźniczego w pow. mieście wartości 120 000 zł poszukują inteligentnych, gospodarnych oraz religijnych żon w stosownym wieku i odpowiednim majątkiem ewent. siostry. Łaskawe zgłoszenia i fotografie (która się zwraca) do Kurjera pod zdw 61 295

Która
s pań poślubi inwalidę, przystojnego blondyna, lat 29, zawód ksiązkowy, kupiec. Dla samodzielnego się majątek pozostawia. Młode wdowy niewykluczone. Poważne oferty i fotografie (swrot) do Kurjera. zdw 61 193

Kawaler
lat 32, przystojny, silny, stała posada, pragnie poznać pannę lub wdowę pełnej tuszy. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 404

Kawaler
lat 35, przemysłowiec poszukuje pożyczki 10 tys. Cel matrymonialny. Oferty pod zdw 60 838

Panna
przystojna, dobrego charakteru, z cośkolwiek gotówką szuka męża w średnim wieku (wdowiec niewykluczony). Oferty Kurjer zdw 60 841

Kawaler
lat 28, mechanik na posiadzie, własny dom pozna panna. Cel matrymonialny. Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 844

Starszy
mełczyzna posiadający wielki majątek w nieruchomościach, poszukuje osoby ponad lat 40, z gotówką od 30-40.000. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 60 790

Kawaler
lat 39, emeryt, posiadający 8.000 gotówki zapozna panna do lat 32, posiadającą cośkolwiek gotówkę w celu matrymonialnym. Oferty tylko poważnie do Kurjera zdw 60 852

Kawaler
kupiec poszukuje młodszej panny, celem ożenku, s prowincji miłe widziane. Oferty Kurjer zdw 60 863

Panna
miła sympatyczna, lat 23, s braku znajomości szuka na tej drodze męża Panowie na stałej posadzie mają pierwszeństwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 922

Kawaler
inteligentny, przystojny, lat 33, średniego wzrostu, rzemieślnik na państwowej posadzie szuka znajomości pani, posiadającej zawód mieszkanie lub gotówkę. Cel matrymonialny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 60 914

Kawaler
na państwową posadzie lat 34, z własną oszczędnością 6 tys zł pragnie poznać pannę lub wdowę s odpowiednią gotówką lub inną realnością. Łaskawe oferty Kurjer zdw 60 957

Kupiec
lat 35, przystojny, niesamodzielny poszukuje panny lub wdówki. Cel matrymonialny. Poważne zgłoszenia Kurjer zdw 60 946

Arystokratka
ducha i myśli szuka pana podobny zaleń zalet. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 60 937

Kawaler
wysoki, przystojny, lat 42, ciemno-blondyn na posiadzie, pensja przepracza 500 zł., zabezpieczenie emeryt. poszukuje panny inteligentnej przystojnej, samodzielną, gospodarną i wykształconą do lat 32. Może być panna przy rodzicach. Poważne oferty i fotografie, do Kurjera Poznańskiego zdw 60 968

Wyższy urzędnik państwowy
młody dyplomowany, lat 46, ożenił się z osobą kulturalną, materialnie niezależną. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 965

Który
starszych, szlachetnych, dobrych Panów poda dłoń biednej niewieście? Cel matrymonialny. Oferty „Par”, Aleje Marcinkowskie 11 pod 53.167. Pw 8681-53.167

Pragnę
poznać pana na stałej posadzie do lat 30. Cel matrymonialny. Posładam gotówkę i wyprawę. Łask. zgłosz. Kurjer - w 61 076

Nauczycielka
nieprzeciętna pozna panna (wdowiec emeryt niewykluczony) wykształconego, szlachetnego, zdrowego, lat 38-45, na wyższym, rządowym stanowisku. Oferty Kurjer zdw 61 005

„Rekord“
Młodo matrymonialne, najpoważniejsze w Polsce, zadawoli najbardziej wymagającego państwa. Skarbowska 15, tel. 40-18, zdw 61 012

Pani
kulturalna, o szepnionym bycie, potowce pragnie nawiązać kontakt z inteligentnym panem towarzyszem życia po 40. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 61 068

Kawaler
lat 36, właściciel realności i przedsiębiorstwa handlowego. — wartości 35 000 zł szuka żony s zamiłowaniem do kupiectwa i cośkolwiek majątkiem. Oferty Kurjer zdw 60 834 5

Kawaler
lat 40, posiada mieszkanie, gotówkę, szuka znajomości celem ożenku. Panie posiadające cośkolwiek gotówki, celem kupienia składu spożywczego, zechcą służyć oferte Kurjer zdw 60 975

Szukam
męża szlachetnego charakteru, wykształconego, przystojnego, na poważnym stanowisku, szatynka, lat 28, podobnych zalet, posiadająca 10 tys. gotówki i część kamienicy. Sprawa honorowa. Oferty Kurjer zdw 61 137. Cel matrymonialny.

Blondynka
lat 19, szuka towarzysza życia, wiek obojętny. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 198

Poznanianka
lat 35, ładnego usposobienia, posiadająca większe mieszkanie, pozna szlachetnego Wielkopolanina, cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 61 236

Kawaler
szlachetnego usposobienia, kupiec, posiadający 3 pokoiowe mieszkanie, pragnie przedsiębiorstwo swe rozszerzyć, szuka znajomości do lat 24. — Panie traktujące rzecz poważnie uprasza się oferty z fotografią do Kurjera zdw 61 219. — Cel matrymonialny.

24 NAUKA
Uczennicom
fachowa pomoc naukowa, mieszkanie, opał, światło, miesięcznie 100 zł. Kurjer zdw 61 108

Gwarancja promocji Uczennice szkolne
potrzebujące fachowej pomocy i doboru w odrabianiu zadań przyjmują codziennie na popołudniu. Pensjonat, Aleje Marcinkowskie 19, II. zdw 61 107

Nauka
pisanie na maszynie metodą nowoczesną. Zapisy codziennie w firmie Block-Brn w Poznaniu. Plac Wolności 8 I piętro. Pw 75-7-46 29

Lekcyj polskiego
kilka godzin tygodniowo poszukuje małżeństwo od sympatycznej młodszej pani. Zgłoszenia możliwie z fotografią, którą zwracam, do Kurjera zdw 61 227

Lekcyj
gry fortepianowej udzielam. — Wielkie Garbary 48, II., prawo. zdw 61 214

Angielka
udziela lekcji gruntownie, tanio, zbiorowo również 3 Maja 5, III. zdw 61 288

Tańców nowoczesnych narodowych
wycza bez względu na zdolności szybko wzorowo — dyplomowany profesor — baletmistrz Szczyrek. Dom Rzemieślnicy Wąły Zygmunta Augusta 15. — Zgłoszenia lekcje osobiste każdego czasu. zdw 60 791

Kursy stenografii
pisanie na maszynie a Kantaka 1 II. piętro. zdw 58 205

Antoszewskiego Szkoła Tańców
Zielona 3. zdw 59 317

Korepetytor
rutynowany akademik udziela sumiennie korepetycji. Specjalność: francuski. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 344

Tanie kursy tańców
Opaliński, 27 (4. udn) 19 II. zdw 59 789

Szkoła Tańców Stelli Kledeckiej
Kurs dla początkujących i uzupełniających 8-9 lutego. Lekcje prywatne każdego czasu. Pocztowa 29. Pw 8 661-4.109

Ręcznych
robótek wycza, kurs miesięczny. Freitag Małeckiego 6. zdw 60 657

Lekcji
gramatyki języka polskiego, piśmowni udzielam. Marszałka Focha 38, dom tylny, III ptr. drzwi 18. zdw 60 790

Niemieckiego
konwersacji, gramatyki udziela inteligentna panna. Oferty Kurjer zdw 60 737

Mikołajczaka
Szkoła Tańców Pocztowa 29. — Kurs nowy 5 lutego godz. 20. Pw 8654 53.152

Matematyki
łaciny, francuskiego udzieli doświadczony zdolny korepetytor. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 836

Kursy
stenografii polskiej niemieckiej, pisanie na maszynie, książkowości. Tyran Zaworskiej Strzelecka 33 narożnik pl. Świętokrzyskiego. zdw 56 961-2

Wakacje
na wakacje spędzić wzajemnie pomocy materialnej w studiach. Oferty Kurjer zdw 61 333

Francuskiego
teoria, praktyka, gruntownie udzielam. Ratajecka 29, III. lewo zdw 60 825

Studentka
udziela tanio lekcji niemieckiego i konwersacji. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 794

Udzielam
korepetycji języków polskiego i obcych i pomagam dzieciom w odrabianiu lekcji. Cena bardzo przystępna. Oferty Kurjer zdw 60 772

Student
udzieli łaciny, matematyki, klas wyższych. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 765

Niemka
udziela lekcji. Kurjer zdw 60 755

Kursy kroju, szycia
udziela Idzikowski, Böttcher, Górna Wilda 43. zdw 60 866

Pokój
słoneczny z utrzymaniem wynajmie starsza rodzina panience z gimnazjum. Pomoc w nauce. Blisko placu św. Krzyszkiego. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 60 901

Student
tanie udziela korepetycji. Oferty Kurjer zdw 60 876

8 klasista
poszukuje korepetycji za mieszkanie. Oferty Kurjer zdw 60 909

Francuskiego
angielskiego udziela Sorbonistka Ratajecka 11a, wejście 3, II. prawo. zdw 60 950

Niemieckiego
lekcji najnowsza metodą wieczorami poszukuje. zdw 60 979

żeńskie Kursy Techniczne
Poznań, Focha 2. Przygotowanie: 6 kl. szkoły średniej ogólnokształc. Początek kursu dwulitowego 1 lutego 1931. Pw 8682-53 171

Poznańskie Kursy Budownictwa
(Szkoła Przygotowawcza) Kraszewskiego 17 III prawo. Początek kursów 1 lutego 1931. Pw 8679 53.168

Filet
wycza. Strzyżyńska, Focha 28. zdw 61 264

25 MUZYKA
Gry
fortepianowej udzielam. fortepian do ćwiczeń, Kopernika 8, parter, lewo. zdw 61 254

Lekcje
gry na fortepianie, tanio, św. Marcina 47 III. Piłarska dyplom. nauczycielka. zdw 59 775

Do Obywateli
mniejszych miast. Gdzie może się osiedlić nauczycielka muzyki (fortepian) licząc na powodzenie. Łask. zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 890

Lekcyj
gry fortepianowej udzielam początkującym i zaawansowanym. Jasna 16, III. lewo. zdw 60 931

Lekcyj
gry skrzypiec w domu i poza domem udziela Jan Skalski, Dąbrowskiego 35 37, podwórko lewo, II. 10-12 i 5-7. zdw 61 060

Lekcje muzyki
Janowska - Neumann b. prof. Państw. Konserwatorium. Frydry 12. Fortepian do ćwiczeń. Pw 8 011-57.777

Lekcyj
gry na skrzypcach, mandolinie, gitarze udziela Jakubowski, — Wilda, Strumykowa 7, III. zdw 60 798 9

Udzielam
lekcje gry skrzypiec, mandolin. Wybickiego 2 (Wilda). zdw 61 003 4

26 ROZRYWKA
Najtańsza rozrywka
Abonament w Wypożyczalni Książek Z Hulanickiej Wszystkie nowe polskie, francuskie i dla młodzieży. Dla pp. Akademików niższa. Na prowincje warunki ulżowe. Otwarte od 9-6. Dąbrowskiego 1, narożnik Jasnej Pw 8 411 2 17

Największa
wypożyczalnia książek w Poznaniu, 14 zł miesięcznie. — Wielki wybór. Ostatnie nowości. „Książka Antykwariat” Woźna 12. zdw 60 598

Bezpłatnie
ilustrowane katalogi książek wysła W. Wilak, księgarnia, Poznań, Podgórna 10. zdw 61 259

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 złow dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy p. je-lnej trzeciej cenie drobnych.

Korespondentka
steno typistka z polską niemiecką stenografią poszukuje posady. Oferty „Par”, pod 60 38. Pw 8 618-60 38

Stenotypistka
polsko niemiecka stenografka poszukuje posady. Oferty wrocana. Kurjer zdw 60 423

Służący
kawaler lat 24, poszukuje posady s ostatniego miejsca z powodu wojskowej posadom chlubne świadectwa, pensja dogodna. Zgłoszenia przyjmują Fr. Rose wica, Kuszkowo pow. średski. zdw 70 036

Maszynistka
biegle pisząca po polsku niemiecku poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 050

Fotografistka
retuszerka laborantka szuka posady w Poznaniu lub prowincji od zaras lub później Zgłoszenia Kurjer zdw 60 418

Biegła
steno typistka poszukuje posady kasjerki lub innej. Oferty Kurjer zdw 60 705

Młynarz
samotny, la. 26, dobrze obeznany w swym zawodzie z dobremi świadectwami szuka posady od 1 lutego. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 60 671

Biuralista
wykształcenie 5 klas szkoły wydziałowej półtoraroczna praktyka w samorządzie poszukuje jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gnieźna 22. nw 7 349

Bufetowy „caper“
młody, dzielny poszukuje posady, ewentualnie z kaucją. — Oferty Kurjer zdw 60 738

Student
podchorąży rezerwy krytycznej sytuacji szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer zdw 60 457

Kupiec
podróżujący poszukuje posady. Kurjer zdw 60 471

Gospodyni - kucharka
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 500

Wychowawczyni
wiek średni, bardzo dobrym francuskim i szcziem, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 60 525

Początkująca
steno typistka oraz pomoc biurowa poszukują posady przy skromnych wymaganiach. Oferty Kurjer zdw 60 577

Dyplomowany
mistrz ślusarski narzędnik lat 26 z ukończoną 2 letnią szkołą techniczną poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe oferty proszę skierować Kurjer Poznański zdw 60 024

Nadmłynarz
żonaty, lat 27, obeznany z wszelkimi maszynami młynarskimi oraz w bud. młynów posiadający dobre świadectwa i polecenia, poszukuje stałej posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 59 822

Buchalter
z kwalifikacjami wczehstronna praktyka z dużych przemysłowych dób ziemskich, leśnych poszukuje posady najchętniej do miasta lub wiejskich dób. Zgłosz. Kordas, pocz. Słomnik Miechowski. zdw 59 377

Podróżujący
lat 26, żonaty branży hurt. kolonialnej, dzielny w swym zawodzie dobrze zaprowadzony, poszukuje zastępstwa poważnych firm. — świadectwa i referencje bardzo dobre. Gwarancja do dyspozycji. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 105

Pomocnik
ogrodnicy znający usługi pałacowe, w 20 roku życia szuka posady zaraz lub później Oferty Kurjer pod zdw 60 417

Stenotypistka
biegła w polskim i niemieckim poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer rw 12 920

W aptecę
stałej posady magistra farmacji s praktyka szuka sila żeńska, znajomość niemieckiego. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 59 062

Pielęgniarka
poszukuje posady do niemowlęcia zaraz, miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer zdw 60 426

Cukiernik
sumienny z dobrimi świadectwami poszukuje posady tylko do obsługi. Język polski, niemiecki. — Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 831

Automobilista
wykwalifikowany, inteligentny, 10 lat praktyki przyjmie posadę tylko pierwszorzędną. Referencje. — Oferty Kurjer zdw 60 828

Dziewczyna
z prowincji szuka posady. Oferty Kurjer zdw 60 817

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer zdw 60 816

Bona
która zajmie się całkowicie dziećmi, pomoc w nauce polskim, niemieckim, szcziem, miejscowość obojętna. Zalewska, Wrocławska 17. zdw 60 980

2 000 zł
kaucji, poszukuje posady biurowej (7 kl. gimn.) Oferty Kurjer zdw 60 809

Panna
jako propagandzistka przyjmie posadę. Oferty Kurjer zdw 60 395

Handlowiec
młodszy, branży samochodowej, dobre świadectwa szuka jakiego zajęcia. Oferty Kurjer zdw 60 805

Ogrodnik
kawaler, dobrze obeznany swym zawodzie poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 60 795

Młodsza
posługaczka z dobrimi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 792

Ogrodnik
samotny, 6 lat praktyki, poszukuje posady, dobre świadectwa. Zgłoszenia W. Szczegółu, Witomyśl, powiat Nowy Tomyl. zdw 60 780

Panienska
wykształcona przyjmie posadę do dzieci od 1. 2. do lepszego państwa. Oferty Kurjer zdw 60 776

Panienska
ze wsi pragnie przyjąć posadę do dzieci od 1. 2. Oferty Kurjer zdw 60 775

Dziewczyna
młodsza emiejnca wyszywać cośkolwiek gotować szuka posady 1. 2. lub 15. Oferty Kurjer zdw 60 771

Panienska
poszukuje posady do dzieci lub prac domowych zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 769

Książkowa rutynowana
władająca językiem polskim, niemieckim, pisząca biegle (pod dyktando) na maszynie poszukuje odpowiedniej posady. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia uprasza się Jan Jaskowiak, Szubin, Keyńska 3, u państwa Adamczaków. zdw 61 306

Bufetowa
rzetelna, uczciwa z dobrimi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 761

Aptekarski
pomocnik - student przyjmie zastęstwo 14-17 lutego, wakacje wielkanocne, letnie. Kurjer zdw 60 758

Szofer
monter z kilkoletnią praktyką warsztatową poszukuje posady z kaucją lub bez. Oferty Kurjer zdw 60 851

Służąca
z dobrimi świadectwami poszukuje posady u lepszych państwa od 1 lub 15 lutego. Oferty Kurjer zdw 60 895

Poszukuje
posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 60 889

Sierota
przyjmie zarząd domu u samotnej osoby również zajmie się gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 60 883

Młodzieniec
z dobrej rodziny, lepszem wykształceniem szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer zdw 60 877

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 870

Młoda
inteligentna kobieta s kilkoma tysiącami kaucji przyjmie posadę w biurze lub kasjerki. Oferty Kurjer zdw 60 925

Pracznka
dzielną szuka prania poza domem. Działaliskich 11, parter, u Matuśszek. zdw 60 912

Dziewczyna
poszukuje posady ewentualnie z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 60 911

Uczennica
uczciwa szuka posady do rzeźnictwa. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 60 959

Gospodyni
wiejska w średnim wieku bardzo dobrze polecona poszukuje posady samodzielną do kaidzu lub lepszego pana w Poznaniu najchętniej zaraz lub 15 lutego. — Oferty Kurjer zdw 60 953

Magisterka
farmacji s praktyka poszukuje posady. Poznań lub okolica. — Oferty Kurjer zdw 60 941

Mistrz
młynarski, lat 31, wszechstronnie obeznany w swym zawodzie, wykonuje wszelkie reparacje, poszukuje jakiegokolwiek posady. Wojtaszewski, Bydgoszcz, Podgórna 25. zdw 60 969

2 Malopolanki
kucharka, oraz pokojowa poszukuje posady od zaraz lub 15. 2. Łaskawe oferty Kurjer zdw 60 967

Prasowaczka
posiadająca 3 lata praktyki poszukuje posady od 1 lub 15. Oferty Kurjer zdw 60 983

Młodzieniec
inteligentny, władający językiem polskim, niemieckim, szuka początkującej posady w biurze. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 60 980

Dziewczyna
nawekrót uczciwa, spokojna, z cośkolwiek gotowaniem szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 961

Pracznka
rzetelna, czysto pierze, szuka prania. Oferty Kurjer zdw 61 161

Młynarz
po powrocie z wojska, z dobremi świadectwami poszukuje posady. Zgłoszenia Sylwester Stańcák, Koźmin, Polna. nw 7539

Pracznka
dobra, uczciwa, szuka miejsca do prania. Zgłoszenia u p. Nowak Chwaliszewo 73, w podwórku. zdw 61 162

Młodszy
emeryt kolejarzy szuka pracy, może złożyć kaucję. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 192

100 zł
zł dam, kto wskaże stałą prywatną posadę. Kuchmistrz samotny z dobrimi świadectwami, dłuższą praktyką, poleca się także na wszelkie uroczystości. Wielka 15, Wiśniewski. zdw 61 229

Inteligentna
panienka, znająca szycie, kochająca dzieci, z dobrimi świadectwami, poszukuje pracy. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 61 241

Panna
lat 24 w bardzo krytycznem położeniu poszukuje jakiegokolwiek pracy, zna także prace biurowa za najniższem wynagrodzeniem. Kurjer rw 12 977

Sierota
poszukuje posady ekspedjentki w składzie cukierków lub piekarstwo-cukierniczym. Oferty Kurjer zdw 61 201

Biurowy
który pracował przez 5 lat w Magistracie jako rejestrator i kancelista, piszący biegle (pod dyktando) na maszynie poszukuje odpowiedniej posady. Miejscowość

Pomocnik
piekarski, który dłuższy czas jest bez pracy, szuka zajęcia. Łask. oferty Kurjer zdw 61 136

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 61 262

Elewka
początkująca, 3 letnia nauka, gospodarstwa, poszukuje posady jako kucharka zaraz. Oferty Kurjer zdw 61 257

Dziewczyna
uczniwa, porządna, z dobrimi świadectwami, poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 61 277

Inteligentna
młodsza stenotypistka w krytycznym położeniu, poszukuje posady choćby za małym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 61 280

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do dzieci lub do prac domowych. Oferty Kurjer zdw 61 123

Dziewczyna
uczniwa do wszystkiego, cokolwiek gotowaniem poszukuje posady od 1. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 150

Poszukuje
posługi ze spaniem lub do dzieci na cały dzień. Oferty Kurjer zdw 60 102

1 000 kaucji
złote za otrzymanie posady woznego lub jakiejś innej pracy fizycznej. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 273

Szofer - ogrodnik
kawaler, z kilkuletnią praktyką poszukuje posady od 15. 2 lub później. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje Stanisław Kasprzyc, Poznań ul. Madalińskiego 13. zdw 60 087

Dziewczyzna
wiejsza poszukuje posady z gotowaniem od pierwszego. Oferty Kurjer zdw 60 661

Uczniwa
szuka posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 60 676

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady do wszystkich prac domowych z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 60 678

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 60 676

Posługaczka
szuka zajęcia. Oferty Kurjer zdw 60 731

Cukiernik
samodzielnym poszukuje posady, miejscowości obojętnej. Oferty Kurjer zdw 60 734

Dentystka
uprawniona poszukuje zaraz posady. Specjalność operatywna. Spieszno oferty do dentysty K. Szarkowskiego, Znin. zdw 60 670

Praczką
poszukuje prania lub posługi. Oferty Kurjer zdw 60 446

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady 1 lutego. Oferty Kurjer zdw 60 467

Posługaczka
poszukuje posługi na cały dzień z praniem. Oferty Kurjer zdw 60 702

Dziewczyna
starsza poszukuje posady z gotowaniem i praniem do prac domowych u mniejszej rodziny. w spokojnym domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 101

Ważne dla rodziców!
Dla uczennic szkół średnich stale codziennie po południu pomoc i dozór w odrabianiu zadań szkolnych.
Opieka codzienna od godz. 3.30 - 7.
Kierownictwo sił fachowych.
Aleje Marcinkowskiego 19, II.
Zakład Wychowawczy dla uczennic szkół średnich
I. Suszczyńskiej
naucz. szkół średnich
Warunki przystępne. zw 27623

Czeladnik
piekarski, piecowy obezpany z wszystkimi rodzajami pieca poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 469

Panienska uczniwa
znajdująca się w krytycznym położeniu szuka jakiegokolwiek posady do cukierki lub restauracji. Znam cokolwiek prace biurowe. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 60 520

Posługaczka
szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 60 599

Książkowa kasjerka
z kilkuletnią praktyką, poszukuje posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 60 624

Dziewczyna
uczniwa, poszukuje posady samodzielnym gotowaniem, długoletnie świadectwa. Oferty Kurjer zdw 60 641

Pani
dobrej rodziny, zaufana, doświadczona w gospodarstwie, szyciem, zamie się całkowicie gospodarstwem, wymagania skromne. Oferty Kurjer zdw 60 645

Fryzjerka
kursistka manikurzystka z półtora roczną praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 464

Sierota
z samodzielnym gotowaniem dobrimi świadectwami poszukuje posady od 1 lutego. Oferty Kurjer zdw 60 460

Szukam
stanowiska sekretarza korektora, korespondenta na różne języki itp. Wykształcenie akademickie, praktyka, dobre świadectwa, skromna pensja. Łaskawe oferty Kurjer zdw 60 491

Chłopiec
lat 17, szuka nauki za puszkarską. Łaskawe oferty Kurjer zdw 60 620

Dziewczyna
do pomocy w kuchni, pokojach bez gotowania lub do dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 479

Dziewczyna
sierota, z dobrimi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego od 1. 2. Oferty Kurjer zdw 60 588

Przystojne
panienki potrzebne do winiarni na stałą pensję. Adres wakaże Kurjer zdw 60 793

Kobieta
w średnim wieku uczniwa, sumienna energiczna potrzeba zaraz do prowadzenia rewizji fabrycznych. Zgłoszenia "Par" Aleje Marcinkowskiego 11 pod 4.110. Pw 8 659-4.110

Starszego
inteligentnego chłopca z dobrego domu wyuczy starannie zawodu fotograficznego Zakład pierwsorzędny Iłona, Ostrów, Kolejowa 23. zdw 59 494

Zastępstwo
na Pomorze. Wymagane stałe zamieszkanie w Grudziądzu. Kapitał od 500-1000 zł. Oferty Kurjer zdw 60 945

Dział Pracy
Wieżnia Karnego w Rawiczu poszukuje jako siłę kontraktową: kierownika drukarni i buchaltera bilansiste. Oferty z dołączeniem świadectw, życiorysu, fotografii należy składać do dnia 10 lutego r. na ręce naczelnika więzienia w Rawiczu. Wynagrodzenie od umowy dw 2696

Kucharka - służąca
dobrze gotująca do wszelkiej pracy domowej, uczniwa, pracowita, czysta potrzebna blisko Poznania. Świadectwa wymagane. Oferty Kurjer zdw 60 847

Poszukuje
się od zaraz porządnej i uczniwej dziewczyny do wszystkiego. Zgłoszenia w firmie H. Koszczyński i S-ka, ul. Dominikańska 7. zdw 60 810

Marszałki
samodzielnym przyjmie Malczewski Szkolna 13. zdw 59 740

Dziewczyna
inteligentna, która była przy dzieciach potrzebna zaraz. Osaja, ul. Matejki 54. zdw 60 951

Dziewczyna
czysta, świadectwa do wszystkiego. Poznańska 58 a, II., lewo, narożnik Mickiewicza. zdw 60 782

Dziewczyna
do dziecka oraz prac domowych lat 14-16 potrzebna. Ławał, ul. Śniadeckich 4. zdw 61 078

Praczką
szukam. Mickiewicza 7, III, lewo. zdw 60 935

Sekretarz
piszący na maszynie, oraz obezpany z sprawami sportowymi zaraz potrzebny do P. Z. O. P. N. Zgłoszenie tylko pisemnie. Wiceprezes St. Kromczyński, Poznań, ul. Rynkowa 5. zdw 60 963

Dziewczyna
do dziecka i prac domowych potrzebna. Półwiejska 22. Skład 16-żek metalowych. zdw 61 079

Uczennice
do szycia potrzebne. Woźna 20, II p. zdw 61 094

Potrzebna
uczennica, Prasowalnia, Romana Szymańskiego 3. zdw 61 120

Maszynisty
do młyna parowego poszukuje. Oferty Kurjer zdw 61 132

Szofer i woźnica
taksówkę, małą kaucję zaraz. Adres Kurjer zdw 61 160

Panienska
jako uczennica do składu piekarskiego. Al. Marcinkowskiego 17a. zdw 61 074

Dziewczyna
do dzieci potrzebna. Borska, Polna 18. zdw 61 007

Uczeń
gastronomiczny praktyka od 14 roku. Oferty Kurjer zdw 61 096

Wspólnika
3 000 złotych możliwie czynny radjotechnik poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 101

Posługaczka
rano dwie godziny potrzebna. Kurowska, Szamarzewskiego 11. zdw 61 119

Posada
bufet na rachunek, kierownik, inkasent do młyna, szofer do taksówki, kaucja wymagana. Zgłoszenia "Pawilon", Marszałkowska Focha 15. zdw 61 015

Panna
do dzieci umiejająca udzielić lekcje początkujące w nauce, z cokolwiek szyciem, z kilkuletnią praktyką może się zaraz zgłosić. Lesińska, Kraszewskiego 11, I. piętro. zdw 61 026

Uczennice
pracownia eleganckiej garderoby damskiej, udziela kursa szycia i kroju 1/2 roku lub rok. Zgłoszenia zaraz. Wiersbickie 24 b. I., prawo. zdw 61 022

Kilku szewców
przyjme. Adres Kurjer zdw 61 029

Dziewczyna
młodsza do dzieci i lekkich prac domowych na cały dzień potrzebna. Adres Kurjer zdw 61 031

Posługaczka
zaraz. Marii Magdaleny 1, II, lewo. zdw 60 978

Posługaczka
na przedpołudnie potrzebna. Niegolewskich 7, parter, lewo. zdw 60 905/6

Dziewczyna
zdrowa, czyste i uczniwe do dziecka potrzebne (bez spania), najchętniej z język. Zgłoszenia Języcka 26, parter, prawo m. 1. zdw 60 930/7

Dziewczyna
młodsza, czysta, zdrowa z szyciem, która była już przy dzieciach, potrzebna od zaraz. Tomiakowa, ul. Wielka 21, od 5-7, zdw 61 256

Posługaczka
potrzebna. Kramarska 27, I. zdw 61 273

Dziewczyna
do wszystkiego, gotowania. Nowicka, Piekary 10. zdw 61 270

Panienska
zdrowa, znająca niemieckie prawo, służyć potrzebna do dwójki dzieci. Pomorski, Kanałowa 3. dzw 2 709

Potrzebna
jest od zaraz służąca, która umie gotować. Zgłoszenia podw. w kiosku pod Mostym Dworcowym. zdw 61 142

Miesięcznie
120 pensji pięciu wymownym panom, paniom. Zgłoszenia niedziela 14-16. Am. zewski Stralska 31, II. zdw 61 151

Potrzebna
służącą na wyjazd do Warszawy z gotowaniem, mówiącą po niemiecku. Wierzbickie 58, parter lewo, od 4-6. zdw 61 147

Nauczycielki
do czworga dzieci (3 gimnazjalna) potrzebne zaraz. Gólszewska, Bagienica, powiat Tuchola. zdw 61 205

Akwizytor
rutynowany potrzebny natychmiast do urzędowego szeroko rozpowszechnionego wydawnictwa. Wyłączenie pracy nie wymagane. Zgłoszenia osobiste do Tow. "Ruch", ul. Fr. Ratajskiego 36, dnia 3 i 4 bm. godz. 10-11 rano. nw 7593

Za
wypożyczeniem 1.000 dam stałą posadę piekarską. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 232

Krawcowa
młoda, zdolna natychmiast potrzebna. Kozłowska, Wronecka 1. rw 12 974

Służąca
do wszystkiego potrzebna. Grobla 28, Papke. rw 12 380

Służąca
do wszystkiego i do obsługi klienteli w kolonjale, chętna, uczniwa, bez spania, potrzebna. Szewska 9, kolonjalka. rw 12 987

Praczką
sumienna potrzebna. Królikowska, Gen. Prądzyńskiego 54. zdw 61 206

Pielegniarka
do dziecka sumienna w wieku od 20-35 lat może się zgłosić. Pensja 30 złotych. Oferty Kurjer zdw 61 291

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem bez spania zaraz. Kwiatowa 6, IV. zdw 61 302

REKORD GOTÓWKĘ

zaoszczędzisz, kupując maszynę pończoszniczą „REKORD“, na której zarobisz ponad 300 zł miesięcznie. Wyrobiony na tej maszynie towar skupujemy i wmiwiamy surowiec bezpłatnie. Na zakup potrzebna gotówka 340 zł. Wełna, bawełna i jedwab na składzie po cenach fabr. Nauka i bliższe informacje bezpłatnie:

REKORD
K. GŁOWACKI
Król. Hata, Sobieskiego 14.

PRZEDSTAWICIELSTWO: Pw 943
Głowiński Djonizy, Poznań, Plac Bernardyński 4

Kowal-
maszynista z kursem podkuwania koni, kawaler szuka zaraz lub później posady. Oferty Kurjer zdw 60 142

Dziewczyna
która już była u dzieci, przyjmuje posadę z gotowaniem od 1. 2. 31. Oferty Kurjer zdw 60 612

Dziewczyna
uczniwa poszukuje posługi od zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 031

Posługaczka
wiejsza poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 60 113

Aptekarska
siła pomocnicza, kilkuletnia praktyka, dobrze taksująca, dobre referencje, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 340

Kucharka
restauracyjna szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 487

Skromna
i zaufana dziewczyna poszukuje posługi z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 60 401

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 1. 2. Oferty do Kurjera zdw 60 415

Syn
uczniwych rodziców pragnie się wyuczyć kupiecką. Branża obojętnej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 60 403

Aptekarski elew
z 1 1/2 roczną praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 126

Młoda
panienka z znajomością maszyny, przyjmie posadę jako uczennica biurowa. Oferty Kurjer zdw 60 245

Służąca
polecona z szyciem szuka posady od 1 lutego. Oferty Kurjer zdw 60 419

Kucharka
młoda z znajomością dobrej kuchni i dobrym poleceniem szuka posady w lepszym domu. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera zdw 60 447

Dziewczyna
szuka posady do wszelkich prac domowych bez gotowania od 1 lutego. Oferty Kurjer zdw 60 513

Posługaczka
poszukuje zaraz lub od 1. posługi. Oferty Kurjer zdw 60 480

Ogrodnik żonaty
z małą rodziną, obezpany we wszystkich gałęziach swego zawodu, z kilkuletnią praktyką poszukuje posady zaraz ewentualnie od 1. 4. 31 r. Oferty Kurjer zdw 64 498

Wiejska
dziewczyna szuka od 1. 2. posady. Oferty Kurjer zdw 60 470

28 WOLNE MIEJSCA

Do
dalszego wydawnictwa jednego w Polsce specjalnego czasopisma „Ceramicznego“ poszukuje się fachowego współpracownika z gotówką 10 tysięcy zł. Pewna egzystencja. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 60 425

Propagandzistki
wymowne, domokrajnej sprządy potrzebne. Oferty Kurjer zdw 60 410

Szewc
z własną maszyną, potrzebny. Adres Kurjer zdw 60 571

Inteligentna
osoba może otrzymać stałą posadę w księgarni. Woźna 12. zdw 60 594

Starszy dentysta technik
siła pierwszorzędną, pracującą operatywnie i w technice poszukiwany od 1 II, ewentualnie 15. II. rb Odpisy świadectw i najnowsza fotografie proszę składać pod A. B. do „Par“ Katowice, Dyrkcyjna. Pw 8 343-71.17

Dobrze
zaprowadzona fabryka musztardy na Pom. poszukuje na Poznań i okolice bardzo dzielnego następcy zaprowadzonego u klientów. Tylko Panowie z dobrimi referencjami mogą się zgłosić. Oferty proszę złożyć do ekspedycji: niżej gazety pod zdw 60 565

Bona wychowawczyni
dobrze polecona zdrowa potrzebna od 15 lutego do dwóch dziewczynek: 3 i 2 letniej. Pensja 50 zł. Zgłoszenia z odnieniem świadectw nadesłać Mec. Tucholska. Naktio n/Notecia. zdw 60 363

KINO COLOSSEUM

Buster Keaton
Człowiek, który kręcił tylko do niedzieli

Od 2 lutego
najciekawszy film sezonu p. t.
Tajemnica Chińskich Pantofelków (Scotland Yard)
- w 8:04-4:14

Dziewczyna
skromna, zdrowa potrzebna do tryletniej dziewczynki jako dochodząca. Kanałowa, Bukowska 1. zdw 60 822

Czeladnik
rącznik zaraz potrzebny samodzielnym, kaucja 1.000 zł, posada stała. Oferty Kurjer zdw 60 768

Służącą
samodzielnym gotowaniem zaraz. Waly Zygmunta Augusta 2, I, lewo. zdw 60 958

Pianisty
grającego do tafia poszukuje. Warunki, referencje. Kurjer zdw 60 759

Służącą
potrzebna. Półwiejska 19, parter, lewo. zdw 60 894

Przyjme
wspólnika do kina za wypożyczenie 1.500 zł. Oferty Kurjer zdw 60 881

Dziewczyna
silna do wszystkiego z dobrimi świadectwami potrzebna od 15. 2. 1931 r. Mostowa 15, II, parter, prawo, dom frontowy. zdw 60 872

Posługaczka
potrzebna. Aleja Śniagowska 14. zdw 60 933

PAN ma kaszel i chrypka - a na sebranie echałby Pan oczywiście przemawiał radzimy więc **Cukierki na kaszel**

Mallo
KESZYCKI - BANUS, BRM

Humor zagraniczny

DZISIAJ W KINIE

Aurora: Pat i Patachon „Policjanci“.

Apollo: „Pochodnia“.

Casino: „Jarmark próżności“ i „Biały pirat“.

Colosseum: „Człowiek, który kręcił“.

Corso: „Królowa Puszczy“.

Edison: „Prawo męża“.

Harfa: „W państwie zielonego smoka“.

Kapitol: „W mocy awanturnika“.

Metropolis: „Na arabskim froncie“.

Orzeł: „Harold Loyd — ma pecha“ oraz „1000 dolarów nagrody“.

Odeon: „Grzeszna Miłość“.

Renaissance: „Wyspa zatopionych okrętów“ i „Warjat na wolności“.

Słońce: „Porucznik Armand“.

Stylowe — Teatr Rewja: Tęcza: „Szalency“.

Wilsona: „Policmajster Tagiejew“.

Przedpiata
na luty 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska“ i „Nowiny Sportowe“ w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50 z odnośnieniem kwartalnie zł 15,00, pod opaską w Polsce zł 9,00 pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskód w wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2306, w niedziela, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomością pocztową 240 gr. od 1-lamowej milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniami miejsc 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. Do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąteczne do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

— Czemu znowu beczysz?
— Tatusiu! stanowczo nie mogę się zgodzić z twoją żoną.
(London Opinion). S. F.

